

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

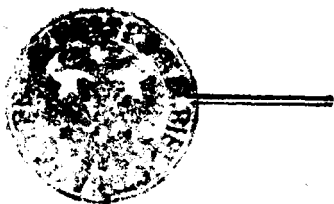
L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

CVRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X X V I I I .

Hand

W A L O V A

A H K E O

W I T H I N A L I M I T
S T A T I S T I C S A R E N O T

THE

V I S I T

TO

S T A T I S T I C S A R E N O T

W A L O V A

W A L O V A

W A L O V A

Ἀληθὲς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἡ τῆς εὐεξίας I) μόνον, ἐδὲ τῶν γυμνασίων Φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνδρείας μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτι δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπευδακόσις ἡγάμα προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπευδαιοτέρων ἀνέγνωσιν, ἀνεῖναι τε τὴν διά-

νοιαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportuna etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem le-

ctio.

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum pleniusque nutritum exhibens. Reitz.

νοίαν, καὶ πρὸς τὸν ἑπτακάματον ἀκμαϊό-
 τέραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
 εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνχωνισμάτων ἐμιλοῖεν,
 ἃ μὴ μένον ἐκ τῆς ἀσείχ τε καὶ χαρείντος ψυχῆς
 παρέξει τὴν ψυχολογίαν, ἀλλὰ τὴν καὶ θεω-
 ρίαν ἐκ ἄμωσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
 τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσιν ὑπολαμ-
 βάνω. ἔ γάρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
 ἔδδ' τὸ χρεῖν τῆς προκαρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσαι
 αὐτοῖς, ἔδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
 τε καὶ ἐκλήθως ἐξηγήσαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τῶν ἰσορριμμένων ἕκαστον ἐκ ἀκωμωδότητος πρὸς
 τινὰς

ctionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
 bores alacriorem redjant.

2. Conueniens autem illis requies contingat,
 si in iis legendis versentur, quae non nudam mo-
 do ex urbanitate et venustate delectationem prae-
 beant, sed cognitionem etiam non ineruditam
 suppeditent, quale quid etiam de hisce libellis ut
 sentiant *lectores*; futurum existimo. Neque enim
 sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
 consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
 mendacia varia probabili et verisimili oratione
 protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
 rantur, vnumquodque non sine comica quadam
 hilaritate respectum occultum habent ad quosdam
 vete-

τινας ἦνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἔς καὶ ὀνομαστὴν ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλος εἰπόντας ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβέλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γινώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προελόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scribere velut suos quosdam erro-

A 2

res,

2. Τὰ αὐτὰ τέτοις]. Eadem atque illi. Sic mox

ψάν, ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάναις τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων αἰμώτητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρ-
χηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμόφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα
ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἑταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίακας ἐτετρατεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσασθαι
μὲν, οὐ σφάδρα τοῖς ἀνδράς ἐμεμφάμην,
ὁρῶν

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
vas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis, Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoos, ventorum seruitia, et coelites,
crudioresque, et siluestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciolorum causa non valde reprehendi homines,
qui

mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecissimum et Latini amant,
dicentes, idem facit illi, pro idem quod
ille. Reire.

ἔργων ἤδη σύνηδες ὃν τᾷτο καὶ τοῖς Φιλοσοφείν
 ὑπισχνυμένοις. ἐκείνο δ' αὐτῶν ἐθαύμαζα, εἰ
 ἐνόμισαν λήσκειν ἐκ ἀληθείᾳ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὰς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι
 σπασάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθὲς ἰσορεῖν εἶχον. (ἔδεν γὰρ ἐπεκόν-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολ-
 λαῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τᾷ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδεμαι, ἔτω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τὴν περὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. χρά-
 Φω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἑπαθον, μὴ-

τα

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse ut lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videtur etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
διὸ δεῖ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πισύειν
αὐτοῖς.

Ὀρμηθεῖς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σπηλῶν,
καὶ ἀφείς ἐς τὸν ἐσπέριον Ὠκεανὸν, εἴρῳ ἀνέμῳ
τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
καὶ πρaxyμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλε-
σθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ
τίνες οἱ πέραν κατοικῶντες ἄνθρωποι. τότε
γέ τοι ἔνεκα, πάμπολλα αἰτίᾳ ἐνεβλόμην,
ἰκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, παντήκοντα δὲ τῶν
ἡλικιωτῶν προσεποιήσάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώ-
μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
vellem, quis finis esset Oceani, quique in diuer-
so illius litore habitarent homines. Huius igitur
rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
habe-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλων πολὺ τι πλη-
θος παρεσκευασάμεν, καὶ κυβερνήτην τὸν ἀρι-
στον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν
ναῦν, (ἄκατος δὲ ἦν) ὥς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον
πλῆθ' ἐκραιτυνάμεν.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἔριον ἀνέμῳ πλεόν-
τες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, καὶ σφόδρα
βιαίως ἀτηγόμεθα· τῇ ἐπιτάσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδω, καὶ τὸ κύμα
ῥυζάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ ἔα ἔπ'
ἐδὲ σείλαι τὴν ἑσθέρην δυνατόν ἦν· ἐπιτρέψαν-
τες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχρημαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοοκαστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντας ἡλίου,
καθο-

habarent: adhaec animorum magnam vim para-
ueram, gubernatoremque optimum magna mer-
cede inductum adseueram: ac nauim, erat autem
acatium, ut ad magnam violentamque nauigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem vnum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violenter prouecti
sumus. Ast postridie eius dici, cum sole oriente,
et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et cali-
go ingruit, et neque vekum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati
sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesce-

καθορῶμεν· ἐ πόρρῳ νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἔ τραχεῖ περιηχθεῖσάν τῳ κύματι· καὶ γὰρ ἦ-
 δὴ τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἔν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διαναζάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἑμοί ἀναλθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίως τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ἑρῶμέν τινα σῆλην χαλκῆ 3)

πεποιεῖ-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumstantem.
 Etenim maior tempestatis pars refoederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed sur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. *Ver. Hist.* c. 33. κε-
 ράμῃ πεπονημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asino*, c. 53. κλίνη ἣν μεγάλη ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
 γραμμένην, αὐτοῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
 λέγουν· "Ἀχρι τῶτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
 ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἰχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
 τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλάττον, ἐμοὶ
 δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
 θάτερον δὲ, Ἡρακλέως. προσκυνήσαντες οὖν,
 προήειμεν. ἔγω δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐΦί-
 σάμεθα πεταχθῶ οἶνον ῥέοντι ὁμοιωτάτῳ μάλι-
 σσα οἷος ὁ Χίος ἐστίν. ἀφ' ὅθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
 καὶ πολὺ, ὥς ἐνιαχθῆ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
 νασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν
 τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
 esis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
 Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
 pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
 rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
 erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
 tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
 multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
 qui fimillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
 xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
 et multum, vt quibusdam locis etiam posset na-
 uigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
 ptioni

A 5

Λώνης Ἰνδικῆς πεποιημένη. Vel potius el-
 lipf. τῷ ἐκ. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σῆλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδήμιας. δόξαν δὲ μοι καὶ
ἔθεν ἀρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνήγειν
παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὔρον
αὐτῷ, πολλάς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλή-
ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἐκείνης, ἀνέ-
ρει σαγῶν οἶνον διαχυγῆς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ πο-
ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
βοηκόντας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλῃ, καὶ ἀ-
νατεμόντες αὐτοὺς, εὐρίσκομεν τρυγὸς μεσοῦσι
ὑπερον μέντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλας ἰχθυὺς,
τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
videremus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorassimus, inebriati sumus: quin et resectos
inuenimus facce ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commentum sumus, vt aliis de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμεινῶντες, ἐκέραινω-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς εἰνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὐροίμεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ σέλεχος αὐτὸς εὐερνῆς
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνῶνες ἦσαν, ὅσων
ἐν τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχασαι τέλεια. ποιαύ-
την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τῆ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδραμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι, καὶ μεσαὶ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὲν
καὶ τὰς κεφαλὰς ἐνόμων ἔλιξί τε, καὶ φύλλοις,
καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδι-
κην,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vna-
rum. Verum capita etiam pro coma claviculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocemque partim
Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προΐε-
μεναι. καὶ ἐφίλχον δὲ ἡμᾶς τοῖς σόμασιν· ὁ δὲ
Φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν.
δρέπεσθαι μέντοι ἔπαρειχον τῷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλχον, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμέναι· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἑτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο
γὰρ, καὶ συνερρίζοντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλίξι περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρπαφορήσειν
ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτάς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγέμεθα. ἐλθόντες,
τά

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen
de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
sceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum
congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
uincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
ipsis radicibus permixti sunt: iamque palmites qui
modo digiti fuerant, et claviculis implexi, iam
iam fructum et ipsi laturos videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad navim fugere, et
his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν,
καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῶ πο-
ταμῶ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῶ πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνέχθημεν ἡ ἀφ' ὁδῶ βακχῶ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ὅτε ἔτι τῆς νήσου
Φαινομένης, ἄφνω τυφῶν ἐπιγενόμενος, καὶ
περι-

illam fociorum complexionem et commiſſionem
cum vitibus. Tūn ſuntis aliquōt amphoris aqua-
ti cum eſſemus, vinumque petiſſemus de fluuio,
atque in ipſa illa vicinia pernoctaviſſemus; mane
vento non nimis vehementi ſoluimus. Circa me-
ridiem, cum iam diſparuiſſet inſula, ſubito in-
gruens

4. Οἰνισάμενοι.] Minus etiam quam in aliis
adſequemur in hiſce libris Luciani ſuavita-
tem: quod mollis et in partes omnes ſequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
ſtatem tribuit, quam Romana refugit mode-
ſtia. Quis enim ferat nos, ſi hic preſſe ſe-
cuti verba Graeca poneremus, *aquati ſimul
et ex fluuio vinati*? Atquē a ligno lignari eſt,
quidni vinari a vino? Simili de cauſa *Hippo-
gypos, Hippomyrmeces*, et id genus compoſita,
ſemel quidem in parentheſi interpretamur
equiuitures, et *equiformicas*: caeterum vt
propriorum formam retineant, et illam pe-
regrinitatis commendationem, Graecis ordi-
nariē vtimur. *Gefner.*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
 σαδίας τρισχιλίας, ἔκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρτημένην ἄνεμος ἐμ-
 πεσὼν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ἐθόνην.

Ἐπτά δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ὁγδῶ καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ αἰρί, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
 σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομέ-
 νην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ἐρμισάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκημένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, ἔδδ' αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεροι, πυρὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine navim ad
 tria millia stadiorum fustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 sti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: alia au-
 tem

τὴν χεῖραν προσεικυῖαι· καὶ ἄλλη δὲ τις γῆ κά-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμὸς ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἐν τὴν
καθ' ἡμῶς οἰκισμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῶν καὶ ἐτι πορρωτέρω προελ-
θεῖν, συνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύπιοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππό-
γυπιοι ἔτοί, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὄχθουνοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρεοῖς χρώ-
μενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπιπὰν
τρίκεφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσθ',
ἐκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et siluas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum ycro placuisset nobis ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque auibz vtentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam vnamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, *cum placuisset*,
cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reitz,

ἔκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρουσι. τῆτοις ἔν τοις Ἱππογυπίοις προστέ-
 τακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὗρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμῶς ξυλλαβόντες, ἄγασιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, "Ἐλθίνες
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δὲ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄερα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ κατ' ἑαυτὸν, ἡμῖν διεξήκει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τένομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖη
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατὰ

navis malo maiorem crassioraque habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, uti circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, *Gracci ergo,*
inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis;
Quomodo igitur, inquit, huc venitis tanto supe-
rato aëre? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, *Endymion nomine,* de no-
 stra terra inter ipsum somnum sursum quondam ab-
 reptus esset, et huc delatus regioni imperitet. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆεῖν τε παρεκκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε· καὶ ἡμεῖς ἡρώμεθα τίνες τε εἰεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, Φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασιλεὺς, (οἰκῆται γὰρ δὴ καὶ κείνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν, ἐβελήσθη ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον ζεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικῶμενον· ὃ τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viueris. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae diffidiorum causa? ille Phaethon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa tali. Collectis aliquando renuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaethon

τοίνυν Φαέθων Φθονήσας, ἐκάλυψε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν ἔν νικηθέντες (ὁ γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βέλομαι αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι ὅ) τὴν ἀποικίαν. ἦν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ ζόλῃ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἵνα ἐκάσω, καὶ

prae invidia prohibuit coloniam, in media se via obiiiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.) Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Tum vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo volueritis, in partem expeditionis meae venite. Vultures autem vobis ego praebebo de regibus singulos,
et

6. Παραγγεῖλαι] Aldina lectio παραστῆλαι, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, misso exercitu, cui rei παραστῆλαι aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti sumus. Gesner.

καὶ τὴν ἄλλην ἔπλισιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐξιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανκυσάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίους. τὸ μὲν ἔν πλῆθος τῆς στρατίας, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τάτων δὲ ὀκτακισμῦριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἰππόγυπτοι, δισμῦριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τῆτό ἐσι μέγισον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μά-
λίστα

et armaturam reliquam. Cactesum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennibus*) vehuntur. Est illa auis maxima, pro pennis vndique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

λιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τῶν, οἱ Κενχρο-
 βόλοι τετάχματο 7), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
 ἦλθεν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύ-
 ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
 μοδρόμοι. τῶν δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
 ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
 προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
 δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
 μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
 (*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*).
 Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
 nies mille Psyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quin-
 quagies mille autem Anemodromi (*venticursores*).
 Horum autem isti magnis in pulicibus equitant,
 unde etiam nomen habent: magnitudo singulorum
 pulicum, quanta duodecim elephantorum: Anemo-
 dro-

7. Τετάχματο] Velut τετάχεται, pro τετα-
 γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχματο pro τεταγμέ-
 νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
 interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
 probat Cl. *Maittaire de Dialēct.* p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
 neque credas ἐτετάχματο scribendum; in
 huiusmodi enim temporibus, per se satis
 polysyllabis ita frequens est abiectio au-
 gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
 qui de eo dubitari queat. *Reitz.*

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αέρι ἄνευ τῶν πτε-
 ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
 νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
 τῷ ἀνέμῳ, καθ' ἅπερ ἰσίη, Φέρονται ὥσπερ
 τὰ σκάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῆτοί ἐν ταῖς
 μάχαις πελτασταὶ εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἦξεν, Στρε-
 θοβάλανοι μὲν ἐπτακισμύριοι, Ἱππογέραννοι δὲ
 πεντακισχίλιοι. τέττες ἐγὼ ἐκ ἐθεασάμην, ἃ
 γὰρ ἀφίκοντο. δίοπερ' ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς
 φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
 ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῇ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ
 δὲ πάντων ἡ αὐτὴ· κρήνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
 μεγάλ-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre
 feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
 res substringunt, easque vento velorum instar
 sinuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
 tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
 cebantur vero etiam de stellis Cappadociae immi-
 nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
 dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
 (*equigrium*) millia quinque. Hos ego non vi-
 di, neque enim venerunt. Ideo neque naturas
 illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
 incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum
 arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρρέαπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεί γίγνεται τῷ
θέρμα τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀρίστες περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι, τὸ δὲ
πεζόν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἐξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀράχλαι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν
Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricae squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi aginen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocati. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἕκτος μείζων. τέτοις προσ-
 ἔταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
 Ἑωσφόρου ἀέρα. οἷς δὲ τάχιιστα ἐξεργάσαντο,
 καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τέττε παραέταξε τὸ
 πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιά-
 νηκτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
 Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θη-
 ρία δὲ ἔστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῶν
 μύρμηξι προσεσικότα, πλὴν τῶ μεγέθους. ὁ γὰρ
 μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο
 δὲ, ἔ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
 λιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἔτσι εἶναι ἀμφὶ
 τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῶ δεξιῷ αὐτῶν,
 ἑτάχ-

fularum singulis singulae multo maiores. His
 obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
 Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
 toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
 quam ducebat Nycterion Eudianactis (*Nocturnus
 Sereni regis*) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
 pomyræces, atque in illis Phaëthon. Animalia
 autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
 similia a magnitudine si discefferis: maximum
 enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
 bant autem non scffores modo, sed et ipsa maxi-
 me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
 circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκῶνῳπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἑμφί τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχέμενοι· μετὰ δὲ τὰς, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψилоί τε ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν
 μάχιμαί γε καὶ ἔτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς εἰδ'
 ἐπ' ἐλάχιστον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσσομίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ.
 ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ἐπλίταί ὄντες, καὶ ἀγχεμάχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sag-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armorum pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulnere: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armorum milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (*Cani-*

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἃς ἔπειψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἔται ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κακείνων ὑπερῖξεν τῶν συμμάχων, ἃς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὥς μὴ ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, ἃδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὑπερὸν ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπὶ παρασκευῇ.

Συμμιζάντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, (τῆτοις γὰρ ἀν-
τι

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiverat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, irarum deinde illis Phaëthonem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublatis signis, rudituque ab asinis vtrinque edito, his

τὶ σαλπιστῶν χρωῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξάμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τᾷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκῶνῳπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 πεζάς· ἐνταῦθα δὲ καὶ κείων ἐπιβοηθούντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθον-
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρξαντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypos, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

αὐτὸ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσφαζεν, ὥς τε με εἰκά-
 ζειν, μὴ ἄρα τοιέστε τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενο-
 μένα, "Ομηρος ὑπέλαβεν αἷματι ὕσαι τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνης θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
 πια ἐσήσκειν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀεραμαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τῶν γιγνομένων, ἡγγέλλον-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
 ελαύνοντες, ὃς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέα-
 μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσαν τῷ Ῥωδίῳ κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillauit in terram, adeo quidem vt coniice-
 rem ego, nunquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putauerit, san-
 guine pluuisse Iouem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuersi tropaea
 duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
 araneorum tela; alterum vero pugnae in aëre
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum, ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

σείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλῃς Φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν ἐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπισον δόξῃ, τοσούτων ἦν. ἤγειτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆς Ζωδιακῆς τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἦσθοντο πρὸς Φίλῃς νεινημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐθις ἐπιέναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν διώξιν, καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῶν κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο
τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cumjvero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocant: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem usque persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et sociorum duos

τινὰς τῶν ἐταίρων, ἐξώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τροπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθιμερὸν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκόμματα.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀνασρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον, ὥσε μνηέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ γλίσ πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλᾶν,
νεφελωτέν· ὥσε σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκῇ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τῶτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέ-
τευ καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuersi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolire-
tur illam munitionem, nec reliceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμῆρες ἐπὶ τάτοις
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαῖθόντα, γενε-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραΐᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραΐᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τάτοις 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remittere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ τάτοις] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid pacificimur, frequens. In primis
vero solempne historicis ἐπὶ τάτοις et ἐπὶ
τοῖσδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμῆρες ἐπὶ τάτοις δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obsides dare in has condiciones, i. e. se in fi-
dem promissorum obsides daturus. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-*
per; nam oblidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interfit, si quis no-
uam actionem statuatur, et *insuper* vertat,
quam distinctio paullo maior quam sim-
plex comma praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum

ἤθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἠλιῶται
καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμ-
μάχας, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἠλιώτας
τὸ διατείσχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην
ἐσβάλλειν, ἀποδῶναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους,
ῥητῶν ἑκάσον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας,
ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσέρας,
ἔπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἠλιώταις, συμμα-
χεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· φόρον δὲ ὑπο-
τελεῖν ἑκάστω ἔτῳ τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν
τῷ βασιλεῖ τῶν Ἠλιωτῶν, δρόσσυ ἀμφορέας
μυρίας. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας,
τὴν

20. In has condiciones foedus fecere Helioiae
ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum,
ut Helioiae quidem demoliantur munitionem inter-
positam, nec amplius irruptionem in Lunam fa-
ciant, reddantque captiuos pretio, de quo inter sin-
gulos conuenerit. Selenitae autem uti liberas et sui
iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum
inferant Heliois, sed auxilia potius mittant inui-
cem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quor-
annis Helioiarum regi rex Selenitarum, totis am-
phoras decies mille eiusque rei obsides decies mille;
colo-

ἢ θελεν sequitur, quod posteriorem sensum
aliquantum dirimit a prioribus, quae ab
alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχυεῖτο.
Reitz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφέρον, κοινὴν ποιῆσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βεβλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σήλη ἡλεκτρίνη, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἡλιοτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθερεῖτο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλῶτας ἀπέδωσαν. ἐπεὶ δὲ ἀΦικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρυῶν, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἡξίε μείναι τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν
τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliorum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrimis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi pateremur,

τῆς ἀποικίας, ὑποσχόμενοι δώσιν πρὸς γάμον
τὸν αὐτῆ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἐκ εἰσὶ παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἑδαιμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἡξίου
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνω ἀδύνατον ὃν πείθεσθαι, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἑξιάσας ἐπτα ἡμέρας.

Ἄ· δ' ἐν τῷ μεταξύ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γεννᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρεσὶ χρεῶνται, καὶ ἑδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασιν. μέχρι μὲν ἔν πάντε
καὶ εἰκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τέ-
των, γαμεῖ αὐτός· κύβαι δὲ καὶ ἐν τῇ νηθείᾳ,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda anim-
aduerterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis utuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum unusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non
Luc. Op. T. IV. C in

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλαβὴ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρέτω ὕπερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά· ἐλθέιντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἀνέμον κατηνόντα, ζωοποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλληνας ἐκείθεν ἦκειν τῆς γαστροκνημίας τᾶνσμα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρός κύοφορᾷ. μᾶλλον δὲ τέταρτον αἰὶον διηγήσομαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέμενοι Δενδρίται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τῶτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῆς δίδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάββινον, οἷον Φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ καρπὸς ἐστὶ βάλανος περὶ τὸ μέγεθος ἐπιδὴν

in vtero, sed in furis: cum enim conceptus est embryo, crassescit fura: atque aliquando post educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad ventum vitam conciliant. Videtur autem inde ad Graecos descendisse furae nomen, quam *furae ventrem* appellant, quod ea apud illos pro ventre gravis est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo. Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Arborei*) quod hunc in modum nascitur. Testiculum hominis dextrum resectum in terra deponunt. Ex illo deinde arbor nascitur maxima, carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has,

vbi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγῆσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτουσι τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τῶν ὀχεύεσσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἀνθρώπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, αἷρ
γίνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
αἵρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τρέπεζαν, λάπτουσι τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνόν, καὶ εὐωχῶνται. σίτω
μὲν δὴ τρέφονται τοιᾷτῳ· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐξιν
αἷρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
lignea vero pauperes, iisque coeunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissoluitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
focum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam roris instar di-

ὥσπερ δρόσον· ἂ μὴν ἀπαρᾶσί γε, καὶ ἀφιδεύ-
 σιν, ἀλλ' ἔδὲ τέτρηνται, ἥ περ ἡμεῖς· ἀλλ' ἔδὲ
 τὴν συνῆσιν οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχα-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστρικὴν
 μίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι· καλὰς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἣν περ τις Φαλακρὸς καὶ
 ἄκομος ἦ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάπτονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέναντίον, τοὺς
 κομήτας καλὰς νομίζουσιν· ἐπεδήμην γάρ τινες,
 οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγέοντο. καὶ μὴν καὶ γέ-
 νεια Φύσσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἔκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσι
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγαῖς ἐκείτω αὐ-
 τῶν κράμβη· ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρα,
 θαλά

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa secedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra suram poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis calvus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (*stellis comatis*) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paullum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed vnum modo
 pinnes ibi digitum. Supra podicem brassica vni-
 cuique enata est magna, caudae instar, vi-
 rens

θάλασσα εἰς αἶθρ', καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτοντες, οὐ κατακλωμένη.

· Απομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καί περ δὲν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδρᾷσιν, ὥς τε καὶ τυρᾶς ἀπ' αὐτῆς πήγνυσθαι, ὀλέγον τῷ μέλιτος ἐπιστάζοντες· ἔλαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλαι δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὕδροφόρους· αἱ γὰρ ῥίζαι τῶν βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασειῇ τὰς ἀμπέλαις, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαρρέχγάντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πῆρα χρωῖνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ ῥσων δέοντα· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-

λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis superius cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut laborant aut exercentur, lacte totum corpus diffluunt; adeo ut caseos etiam inde, exiguo instillato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis pingue admodum et unguenti instar fragrans. Vites habent multas aquae feraces, acinis vuarum grandini similibus; et, ut mihi videtur, cum ventus ingruens illas vites commouet, tum ruptis vis decidit apud nos grando. Ventre vtuntur pro pera, in qua reponant, quibus opus est, aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν κλεισὴ ἐσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ ἐδὲ ἥπαρ φαίνεται, ἢ τῷτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἐντροσθε, καὶ λάσιός ἐσιν, ὥς καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλασίοις, ὑαλίῃ, μαλθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολὺ χαλκα γὰρ τὰ ἐκτὶ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷος ἔχουσιν, ὁκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τις με νομίσει ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τῷ λόγῳ, ἔμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμὰς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτῶ, φυλάττει ἑς' ἂν δευθῇ ἰδεῖν. ἔτω δὲ ἐνθήμενος, ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφαιτέρας

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρως ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὀ-
ρῶσιν· εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσιν,
οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δέ, πλατάνων φύλλα ἐσὶν
αὐτοῖς, κλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖ-
νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὲν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις
ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρεάτος, ἔκ πᾶν βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρεᾶρ καταβῇ τις, ἀκχεῖ πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ γῇ λεγομένων· εἰ δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον
ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
ὄρᾷ, ὥσπερ ἐφ'esωὶς ἐμάσεις· τότε καὶ τὰς οἰ-
κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ καὶ καίνοί με ἐώρων, ἔτι ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
εἰπεῖν·

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem divites, qui re-
positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos e glandibus na-
sci diximus: ligneas enim soli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
culum impositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
vero in speculum inspiciat, urbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ego quoque vidi, uniuersam
que patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅσις δὲ μὴ πιθεύει ταῦτα ἔτιωσ ἔχειν, αἶν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείσς ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἐν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκῆς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κῆτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογυπας χιλίης, παραπέμφοντας ἄχρι σαδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ πρᾶπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακὸν, ἐν ἄρισερᾷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χρῶ τὴν γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis, consensa manu solvimus. Dedit mihi etiam dona Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas autem quinque; et de lupinis armaturam integram; quae in cetò reliqui omnia. Misit etiam nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta nos stadia deducerent.

28. Inter navigandum multas alias praeteruecti terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper auctae, egressique aquatum sumus. Inuecti deinde in Zodiacum, sinistram solem praeteriuiimus, proxime

γῆν παραπλέοντες· ἔ γὰρ ἀπέβημεν, καί τοι
πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνθ-
ρως ἐκ ἀφῆκεν. ἐθώμεθα μέντοι τὴν χώραν
εὐθαλῆ τε, καὶ πόονα, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μεσῆν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκέν-
ταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι,
ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόν-
δας, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἰππόγυποι ἀπεληλύθεισαν·
πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν,
περὶ ἐσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνέπολιν κα-
λαμένην, ἥδη τὸν κάτω πλὴν διώκοντες· ἡ δὲ
πόλις αὕτη κεῖται μεταξύ τῶ Πλειάδων, καὶ τῶ
Ἰάδων αἵρος, ταπεινότερα μέντοι τῶ Ζωδιακῇ
ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim
exscendimus, multum licet cupientibus sociis;
sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regio-
nem virentem, pinguem, irriguam, et bonis
multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelo-
centauri, qui mercede apud Phaëthontem militant,
inuolarunt in navim, cognitoque, foedere nos
comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Na-
vigaueramus noctem proximam et diem, cur-
sum deorsum persequuti, cum versus vesperam
delati sumus in eam quae Lychnopolis vocatur.
Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et
qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὖρομεν,
 λυχνας δὲ πολλὰς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἶπεῖν, πένήτας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδὲα ἐκάσῳ πεποίηντο, καὶ αὐτοὶ ἐτόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖσι
 μένων ἤκομεν, καὶ ἔδδεν ἡμᾶς ἡδύνειν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβέμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαι, ἔτε ὑπνῶσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποίηται, ἐνθα ὁ ἀρχων αὐτῶν, δι' ἑλῆς νυκτὸς
 κάθηται, ἀνομασί· καλῶν ἕκασον. ὃς δ' ἂν μὴ
 ὑπαικῇ-

fione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuimus etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακῆσιν, καταδικάζονται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
 τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
 εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γινόμενα, καὶ
 ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογημένων, καὶ
 τὰς αἰτίκας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα
 καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
 πὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμεν
 ὅπως ἔχοισιν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγῆσατο. τὴν
 μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
 ᾠῇ δὲ, ἄραντες, ἐπλέομεν πλασίον τῶν νεφῶν.
 ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκυγίαν πόλιν ἰδόντες,
 ἐθαυμάσαμεν, ὅ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῇς· ὃ γὰρ
 εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
 νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστο-
 Φάνους

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
 stationis suae deseritor. Mors autem est exstingui.
 Adstantes nos etiam simul audiuius causas ly-
 chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
 strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
 cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
 gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igi-
 tur illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
 prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
 coccugia (*Nubicuculia*) vrbe conspecta admirati
 fumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
 non permittente. Caeterum regnat apud illos
 Coronus Cottiphionis F. (*Cornix Merulae*). Ac
 recor-

Φάνες τῷ ποιητῇ, ἀνδρὸς σοφῆς, καὶ ἀληθῆς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστομένε. τρίτη δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρα, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῆ δὲ ἔδαμᾷ, πλήν γε τῶν ἐν τῷ αἰέρι. καὶ αὐταὶ δὲ, πυρῳεῖδεις ἤδη, καὶ ὑπερδρυεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντες τῷ πτεύματι, καὶ συνιζανόντες, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν. καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιέμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχεν γὰρ ληνῇ

recordatus sum Aristophanis poetæ, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ in aëre *pendent*, atque ipsæ quoque iam igneæ et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi fuimus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quam supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro præsentī copia præbeuimus, et in mare nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Ellipticè pro ἀπορρίψαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. Bos.

λήνῃ ἔσα, καὶ εὐσταθῆν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ
ἀρχὴ κακῶν μείζονων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνους
ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπο-
φαινέσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ἐ-
ρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν
δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ
πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπὶ δὲ κεχηνὺς, καὶ
πρὸ πολλῆς τεραττοῦ τὴν θάλατταν, ἀφρῶν τε
περικλυζόμενον, καὶ τὰς οὐδόντας ἐκφαῖνον, πτό-
κῳ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὅξεις δὲ
πάντας ὥσπερ σκύλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐ-
λεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν ἔν τῳ ὕδατι ἀλλήλας
σπρσσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένουμεν τὸ
δε

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
tur vero maiorum saepe malorum initium esse
mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
in mari cum nauigassemus, illucescente tergo, ad
orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
multos quidem etiam alios, vnum vero omnium
maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
longe ante se mare perturbans, spuma undique
alludente, dentes exferens, multum phallis apud
nos exceliores, palorum instar omnes acutos, et
eboris in modum candidos. Nos igitur vltimum
allocuti et compleri nos invicem, expectare: at
ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀνὰ ῥέοφῆσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἃ μέντοι ἔφθη συναρπάξαι τοῖς ὁδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιομάτων ἡ ναὺς εἰς τὸ εἶσω διεξέπυσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ ἄδὲν ἐωρῶμεν· ὕπερον δὲ αὐτᾶ ἀναχνόντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illa ipsa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo hiantē, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in frequentibus est, vnde liqueat, homines in *Ceto* sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum capacis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tunc perspicere dabatur cum bellua hiaret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est vero κῦτος proprie alueus navis et *venter*. Versio Cl. Gesii. ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem ei

πλατὺ, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
 εἰσικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
 καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
 ων ἱστία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ
 φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦ-
 σαν, ἐμοὶ δεκεῖν, ἐκ τῆς ἰλῦος, ἣν κατέπειθε
 συνκλάνασα. ὕλη ἔν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
 τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλασθήκει, καὶ
 εἴκει πάντα ἐξεργασμένοις· περίμετρος δέ τῆς
 γῆς σάδιαι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δέ
 ἰδεῖν καὶ ὄρεα τὰ θαλάττια, λάργες, καὶ Ἀλ-
 κύννας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Τότε

et latum undique et altum, satis capacem, ut de-
 cies mille hominum in eo urbs habitaretur. Pro-
 iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
 ta alia concisa, et navigiorum vela atque ancerae,
 et hominum ossa et sarcinae. In medio et terrae
 et colles erant, ut mihi videbatur, de limbo quent
 glutiebat confidentes. Igitur silva in illis et om-
 ninigenae arbores nascebantur, et olera germin-
 nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
 rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
 tem erat marinas aves, laros, Halcyones, quae
 pullos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiciens, ne mihi nimis sumsisse dicar.

Reita.

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἐταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνκηαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποίημαθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆ ἑωσφόρα εἶχομεν. τῇ ἐπίσῃ δὲ διανασάντες εἴ ποτε ἀναχάναι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἕρανεν, πολλάκις δὲ καὶ νῆσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερουβίου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἐταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπειτα

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties hia-ret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensumque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perispecturus omnia. Quin-

ἔπω δὲ ὅλας πέντε διελθὼν σαδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλω ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' εὖ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τὲ πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκόμεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καὶ τινὰ καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπαδῇ ἔν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρᾶσιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν· καὶ κείνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶκός παθόντες, ἀναυδοὶ παρεσήκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστέ ὦ ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pelucidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conuicere quendam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moram aliquam fenex, *Quis vos igitur*

ξένοι; πρότερον; ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων
ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
τες, νῦν θαλαττικοὶ γεγένημεν, καὶ συνηχόμε-
θα τῷ περιέχοντι τέττω θηρίῳ, καὶ ὁ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνήσκει μὲν γὰρ εἰκά-
ζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἄνθρωποι νεηλυδοί, ὦ πά-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σιάφει πρῶην καταπόθεν-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις ὡς ἔσκεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
νοι ἐν τῷδε καθεῖργόμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ Φρά-
σον

rar estis, inquit, hospites? Vtrum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Er-
enim nos quoque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamur, nec accurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse conuicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines nati advenae sumus, pater,
ipsa cum navi nudius tertius hausti. Modo, vero
progressi sumus, exploraturi haec se silva quomodo
habeat: multa enim et proluxa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, re ut videremus, disce-
remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
enarra

εὖρον ἡμῶν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅσις ὦν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὃ δὲ, ἂν πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν
 ἀδὲ πρὸς σεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδύναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεποιήτο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τᾶλλα ἐξήρτιζο· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λόγχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθυῖς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐκορέσθημεν, σπυνθάνετο ἅ' ἐπεπόνθειμεν· καί
 γὰρ πάντα ἐξῆς διηγῆσάμην, τὸν τε χειμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἁέρι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τᾶλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

Ο
*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione buc intraueris? Ille vero negauit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitall nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vñbus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vintumque ininistras-
 set, satiatos interrogauit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et nauigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τῇ
καὶ αὐτὸν διεξήκει, λέγων, Τὸ μὲν ἡνός εἰμι,
ἐξέναι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἐκ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ἐν ὁρᾷτε, καὶ
ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἐπλεονεῖς Ἰταλίαν, ποιε-
κίαν Φορτίον κομίζων ἐπὶ νεώς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σόματι τῇ κήτης διαλευμένην ἴσως ἐωρε-
κατε· μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμεω
σφοδρῶ, τριταῖσι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν;
ἐνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ ἄντανδρῶς
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθαν-
όντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἐπαίρους
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τεκτονί τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτᾷ

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
iple suas res enarrauit, sic exorsus: *Genere, Ho-*
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quoniam videtis, et servis multis
aliis, in Italiam nauigauimus, onera varia magna naui
vehens, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum nauis
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruari sumus.
Sepultis vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
banc vitam viuimus, olera in horto colentes, in
reliquo

εἰστέμνοιο καὶ αἰρόδρουα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ
 ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλκας ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
 ἡδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
 εἶδατε καλλίστη καὶ ψυχροτάτῃ ὕδατος. εὐνὴν
 δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων παιάμεθα, καὶ πῦρ ἀφ' ὁ-
 νοῦ καίμεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
 τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν ἐξιόντες
 ἐπὶ τὰ βραγχία τῆς θηρίκ, ἐνθα καὶ λαρόμεθα,
 ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
 πόρρω ἐστὶν ἀκμυρὰ, σαδίων εἶμασι τὴν περίμε-
 τρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπὰς. ἐν ἡ καὶ νη-
 χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρᾶς, ἃ
 ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατὰ
 πόσεως ταῦτα ἑπτα καὶ εἰκοσι.

Καὶ

reliquo cibo piscibus venientes et arborum fructibus.
 Silua autem, ut videtis, prolixa, vires etiam habet
 multas, de quibus vinum fit suauissimum. Et fon-
 tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
 Cubilia facimus de foliis, et igne vivimus copioso,
 et aves aucupio capimus inuolantes, et viuos pesca-
 mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
 ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est
 salus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omni-
 genos, in quo natamus etiam, et in parua scapha na-
 vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
 processerunt, a quo hausti sumus, septem et vi-
 ginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποί, καὶ βραεῖς εἰσιν, ἀμικτοὶ τὰ ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἥ γὰρ, ἔφη ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει· πολλοὶ μὲν ἄν, ἔφη, καὶ ἄξονοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπερία καὶ ἐραία τῆς Ἰδλῆς, Ταριχᾶνες οἰκῶσι, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν ταῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττον μὲν τοι ἄδικοί· εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχῶν τε καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et versus caudam sitas, Tarichanes (Sallamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiari parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποίημένοι. τὴν δὲ
μεσόγαιαν νέμονται Παγεράδαι, καὶ Ψιττόπο-
δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἐῶα
δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
μά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ
ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν
ἑκάστῃ ἔτας, ὅσρεα πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν
ὅπως δυνήσώμεθα τοσούτοις ἔδνεσι μάχεσθαι,
καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ,
ἔτοι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων.
ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδέν, ἔφη, πλήν
ὅσα τῶν ἰχθύων. ἔκῃν, ἔφην ἐγὼ, ἄρισ' ἂν
ἔχοι διὰ μάχης ἐκθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔσιν ἀνό-
πλοις,

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
diterranea habitant Paguradæ et Psittopodes, belli-
cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
vero, et vicinæ ori partes, desertæ sunt maiorem
partem, quod mari alluuntur. Tâmen hæc ego ha-
beo Psittopodibus vectigal: pendens quingenta quo-
annis ostrea.*

36. Ac talis quidem est regio. Nobis vero vi-
dendum est quomodo possimus tot contra gentes pu-
gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
Quæ sunt illis arma? Nulla, inquit, præter spi-
nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
pugna cum illis congregi, inermibus nempe, nos qui

πλοῖς, αὐτὰς γε ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τοιοῦτον αἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῆς πολέμου ἔμελλεν εἶσθαι,
τῆς Φόρυγος ἢ τῆς ἀπόδοσις, ἣδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσεως. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐπεμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγυράδαι, χαλεπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῆτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῆ θορύβου ἐπήρσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἐφοδὸν ὑποπτεύοντες, ἐξαι-
λισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἰρητὴρ δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς

πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad navem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solutum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus, agmine praemisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίαις, ἐπανάσασθαι· καὶ οὕτως ἐπαίησαν. ἐπανασάντες γὰρ, κατόπιν ἐλοπτον αὐτάς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτῆ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλέας. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρῇ διαπαρεῖς τὸ μετὰ Φρενον.

Ἐκείνην μὲν ἂν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρίπαλον ἐσήσαμεν, ῥάχιν ξηρὴν δελφίνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν,

τὸ

gerent. Et sic fecere, Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius vna pugnarent, occurrimus, animoseque et fortiter configentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foueas suas usque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero unus gubernator, costa triglae traiectus a tergo,

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorso arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡ-
γεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ
Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες.
οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, εὐ-
δετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Προειδώνιον,
προσεμίξαμεν, πολλῇ βῆσιν χρώμενοι. ἀντήχει
δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι
δὲ αὐτὰς, ἄτε γυμνῆτας, καὶ κατὰδιώξαντες εἰς
τὴν ὕλην, τολοιπὸν ἐπεκρατῆμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποσείλαντες, νε-
κρὰς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίας διελέγοντο.
ἡμῖν δὲ εἰ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσε-
ραία χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξε-
κόψα-

cognita re adfunt; dextrum cornu tenentes Tari-
chanes duce Pelamo, sinistrum vero Thyinoc-
phali, medium Carcinochires. Tritonomenetes
enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et
mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
illos profecti confertim omnes deleuimus, prae-
ter

ἀόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆταιν. ἔτοι
 δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν
 βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν·
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔ-
 σαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκῆ-
 μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγασίοις
 χρώμενοι, καὶ ἀμπαλκισθέντες, καὶ τὸν καρπὸν
 συγκομιζόμενοι τὸν ἐν τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
 ἐώκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
 κτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνικυτὸν μὲν ἔν,
 καὶ μῆνας ὀκτὼ τέταν διήγομεν τὰν τρέπον.

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἰσαμένῃ, περὶ
 τὴν δευτέραν τῆς σάματος ἀνοιξίν (ἀπαξ γὰρ δὴ
 τέτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ποιεῖ τὸ κῆτος,
 ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 vtentes et venatu, vineasque colentes, et fru-
 ctum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
 sum similes videbamus hominibus in magno quo-
 dam carcere, vnde fuga non est, delicate viuen-
 tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam oris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, vt illis hiatibus si-
 gnare

ὥς· ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις ταυμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ αὐτὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξίν,
 ἔφην βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἡμέτερος, ὡς-
 περ κελύσματα, καὶ εἰρεσίαι, ταραχθέντες
 ἔν, ἀναιρπίσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς θηρίας,
 καὶ πάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθευρῶμεν ἐν
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότα-
 ταν, ἀνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδιαίς τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὡς περ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἰσορή-
 φων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν,
 καὶ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς αἴκοσι καὶ ὀκτώ. τέτ-
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, ut
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque
 exauditur, qualis celeusmatum atque re-
 morum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os
 bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia:
 spectaculum nempe omnium, quae vidi ego,
 maxime admirabile, homines magnos quantum
 est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam
 triremibus adnauigantes. (Novi me incredibili-
 bus similia referre, dicam tamen). Insulae
 erant longae illae quidem, sed non vehementer
 altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his
 nauigabant virorum illorum ad duodetriginta.
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
νοι, ἐφεξῆς ἐκώπηλάν, κυπαρίσσοις αὐτοὺς
κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ ἐί
ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδού-
κει, κυβερνήτης ἐπὶ κόφῃ ὑψηλῇ εἰσήκει, χαλ-
κὸν ἔχων πηδάλιον, σαδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
τῆς πρῶρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὀπλισμένοι αὐ-
τῶν ἐμάχοντο, πάντα εὐκότες ἀνθρώποις, πλην
τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἔκαίετο, ὥς ἐ
ἐδὲ κορυφῶν ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἀνεμὸς
ἐμπέκτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνάσῃ ἐν ἐκάστῃ, ἐκόλη-
πον τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
ὁ κυβερνήτης. κελευσῆς δ' ἐφεισήκει αὐτοῖς,
καὶ

Horum porro alii ad utrumque insulae latus deinceps affidentes, ut remos trahebant cupressos magnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator excelsus in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes usquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in filuam, quae multa in unaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis sta-
bat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔνι πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλαὶ μὲν ἔνι ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι (II) κατεδύνοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντα, καὶ ἐφαδίως ἀπελύνοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τάταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἵσταμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ εὐδεῖς.

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter movebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captiuum qui-

II. *Ἐκβληθεῖσαι*] Fateor, me non habere, qui *ἐκβληθῆναι* hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et viam τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

αντί· δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πάλυπδας μεγάλους
ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπταν. εἰ δὲ περι-
πλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλ-
λον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἐσρέοις τε ἀμαξο-
πληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθραιοῖσι.

Ἦγεῖτα δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν
δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένη-
το, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θα-
λασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰο-
λοκένταύρῳ ἐμνησμένον, ὡς ἦν ἀκέραι ἐπικαλάν-
των ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων
ἐπιβδωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολο-
κένταύρῳ. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων κατα-
δύσειν.

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui siluam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
pferent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potior*); pugna inter
illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum
nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri *milites*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμναν κρυσάμεναι, ἔΦευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπε-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐν ἐλάττης τῶν ὀγδὼν-
 κοντα. ἔξησαν δὲ καὶ τροπαῖον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης· μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀνασχυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἔξάψαν-
 , τες αὐτὴ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐφ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμίσσασθαι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχρῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑπεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῆς κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 iplis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo vsque eos persecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transegerē: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in eo suis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἠδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σομαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut pæanas canentes. Ista sunt circa
insulare pugnam gesta.

Ἀληθὲς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τὰς μημέτι Φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κήτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐξήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασθαι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίς, ἔδδ' ἠνύομεν, τῷ ὀρύγματι ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeramus, fodiendi consilio abiecto,

Luc. Op. T. IV.

E

incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔτι
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τὲτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἐξοδος. ἄρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ῥαίων, ἐκαίομεν· καὶ ἡ-
 μέρας πέν ἐπτά καὶ νύκτας ἴσας ἀναισθήτως
 εἶχε τὲ καύματος· ὀγδοὴ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῆντος· ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε·
 καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσῶ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξαι τὰς γομφί-
 Φας, ὥς μὴκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι·
 ἔτι δὲ τὸ σῶμα μεγάλαις δακοῖς διερείσαντες,
 τὴν

incendere siluam statuimus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octauo autem nonoque
 aegrotare cum intellleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, statim os claudebat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiantē discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὥς ὅτι πλεῖ-
σον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
βερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπὶ-
ση, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
Ποσειδῶνι, αὐτῷ παρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας
τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ
τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
κέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
tium interstitia traductum, suspensumque e den-
tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
conscenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
cia esset, quarto soluimus. Hic in multos de
nauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
que, ac diuensi corpora cum admiratione sumus.
Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτῳ αἱρέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέξ σφοδρῶς
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῷ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας.
 ὥς τε καὶ ἀποβάντας διαφέρειν ἐπὶ τῷ κρυσάλλῳ.
 ἐπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος φέρειν ἔδυναμε-
 νοι, τοῖόν δέ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκάψαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτῶμενοι τὰς ἰχθύς· εὗρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπᾶσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ πρῶσσηνῶς,
 ἐπὶ

rato, vii: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nautigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῇ πάγῃ διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμ-
πτῃ ἀλέα τὴ ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίαις σταδίαις, νῆσῳ
μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προστηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβόντες (ἐπεκελοῖται γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύ-
ρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατα ἐκ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξια. μετ' ἐ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, ἔχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος,
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγώς, ὥς ὕπερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,

5α.

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia navigaueramus cum
delati sumus ad insulam parvam ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope siluestribus dubbus bubus,
rursus nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vbi postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίων εικοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι, βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἰσρὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητό, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλα τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὅσον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἢ γῆ παρεῖχε, ποτὲν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βασιλεύειν δὲ τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ ἢ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῆσα τὴν τιμὴν.

Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμπέσης, λειοκύμονος δὲ ἕσης τῆς θαλάττης. ἐτῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι διὰ τοῦ γαλακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuīs indutae. verum non vinum inde, sed lac expressimus. Aedes in media insula exstructa erat Galatæe (*Lactææ*) Nereidis, quod indicabat inscriptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pariter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum vero lac de vuīs. Regnare his regionibus dicebatur Tyro (*Casæa*) Salmonei filia, hunc sibi honorem, postquam hinc discessit, nacta.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solvimus, aura quidem nos quadamprosequente, non nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνδρῶνας πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθρόντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικότες, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλινα εἶχον· ἅφ' ἧ δὴ, οἶ-
μαί, καὶ ἐκαλεῖτο Φελλόποδες. θαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες ἔ. βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήσαντο καὶ ἡσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἐλθόν· τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπείγουσθαι· μέχρι μὲν δὴ τινος συνωδοιπό-
ρον ἡμῖν παραθέακτες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπαυξάμενοι. μετ'
ὀλίγον δὲ, παλαιὰ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodes (*suberipedes*), Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in tuam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis navigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μὲν ἔξ ἀριστερῶν ἡ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκείνοι ἔσπευ-
δον, πόλις ἐπὶ μεγάλη καὶ στρογγύλη Φελλᾶ κα-
τοικαμένη. πύργωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σαδίας ἀπέχασα ἐκ ἐλαττέας πεντακο-
σίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἡμεν, καὶ θαυμαστὴ
τις αὐρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἷαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόρου
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσης, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνου, καὶ ἰων,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελανθης,
τοιᾶτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρεσὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginquo et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.
5. Versus proram lata vna et humilis; stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eramur, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam ad nares nobis accidit. Delectari odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spera-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νῆσε ἐγγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρώμεν λιμένας τε πολλὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦς καὶ μεγάλας, ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξίοντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατταν· ἔτι δὲ λιμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα μυσικά, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐπνος περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαν διαπνέεσσι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον· ὥσε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τρεπνὰ καὶ συνεχῇ μέλη ἀπ' αὐτοῦ ἐκτείνετο, βοικέτα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, brevissimo iam intervallo absumus ab insula. Hic et portus videmus multos circum circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata, et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus carentes, tum multas in ramis. Aër porro levis et molliter spirans circumfusus regioni erat, atque aurae quaedam suaves leni flatu siluam motabant. Itaque et a ramis motis, jucunda perpetuaeque cantica sibilabant, similia cantibus quæ ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamo

I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfeyfen* suspensas voti causa a pastoribus in locis desertis, specubus, arboribus, quas sonum aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤκκετο, ἔθρουβαν-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλάντων, ἄλλων δὲ ἐπαινάντων, ἐνίων δὲ κρη-
 πάντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κηθάραν.

Τέτοιοις ἅπασι κηλέμενοι, κατήχθημεν. ἄρ-
 μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίν-
 θαρὸν ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶντος εὐανθεύντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρεροῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
 δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἔτος γάρ
 μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἠκέσαμεν, ὡς
 ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μαιάρων προσαγορευομέ-
 νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρηῖς Ῥαδάμανθους. καὶ δὴ ἀ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oriatur in conuiuio, in-
 flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exscendimus relictis
 in ea Scintharo cum duobus focis. Progressi per
 pratum floridum, in praesidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis victos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuius, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔστημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, παρὶ Αἰχάντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πτόμενον τῷ ἑλβεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἰπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕσερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχευε τῷ συμποσίῃ.

Δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν· καὶ ὁ Ῥαδάμανθους,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, vtrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa *utrinque* dicta essent, pro-
nunciauit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro
poto traderetur Hippocrati Coe Medico, in poste-
rum ubi respuisset, conuiuio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contenditibus, cum vtro-
que habitare deberet? iudicauitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἔγεν-
 κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλαι εἶναι γυ-
 ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
 θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
 δρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίβα τῷ Καρχη-
 δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
 θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσην,
 τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
 ἄρστο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἰερᾷ χωρίου
 ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
 ἔτω δὲ μεταφασάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
 ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινᾶτο περὶ
 ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
 Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
 nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
 inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
 giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
 xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
 Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille qui-
 dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
 cram regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
 deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere ali-
 quantum iussis, diu considerat, suisque cum
 assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
 tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοί, καὶ Ἀ-
ρισείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφίνατο, τῆς μὲν παλυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δε-
ναίτας εὐθύνας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθε-
σμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτὰ.

Τὰν τεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριρρυέντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγό-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἡ πέλις πᾶσα χρυσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἑδάφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum verò visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectio-
nis poenas nos, ubi mortui fuissetis, daturus: iam
vero dicto tempore in insula morari, et conuictu He-
roum usi, abiremus.* Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec urbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τείχης γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλλῃ λίθου
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιῶσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρξ τῆς καλλίσης, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς νῆν εὐμαρῶς. λα-
 τρὰ δὲ ἐσιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ
 κινναμώμῳ ἐγκαϊόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἐσιν.

Ἔσθῃτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἔκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφῆς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφήν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἄσώματοι ὄντες,
 ὁμῶς

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum:
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex vna gemmā
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit annis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, vt facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu vtuntur aranearum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμῶς ἔν ἐξᾷσι, καὶ κινῶνται, καὶ Φρονῶσι, καὶ
 Φωνὴν ἀΦιᾷσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνὴ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄφαιτό τις, ἔκ
 ἅν ἐλέγξαι μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὡς περ σκιαὶ ὁρθαὶ 2), ἔ μέλαιναί· γηρά-
 σκει δὲ ἔδεις, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμέναι· ἔ μὴν ἔδὲ νῦξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 ἔδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ κατὰ περ τὸ λυκαυ-
 γές ἤδη πρὸς ἑώ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ᾶτον

beant, tamen stant, moventur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuerfari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae euectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὁρθαί] Umbræ aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. naturā sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἄτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ αἰρῶν
μῖαν ἴσασι τῷ ἔτῳ· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ
ἐστὶ, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δὲ φυ-
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθνηλεν· αἱ μὲν γὰρ
ἀμπελοι δωδεκάφοροι εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἑκα-
τον καρποφορεῖσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι
τρισκαιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ-
τοῖς Μινῶε, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρῶ,
οἱ ῥάχυνες ἄρτας ἐτοίμας ἐπ' ἄκρας Φύκσιν, ὡς-
περ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρς δὲ πεντακόσια,
μικρό-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus flat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
his nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in fum-
mo producunt, velut fungos. Fontes circa vr-
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότεραι μέντοι αὐταὶ καὶ ποταμοὶ γάλακ-
τες ἑπτὰ, καὶ οἶνός ἐστις.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιή-
ται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλεσμένῳ πεδίῳ· λειμῶν
δὲ ἐστὶ κάλλιφος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοῖα,
πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σρω-
μὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακο-
νῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήρ-
ως τῶν οἴνις χροεῖν. τέττα γὰρ ἔδεν δέονται, ἀλλ'
ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα,
τῆς διανυκτεσάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἔστι τέτων
τῶν δένδρων, ποτῆρια παντοῖα καὶ τὰς κατα-
σκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἔν παρὶς τις
εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν
ἐκπω-

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo
vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui
vocatur campus Elysius. Est autem pratum pul-
cherrimum, et circa illud silva varia, densa, ac-
cumbentibus umbram faciens: stragula de flori-
bus subiecta habent: ministrant omnia, et huc il-
luc ferunt venti, praeterquam quod vinum non
infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt ar-
bores circa coenationem vitreae, magnae, de vi-
tro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum
sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum
igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum
Luc. Op. T. IV. F. vnum

ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα ὄνεν
 πλήρη γίγνεται· ἔτω μὲν σίνεσιν. αἰτί δὲ τῶν
 σεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικὰ
 ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς εὔμασιν
 ἀνθοοῦντα, κατανίθει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὲν καὶ μυρίζονται ὡς· νεφέ-
 λα πικρὰ ἀνασπᾶσθαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τὰ ποταμῶν, καὶ ἐπισᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλαβόντων, ὕψι
 λεπτόν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὠδῶς σχο-
 λάεσιν· ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὀμήρου ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακείμενος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παιδῶν εἰσι, καὶ παρθέων·

ἐξάρ-

vnum alterumque poculum sibi apponit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, lusciniæ et aves aliae cantrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar niuis in cos spar-
 gunt cum cantu superuolantes. Unguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densæ nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio unguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicæ vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssē. Chori puerorum sunt et virginum.

Du-

ἐξάσχεσι δὲ, καὶ συνάδουσιν, Εὐνομὸς τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λεσβίος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τέτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης· ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ἄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέσχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοισι ἄσσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχσει· κτηγαὶ εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τέτων ἐκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνεσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγασσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cynnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum fane filua tota fistulis quasi succinit, ventis ductibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem *adiumentum* habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βέλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινας
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμι-
 θεάς, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν
 γε δὴ τῆς Λακρῆς Αἴαντος. ἐκείνου δὲ μόνον ἐφα-
 σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
 βαρβάρων δὲ, Κύρκης τε ἀμφοτέρης, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμῶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκῆρ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφούς, ἄνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σις ἀδελφεσχῆντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δης· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ἰάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεύς Νάρκισσος, καὶ Ἰλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει εἶναι τῶν

Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum vtrumque,
 et Scytham Anacharsin, et Zamolxin Thracem,
 et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Τακίνθε· τὰ πολλὰ δ' ἐν ἐκείνῳ διήλεγχεν.
ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθους,
καὶ ἡπειληκέναι πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐν τῇς
γῆσιν, ἣν Φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀΦεῖς τὴν εἰρω-
νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
σθεῖσθαι πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ,
καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκρου
τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδέεις τε ὄν-
τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποσιώτατοι.
παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρύξ. τᾷτω δὲ ὅσα
καὶ γελοιοποιῶ χερῶνται. Διογένης μὲν γὰρ ὁ
Σίνωπεύς, τοσῶτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥστε
γῆμαι

mihī amare Hyacinthum: multa sane illum red-
arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol-
let dissimulatione omīssa conuiuari. Plato solus
non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
cae, eisque, quas scripssisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
ferebant, suauēs homines, et gratiosi, et con-
uiuiae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
quo ut scurra ridiculario vtuntur. Verum Sino-
pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, εἰδείς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἡκό-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι εἰ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νῆσος θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἐκπεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαῖκας
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχεν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ Ῥαδαμάνθυος, οἶμα,
 κρίσιν ἐδοδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοῖς
 ἀνηρηκότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολαθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ νω-
 θείας

xerit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collein. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant in insulam, sed
 igna-

Θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντες 3),
καὶ ἀνὰ τρεῖς ἐν μέσῃ τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν ἔν ᾗ ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦ, καὶ
μετὰ τῶτον, Θησέα. περὶ δὲ συνκρίσεως καὶ ἀ-
φροδισίων ἔτω φρονέσι· μίσηγονται μὲν ἀνα-
φάνδον, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτα αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ.
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscet
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

F 4. deiz-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντες il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίην Academicorum;
itaque comprehendendi verbo usus essem:
si illud de eo quoque dici scivissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitivo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθαῶς
 πλησιάζει τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτᾶ
 ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλάκις γὰρ ὁ μὲν
 Ὑάκινθος, ἡ δὲ Νάρκισσος, ὡμολόγουν, ἐκείνους
 δὲ ἡρενεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰςὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ ἄδεις Φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰςὶ τῷτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἔδον ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὅμηρον τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσθης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τῷτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτε
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deiorabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes; neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonicī. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum hi Chium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 phonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν· εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ-
 "Ομηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀφετρεμένων σι-
 χῶν ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτᾷ εἶναι· κατεγίνω-
 σκον ἄν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἰκανῶς ἀπακέρητο, πάλιν αὐτὸν
 ἱρώτων, τί δὴποτε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτῳς ἐπελθεῖν αὐτῷ,
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι· καὶ μὴν καὶ κῆνο ἐπαθύ-
 μην εἰδέναι, εἰ προτέρῃ ἐγράψε τὴν Ὀδύσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἤρνεϊτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigiditas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripsisset Vlyssæam Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ εὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
λέγουσιν, αὐτὴν ἠπιστάμεν, ἑώρα γὰρ, ὥς ἐδὲ
πυνθάνεσθαι ἐδεόμην· πολλὰν δὲ καὶ ἄλλοτε
τάτο ἐποίει, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
ἑώρων. προσίων γὰρ ἂν τι ἐπυνθανόμεν αὐτῆς,
καὶ δὲ προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλα
κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐξέστησεν· ἦν γὰρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῆς ἀπειρηγεμένη ὕβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἐσκώψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέκας ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγεῖς, καὶ
ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσεὺς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Videbatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therсите, quod contumeliose
in ipsum lussisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius una agente Vlysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομαν. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθας, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· ἔ μὴν
παρεδέχθη γὰρ, καίτοι πολλὰ ἰκετεύων.

Προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ, ἐνέση ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανάτῳσια. ἡγωνιώζεται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδόμῳ. τὰ
μὲν ἔν ἄλλα, μικρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κα-
τάλοιπα τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεύς
περὶ τῷ σεφάνῳ καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖα τε τῷ Αἰγυπτίῳ, ὅς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc vero dubitabatur, vtrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vstulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Prae-
sident Achillem quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysses. Pugilatus ae-
qua laus fuit Aerei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθῳ τέρχεται, καὶ Ἐπειῶ, ἀλλήλοισι συνελ-
θόντων· πανκρατίε δὲ ἐτίθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐκ ἔτι μέμνημαί
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασιν ἐφέφανος, πλακίεις
ἐκ πτερῶν ταυνίων.

Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λονται οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρυγῆς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ
Βεσίριον τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὲς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσ-

σε

est, et Epei, inter se congressorum. Pancratiū
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recordor. Inter poëtas re
quidem vera multum Homerus praeſtabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis penniſ corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
ciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
ſulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Buſiride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. Hiſ auditis Rhadamanthus
emit-

σαι τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊένος· ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἤρισευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἔκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἀτρεπτός ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριεῖς, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεΐῳ· ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τας νενικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐτοὶς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum viuis ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi praemium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* conuocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque iterum remis(er)unt, magis iam puniendos. Scripsit hanc

νας. Ἐγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπτόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεσθαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκρῶν ἡρώων. τότε δ' ἂν κυάμεις ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὰν πόλεμον καταρθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἐορτὴν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετῆχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, κυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσσηντα τὸν ἔβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῆς Σκινθάρης παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poëmatis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλῶς, ἥρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἐκ ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλλή-
λοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρῆπινον, καὶ μά-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶτο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηχανίας ἐβλεύσατο, ὁ Κί-
νυρὸς ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καὶ κειῖθι
ταῦτα, εἴχεσθαι ἀπικνύσας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶν, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαι προσειλήφυσαν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μέντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσσε ταῦτα· ἠπίεστο
γὰρ ὑπ' αὐτῇ κωλυθησόμενος. αἷς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νῦν ἐγγέ-

νστο

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssiam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῇ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς,
 βοὴν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦει
 πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδαμάνθους. ἡμέρας δ'
 ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχεσσαν· ἔτω δὲ ἐμβιβάσας ὁ
 Ῥαδάμανθους πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημ-
 βρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς
 Τυροῦσ-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adsumpta Helena, festinanter aucēti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumptoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae multum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam,
 iussit *fugitiuos* persequi. Hi studiose nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum
 aberat,

Τυροῦσσης, παρὰ τοσῶτον ἤλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥεδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εἰδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλαχῇ πρότερον μασίγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

perat, quin aufugissent! reuinctaque naui catēna rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuoluerē. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula remittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem misere ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac
Luc. Op. T. IV. G dice-

λέγοντες, ἔ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτός· καί μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τὰ πῖον παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἐκέτευσον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆξ. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον καὶ ἔτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πύρρῳθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρεῖς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ

τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi fellam, et accubitum in posterum adsignandum ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adiacere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, e quibus, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus insu-

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' εἰδέπω σοι φαίνεται.
ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφί-
ξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ'
ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν,
καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμί-
κτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν
ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν,
ᾧρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνυσσε δὲ καὶ
εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ
μαχαίρα σκαλεῦειν, μήτε θέρμας ἐσθίειν, μή-
τε παιδί ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν.
τέτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχεν τῆς εἰς
τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἂν τὰ περὶ τὸν
πλῆν

*insula, sed nondum eam vides. Has vero cum prae-
ternavigaueris, tum peruenies in magnam continen-
tem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa
passus, gentibus paragratis multis, inter homines
versatus insociabiles, tandem aliquando in continen-
tem alteram peruenies.*

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae
radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt pe-
riculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando
in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem
foderem, neque lupinos ederem, neque puero duode-
viginti annis maiore fruerer. Horum memor si
essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum

πλὴν παρέσκευαζόμεν· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, σὺν-
 αἰσώμεν αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἔλθων πρὸς
 Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῷ ποιῆσαι
 μοι δίσιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
 σήλην βηρύλλῃ λίθῃ ἀνασῆσας, ἐπέγραψα πρὸς
 τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
 θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
 δα γαίαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
 ἀνηγόμεν, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, ἐνθαί
 μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
 νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὀγυγίαν τὴν νῆ-
 σον Καλυψοῖ κομίζεν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
 Ῥαδά-

igitur ad nauigationem necessaria paravi, et cum
 tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
 eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
 ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
 ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
 ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
 tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeauit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
 centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
 clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
 insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
 tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
 αχθείμεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βῶι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
 δὲ τὴν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρεληλυθήμεν,
 αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμὴ τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον
 ἀσφάλτε, καὶ θείη, καὶ πίσσης, ἅμα καιομέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀῆρ ζο-
 Φερός, καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆ
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασίγων ψόφος
 ἤκετο, καὶ σίμωγὴ ἀνθρώπων παλλῶν.

Ταῖς μὲν ἄν ἄλλαις εἰ προσέσχομεν· ἥς δ' ἐπέ-
 βημεν, τριᾶδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τραχώσι κατεσκλη-
 κυῖα.

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si
 deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
 mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque una ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus;
 a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exiscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, faxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ ἄδὲ ὕδωρ ἐνὴν· ἀνθεπύσαντες
 δὲ ὁμῶς κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς
 ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπῶ, πολ-
 λὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διαλθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρηκτὴν, καὶ τὸ κολασήριον, πρῶ-
 τα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἑδάφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι
 πάντῃ ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέεργον,
 ὁ μὲν βορβορὰ, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἐν-
 δον, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾷτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθυὺς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
 λοῖς προσβοκότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι, πε-
 πυρωμένοις, ἐκάλυν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἶσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trami-
 tem spinis et aculeis oblitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
 vndique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
 tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσόδος δὲ μία, σενή διὰ πάντων· καὶ πυ-
λωρὸς ἐφεισθήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόν-
τες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίᾳ καθηγμένῃ, ἐωρῶ-
μεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς
δὲ ιδιώτας, ἃν ἐνὶ ἑκῇ καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν
δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰδοίων ἀπηρετημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιη-
γηταὶ καὶ τὰς ἐκείνων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς
κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπασὼν τιμωρίας ὑπέ-
μενον οἱ ψευδάμενοί τι παρὰ τὴν βίαν, καὶ οἱ μὴ
τάληθ' ἡσυχγεγραφότες· ἐν αἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνί-
διος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τὰς τε
ἐν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς ἐκπύου τὰς ἀλπίδας·
ἐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annes, is-
que angustus, cui ianitor adstat Timon Athenien-
sis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidi-
mus pupiri reges quidem multos, multos vero
etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnouim-
us. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspen-
sum fumigari. Adiciebant monstratores nostri
vitas singulorum, et causas, propter quas puni-
rentur: maximas omnium poenas sustinebant,
qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non
scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat,
et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem,
optimam de futuro spem concepi, qui nullius
mihi mendacii essem conscius.

G 4

32. Ce-

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἡ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναυπλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, αἰμυδρά, καὶ ἀσάφης ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τὸ παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφσυγε, καὶ πορρώτερον ὑπέβαινε. καταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ἵπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὰ τῷ Ἀλεκτρυόνος ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δειλὴν ὄψιν ἀπεβαίνοντες· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν. πρῶτον δὲ βάλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μὴδ' ἄλλω τιτὶ γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuerfus, neque enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nauplium dimissi. Neque ita multo post Somniorum ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi *insulae*, somniis simile. Recedebat enim accedentibus nobis, et subterfugiebat, subducebatque se longius. Tandem vero cum illam teneremus, inuecti in portum qui Hypnus (*Somnus*) dicitur, prope portas eburneas, vbi Alectryonis (*Galli Gallinacei*) sacrum est, sero crepusculo descendimus, progressique intra portam somnia multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit, qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνή-
σθη Ὅμηρος, ἔ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε,
τὰ δένδρα δ' ἐςὶ μήκωνας ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόρα, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερί-
δων· τῆτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρεον
ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λέμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγὰς δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ἐνέματτα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχίᾳ· ὁ δὲ περίβολος τῆς πό-
λεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροί-
αν ὁμοίετατος· πύλαι μὲντοι ἑκείσιν, ἔ δύο,
καθ' ἃ περὶ Ὅμηρος εἶρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,
καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat filua: arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec
in insula auis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (Noctiuagus) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (Inexperrectus) et Pannychia (Pernox).
Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, ut Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritiarum

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε φοβε-
ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὴν
λαίμενα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτῶον. σέβχσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιχα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῆ λαι-
μένος τὸ ἱερόν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ
τῆ Ἰππικῆ βασιλείας. ἔτος γὰρ δὴ ἄρχεται παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχοντες πεποιοημέ-
νος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένες, καὶ Πλευ-
τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλεῖται Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commere dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiimus, eburnea. In-
gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryone; n: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
f. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglorium Imaginarij.*) In medio foro
fons est, Careotin (*Grauisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ὃ
προεισημει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ἐναί-
ρων ὑποκριτής, ταύτης παρὰ τῷ Ἰππῶ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μὲντοι τῶν ὀνείρων⁴), ἔτε Φύσις, ἔτε
ἔδεξις ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρύσειοι, ὥς ἐδόκουν, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ
τινες καὶ τετρατῶδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομπήν.

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniectior, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parva alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνείρων] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὀνείρον; nega-
tum Latinis. *Gesner.*

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν εἰς βασιλέας, οἱ δ' εἰς θεοὺς, οἷδ' εἰς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάσαι παρ' ἡμῶν ἐωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάντες νυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρασυστάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε ποιήσεν καὶ σατράπας· ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυν, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριᾶκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχόμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensoque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐγρόμενοι, καὶ ἀναθρόντες, ἀνηχθῆ-
 μεν ἐπισιτίσασμενοι. τριταῖοι δ' ἐκείθεν τῇ Ὠ-
 γυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀποβαίνοντες. πρὶ-
 τερρον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαῦτα· ὍΔΥΣΣΕΥΣ
 ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθαι μὲν, ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευ-
 σάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων
 χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς,
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἅ-
 παντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τὰ ἐκ Κίρκης μοι
 γενομένα, ἀνηρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μαικά-
 ρων νήσῳ, πᾶν μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
 πτεῖν

et exsiliētes, cibariis naui impositis, soluimus.
 Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYS-
 SES CALYPSO S.* Noueris, me cum primum abs
 ie nauicula constructa anectus essent, facto naufragio,
 vix seruatum a Leucothea in Phaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, procer uxorē mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruētes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Cēce mibi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-
 tet

πειν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
 προτενομένην ἀθανασίαν. ἣν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
 ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν εἰδήλα
 ἢ ἐπισολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθήμεν.
 Ἐγὼ δὲ προσελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὖ-
 ρον τὸ σπήλαιον τοιῆτον, οἶον. Ὅμηρος εἶπε,
 καὶ αὐτὴν θαλασσιργῆσαν ὥς δὲ τὴν ἐπισολὴν
 ἔλαβε, καὶ ὑπέδεξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ
 ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
 καὶ εἰςία λαμπρῶς, καὶ περὶ τῇ Ὀδυσσῶς ἐ-
 πυνθάν

ete reliquisse illam apud te commorationem, promissamque a te immortalitatem. Si igitur opportunitatem pactus fuero, fugam capessam atque ad te veniam. Haec significabat epistola, praetereaue de nobis aliquid, ut hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari, speluncam inueni, qualem Homerus dixerat, ipsamque intentam lanificio. Cum vero fumtam epistolam in sinum reposuisset, primo quidem multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium nos inuitauit, accepitque splendide, ac de Vlysse inter-

5. Ὑπέδεξατο] Quid sibi velit ὑπέδεξατο a vi verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscabar aliud, quam quod in interpretatione expressi. Cogitabam etiam, an ὑπελεξατο vim legendi habere possit? quod nihil fere ab altero illo, ὑπεδέξατο distat in MSS. Gesner.

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς πάλαμ περὶ αὐτῆς ἐκέρπαζε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἂν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς ἡϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόν-
τος τῷ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυν-
θοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἔττοι ἄγριοι,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων ληστεύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πολλὰ δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα,
τὸ μῆκος πήχεων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
κοιτάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην,
ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, *qualis esset facie,*
adconspicua casta esset, prout Ulysses olim de illa se
gloriatu? Nos respondere ea, quibus delectari
illam coniceremus. Tum reuersi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeter nauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim siccatae sunt, colo-
cynthides excauatas, dentis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέξουσιν· ἰσοῖς μὲντοι γινώμενοι καλαμίναις·
 ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης·
 προσβελόντες ἐν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων
 ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυματίζον, βάλλ-
 οντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυ-
 θῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες
 περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολο-
 κυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦ-
 τας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν.
 ἐπειδὴ γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἦσαν αὐτὰς ἐπιόντας,
 ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκεί-
 νους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην,
 ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ
 ὅλλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ
 πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis
 colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto,
 duarum nauium fociis pugnant, multosque vul-
 nerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum se-
 minibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus,
 circa meridiem videmus a tergo Colocynthopira-
 tarum adhaugantes Caryonautes, (*nucinautas*)
 erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam
 illi etiam cum aduentare hos sentirent, omis-
 sis nobis, conuerſi ad ipsos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo sublato fugimus, pu-
 gnantesque eos reliquimus. Et apparebat victo-
 res futuros Caryonautes, vt plures, plenas enim
 fociis

πλείεες (πέντε γὰρ εἶχαν πληρώματα) καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα, μέγεθος ἐκάστω ἡμιτόμῳ ἐς μῆκος, ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώμεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολριπὸν ἐν τοῖς ὕπλοις ὡς ἐπίπταν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλάς προσδεχόμενοι, ἃ μάτην.

Οὐπω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς ἐρήμης νήσῃ προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησαὶ καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ᾗσαν, διασάντες οἱ μὲν ἐνθεν,

foclis quinque naues habebant, pugnabantque de robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant de putaminibus, dimidiatae nuces et excavatae, Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidia in longum passus quindecim. E conspectu horum cum venissemus, curauimus saucios, atque ab eo tempore in armis plerumque fuimus, semper aliquas suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a deserta quadam, insula versus nos perrexere viri circiter viginti, delphinis magnis vecti. Latrones hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, exultantesque equorum instar hinniebant. Cum vero prope essent, ex intervallo hinc illinc consistentes

ένθεν, οί δέ ένθεν έβαλλον ήμᾶς σπηπίας ξηραῖς, καὶ όφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δέ ήρωῶν καὶ άκοντιζόντων, έκέτι υπέμειναν, άλλα τρωθέντες οί πολλοί αύτῶν, προς την νῆσον κατέφυγον.

Περί δέ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης εἰσας, εἰλάθομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλιᾶ παυμένη. σταδίων πε εἰρήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον· επέπλει δέ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡς θάλασσα, εἰ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπτύμνη, μικρᾶ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ὥχστο γὰρ Φεύγασα, χοεράντι ναφωνήν προῖεμένη. ἐπιβάντες δέ ήμεῖς, ήμέρας ἤδη ὑποφαινέσης, εἰσεώμεθα τὴν καλιάν, σχεδὶ μὲν μεγάλη προσεοικυῖαν, ἐν δένδρων συμπεφο-

tes iaculati in nos sunt sepias siccatas et oculos cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mittentibus, non durarunt, sed vulnerati plerique confugerunt ad insulain.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari, imprudentes offendimus ad Alcionis nidum maximum; stádiorum circiter sexaginta erat illi ambitus. Imminabat autem Alcyon oua incubans, non multo minor nido suo. Atque illa euolans parum aberat quin mergeret nauim nostram vento alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens. Descendimus cum iam illucesceret, nidumque inspeximus, magnae rati similem, constructae

πεφορημένην. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἕκα-
σον αὐτῶν Χίς πίθας περιπληθύνοντο. ἤδη μέν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρω-
ζον. πελέεσι γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκλάψαμεν, εἰκοσι γυπῶν
ἀδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον
σαδίας διακόσις, τέρατα ἡμῖν μέγала καὶ θαυ-
μάσια ἐπεσήμαινεν· ὃ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
νίσκος ἄφνω ἐπερεύξατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
κυβερνήτης Σκίνθας Φαλακρὸς ἤδη ὦν, ἀνε-
κόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὃ
γὰρ ἴσος τῆς νεῆς ἐξεβλάσησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' αἰκρῷ ἐκαρποφόρησεν, ὃ δὲ κατὰ
πρὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαί, οὐπω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
ovo vno rescisso, pullum implumeum excudimus,
vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
rifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
navis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροί. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶκος, ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματος.

Οὕτω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρον εἴκη· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσόν, ἀρίστοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσῆκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα· πλησιάσαντες δ' ἔν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δρᾶν. ἅτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἅτ' ἀνασρέφειν ῥάδιον
 εἶδον

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogauimus, ut auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus consitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigare inter arbores poterat, quae densae essent et continuae: neque reuer-

ἔδωκε. ἐγὼ δ' ἀναλθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπην τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ εἰώρων ἐπὶ σαδίας μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλείους, τὴν ὕλην ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὐθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἔδωκε ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κέκμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, ἐς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ ἔτως ἐπιδιῆμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀναλθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμῆσάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῆντος ἐπισυρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τῷ ποιητῇ ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γάρ περ κακείνος·

Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuertere facile videbatur. Ego vero, conscensa arbore maxima, prospexi, quomodo vltiora se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut paullo plura, esse syluam: tum mare rursus excipere aliud. Itaque placuit nauem in comas arborum, densae enim erant, impositam traducere, si possemus, in mare alterum. Idque fecimus. Reuinctam enim magno fune, arboribus conscensis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam superimposuimus, vbi velis passis velut in mari nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic mihi Antimachi poetae versus in mentem venit, qui ait alicubi:

Per siluestre illis nauis venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀΦικέμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλόμεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγῆς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τῆς ὕδατος διεσῶτος γεγεννημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ, πολλάκις ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, καταβλόντων ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔση, παρ' ὀλίγον ἐλθῶσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν βάθος ὅσον σαδίων χιλίων, μᾶλλον φοβερόν καὶ παράδοξον· εἰσὶν γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεξευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν,

43. Superata tamen filius, ad aquam peruenimus, ubi similiter demissa naui per puram pellucidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum confisteremus inagnum ex aqua discedente ortum, ut in terra saepe videramus a motu illius factas discessionem. Nauis quidem nostra vela nobis contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis despicientes, profundum videbamus vel mille stadiorum, terribile admodum atque admirandum. Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicientes ad dextram videmus e longinquo pontem iniunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi sum.

νειαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο πᾶρεδράκωμεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπερχάμεν, ἔπειτα προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσ-
 ηνές, καὶ νῆσος ἔμμεγας, εὐπροσίτως συνοικ-
 μένη 6). ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι,
 Βυκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῶν
 τὸν Μινώταυρον ἀνιπλάττεσιν. ἀποβάντες
 δὲ, προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτίῃ
 ληψά-

summas oras, et ex vno mari in alterum trans-
 flueret. Huc igitur agentes *navim* remis cur-
 sum fleximus, multoque labore traiecimus, quod
 nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
 non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
 illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
 cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
 notaurum. Cum exscendissemus, aequatum per-
 reximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4

abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρο-
 σιτος, συνοικμένη. Gratiā agam, qui me
 docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικμένη.
 Ita mox pro προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, de-
 disse arbitror Lucianum προήειμεν, et sic in-
 terpretatus sum. *Gesner.*

ληψόμενοι, εἶποθεν δυνηθείημεν· ἂν ἔτι γὰρ εἴχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτᾷ πλησίον εὔρομεν, ἄλλο δὲ ἔδεν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκήθμους πολὺς ἔ· πόρρωθεν ἠκέστα· δόξαντες ἂν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρῶντες, ἐπέσημεν τοῖς ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἴτα μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (ἔ· γὰρ ἐδόκει ἡμῶν ἀτιμωρήτες περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπέπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων διαίρεσμένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀπίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et aquam quidem ibi in proximo inueniebamus, aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod mugitus multus non ex longinquo audiebatur. Cum igitur boum gregem esse putaremus, paulum progressi, stamus apud homines. At illi conspectos nos persequuntur, ac tres quidem sociorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis captis, neque enim placebat inultos negligere amicos, irruimus in Bucephalos, carnes interfectorum diuidentes, atque in terrorem coniectos vniuersos persequimur, eorumque circiter quinquaginta interficimus, duosque capimus viuos. Sic

πίσω· ἀνεστρέφωμεν, τὰς αἰχμαλώτας ἔχοντες.
σιτίον μέντοι ἔδέν εὖρομεν. οἱ μὲν ἔν ἄλλοι,
παρήνκεν ἀποσφάττειν τὰς παρελημμένους. ἐγὼ
δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐ-
τὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων
πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λύτροις τὰς συνε-
λημμένους· συνίσμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ
γαερὸν τι μυκώμενων, ὥσπερ ἰκτευνόντων· τὰ
λῦτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθυῖς ξηροί, καὶ
κρέμμυα, καὶ ἑλαφοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη
πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρό-
σω ἐς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόν-
τες τὰς συνελημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμεί-
ναντες, ἀνῆχθήμεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil in-
ueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt ca-
ptos interficeremus; ego vero hoc non probaui,
sed victos asseruauī, dum venirent a Bucephalis
legati, qui pretio comprehensos repeterent. In-
telligebamus quippe illos innuere, ac lugubre
quiddam, suppliciter rogarum instar, mugire.
Pretium vero redemptionis erant casei multi, et
ficci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium
singuli pedum, cum binos quidem posteriores
haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro
his cum reddidissemus captiuos, et diem vnum
morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνετα
 παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσσης
 σημεῖα προῖκναιτο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξαι δὲ τῷ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῷ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ Φέρκ-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὀρόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπύκτοντος
 τῷ ἀνέμῳ, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τέρας, ἐπὶ
 Φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἡνίοχουον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπα-
 σύροντο τὰς Φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἡδίκουμ,
 ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumvolare aues, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauis

νικῶς, τὸ εἶδος τῶν ἡμετέρων πλοίων θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοπῶντες.

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγάλῃ· κατωκίετο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομιζομεν, Ἑλλάδα Φωνὴν προειρημένων· προσήεσαν γάρ, καὶ ἐδεξιῶντο, καὶ ἡσπάζοντο πάντῃ ἐταιρικῶς κεκοσμημέναι, καὶ παῖσαι, καὶ νεανίδες, ποδήρεις τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν ἔν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλῦσα 7)· ἡ δὲ πάλις

nauigii nostri admirati, et perspicientes vidique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus, ut putabamus, Graece loquentibus. Accedentes enim nos prensabant et complectebantur, ornatae more meretricio, formosae omnes et iuenculae, talaria vestimenta trahentes. Insula vocabatur Cabalusa (*Deiciens*) vrbs autem Hydarnadia.

7. Καβαλῦσα] Καβαλῦσα forte est καβαλῦσα id est καταβαλῦσα deiiciens homines ad illa χαμαιτυπῆα. Circa Ἰδαμαρδίαν res difficilior. Si euentum narrationis spectes, possis suspicari ὑδαμαυρίαν dedisse Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρῆθαι τὰς γυναῖκας ut nempe in aquam, in faenum, et, si quid his fugacius est, abeunt voluptates venereae, postquam diecere ignavos, et similes libidinosos asinis homines. *Gesner.*

λης αὐτῇ, Ὑδαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἐν ἡμῶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, ἔγὰρ χρη-
 σὰ ἐμαντευόμεν, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὄρω πολλῶν ἀνθρώπων ὅς τ' αἱ κρανία κείμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάνασι, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ἐκ ἐδοκίμαζον.
 πρόχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακοναμένης, εἶδον
 τὰ σκέλη ἔκ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνκ' ὀπλᾶς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἄκκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὁμῶς, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίαις

dia. (*Aquescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praesagiret animus, et circumspi-
 ciens accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, ut effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic stricto ense illam comprehendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse
 mulie-

σίαις γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιῆσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους. ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτάς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. ἀκῆσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτῇ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ ζέγγος ἐβόων τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἐδείκνυσον, καὶ ἤγεν εἰσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἣ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τὴν τε ἡπει-
ρον

mulieres, Onosceleas (*Afinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *in-ebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adscitae inuadimus.* His auditis, illam quidem vinc-tam ibi relinquo: consensu autem tecto, cla-more conuoco socios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deduco ad vinc-tam. At illa statim in aquam diffuens, conspectum no-strum effugit. Tamen experimenti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic, aqua in san-guinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-mus. Cum illucesceret, continentem conspici-mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκωμένην καίμενην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευχόμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπᾶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτῷ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγαιαν περπατῆσαι τῶν ἐνοικούντων. ἐν
 ᾧσιν δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπτεσὼν, καὶ προσάράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιᾶλῳ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ἄλλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἶός τε ἦν ἀρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνεσχεθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλῆν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ αἰέρι, καὶ
 μετὰ

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans Oceanum, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis; quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae usque ad aduentum in alteram illam tellu-
 rem configere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκελέαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγήσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sunt, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν εὔρε. τὸν δὲ
υἷόν αὐτῷ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν δὲ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ίδων ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἐαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

*Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus.
Et ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petiit ille, qui
ascen-*

κτείνει. αὐτεῖ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράν-
νῃ υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννῃς ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασαί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ἑμῶς ἐφ' ἀμι-
φοτέροις αἰτήσων δωρεὰν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρὰς ἀποσκευα-
σάμενος, καὶ φονεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοφίᾳ.
ὁ μὲν ἔν τῷ τυράννῳ, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρημένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον
δὲ

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, vnum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis tuis poenas nobis de-
dit, qui viuus adhuc, circa *suae vitae* finem, fi-
lium suum ante se interemtum viderit, tandem-
que

δὲ ἡναγκασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννακτόνος· ὁ παῖς δὲ ὁ εὐεὶνῃ
τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῷ, ὑπηρετήσας δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νήσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδᾳ ὁ παῖσας εἰμι ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαί, ἐμὸν· τὴν δὲ τὰς
ξιν ἐνῆλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ ταῖσις
ῥῆσιν γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰν
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu perit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vivus quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam; robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce factis etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ne totidem

λήψεσθαι ἱσμεῖς τρεῖς ἀνηχημένοις, ὡς ἂν ἔ-
 των παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κληῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρσχῶν, ἔδενός παραδε-
 δομένη κληρονομία τῶν ἀδικημάτων· μεταξύ δὲ
 κινδυνεύω, τσσαῦτα κατορθώσας, ἀγέραςτος
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος σέβασθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων ἀμειβῆς, ἕς διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἂν ἀντιλέγων ἔτρεσι, δοκῶ μοι ἔ κηδύμενος, ὡς
 Φησι, τῶν κοινῶν τάτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηκόσι λελυσιγμένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν
 ἐκείνοις τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγεννημένον.

Ἰμεῖς δὲ ἐνίσχουσέ με, ὡς ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καί ποτε εἰδόσιν
 ὑμῖν

me praemia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberaue-
 rim, sed imminentium etiam spe malorum, liber-
 tatemque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praeclare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praemio, solusque legum, quas ab op-
 pressionem servavi, compensatione caream. Ac vi-
 detur meus iste adversarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferre me quae paulu-
 lum, dum nobis, accurate licet scientibus, en-
 quae

ὕμῃν ἀκριβῶς διηγεμένῃ· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ἔ-
 τω μάθουσιν ἂν τῆς εὐσεβείας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανείσθῃ, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλ-
 λάγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλάκις, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 δελείαν ὑπεμείναμεν, ἔδ' ἐνὸς ὑπ᾿ ἀνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότην, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἀνθ' ἐνὸς τυράννης
 εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὥς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide enarro: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, ut aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
 unam sustinuimus, nec unius cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehē-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-
 tum

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλναγωγέσης· καὶ πρὸς γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς ἁπλῶν προσήχθαι ἐλέγετο, ἔ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλότακτος γὰρ ἔς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο, καὶ ἡδίκηε ὅσα κελεύει, καὶ ἐκόλαζεν ἕς πρὸς ἅττοι, καὶ πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννίετο ὑπ' αὐτῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δέ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς ὀνέματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν δ'

tum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniuriarum a filio praeter voluntatem dicebatur impullus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed illi concederet, vir supra modum amans liberorum, quod *suo exitu* comprobavit. Omnia ipsi filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, iniuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere; omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat tyrannide, satelles erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit, soloque imperii nomine abstinuit: res quidem ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et secreta potentia a se praestitit. Fructum autem iniu-

ὁ ἀπολαύσιν μόνος ἐκαρπάζτο τῶν ἀδικημάτων·
ἐκείνος ἦν ὁ τὰς δαρυφόρας συνέχων, ὁ τὴν Φρη-
γὰν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννημένας ἐγκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβλασκύνοντας φοβῶν ἐκείνος, ὁ τὰς ἐΦή-
βας ἀνασπῶν 1), ὁ ἐνδοβρίζων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνος

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
ban-

1. Ὁ τὰς ἐΦήβας ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsi* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum σπᾶν, faciunt spadones. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuit.* XXII, 24. ἀποσπασμένον,
respondens τῷ תיירך atque τῷ θλαδία, et
ἐκτεθλιμμένῳ et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπᾶδοντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐΦήβας ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnaucrim, si
ἀνα-

καίνω αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες Φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τοκμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκεῖνος ἤκο-
λᾷται, καὶ συνηδόμεναι, καὶ ἐπὶ ἡμῶν τὰ τῶν
παιδῶν ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῶν ἀφό-
ρητον καθιερώνει. "Όταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐχρίαν προσλα-
βωσιν, ἔδνα ὅσον ποιεῖνται τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδίδιον τὴν δαλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

bantur virgines: et si quae caedes, si quae exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta; et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse inter omnes constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur insuper potentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
servi-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari con-
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gelnar.

δαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
 ἄλλω δεσπότῃ, καὶ παντὶ, κληρονόμημα γε-
 νησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε αἰῶσις ἐμι-
 κρᾶ τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
 αὐτὰς λέγειν, ἄλλ' ἤδη παύσεται, ἄλλ' ἤδη τε-
 θνήσκει, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλευθεροί γενησόμε-
 θα· ἐπ' ἐκείνων δὲ εἶδεν τοιαῦτον ἡλπίζετο, ἀλλ'
 εὐρωμένῃ ἤδη ἔτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον.
 τοιγαρὲν εἰς ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννη-
 κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρημένων, ἀλλ' ἀπ-
 ἔγνωσεν παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος
 ἢ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσάδεσ ἐφομένης τῆς
 ἐπιχειρήσεως.

Ἄλλ'

feruitutem, et successione quadam traditum iri
 urbem; alii post alium domino, eique malefico,
 obuenturum hereditate populum. Itaque caeteris
 quidem non parua illa spes, cum sic ducunt ra-
 tionem, et apud animum suum dicunt: *Kerum-*
tamen iam desinet, veruntamen iam mortuus erit,
et paullo post liberi nos erimus. In illis vero tale
 nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
 debamus imperii successorem. Igitur nec manum
 adinouere operi quisquam ausus est generosorum
alioquin hominum, qui eadem quae ego cogita-
 bant: sed spes omnis libertatis abiecta, iniuncta
 videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
 nandum esset.

Ἄλλ' ἐκ ἐμῆ ταῦτ' ἐφόβησαν, ἀδὲ τὰ δυσχε-
 ρές, τῆς πράξεως λογιζάμενος ἀπώκησα, ἀδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπαδειλίασα. μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἄτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ ἑδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῇ ξίφει ἀνῆεν
 τῇ συμμαχημένῃ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοκτονηκός, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλ' ἀξόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ Φρυγᾷ, καὶ τρεψάμενος ἔραδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυχχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὰ ἀνδιστάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ
 κεφάλαιον αὐτὰ τῶν ἔργων ἴσμεν, ἐπὶ τὴν μό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκρο-
 πό-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abieci, neque ad
 periculi conspectum metu resilli: sed solus, solus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, quí auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum vna interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον
καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὁμῶς ἀ-
πέκτεινα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρους
εἶχε μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάν-
τες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρον ἐτι μῶ-
νος, ἀνοπλος, ἀπεβεβληκῶς τὰς Φύλακας, ἀ-
πολωλεκῶς τὸν μῦθον ἐκείνον αὐτῷ δορυφόρον,
ἔρημος, ἀδὲ γενναίᾳς ἐτι χεῖρὸς ἄξιος. ἐνταῦ-
θα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὰ
τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς,
πάντα πέπρωται, πάντα κατόρθωται, τίνα
ἔν ὁ περιλοίπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμῷ μὲν γὰρ
ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα
ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum for-
titer pro se propugnantem et resistentem, multis
vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa
erat, finem suum habuit meus mihi conatus. Ab
eo inde tempore omnes eramus liberi, supererat
senex solus, inermis, amissis custodibus, amisso
magno illo suo fatellite, desertus, sorti manu
iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudi-
ces, apud me agitabam. Bene iam habent mihi
omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportet-
bat, omnia acta sunt. Quemadmodum vindica-
bitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra in-
dignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπὶ ἄρῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ
 ἀκηρημένῳ, καταισχύνων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν
 ἄξιον δὲ τινα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μὴδὲ τὴν αὐτὴν καρδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἔχτω τὸ ξί-
 φος· τάτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βε-
 λευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδὼν ἀπηλαττόμενην,
 ὁ δὲ 2); ὅπερ ἐγὼ πρῶμαντευσάμην, διαπρῶ-
 ξάτο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἐν νομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρρειν ἤδη προκηρύττων ἅπασι, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύε-
 τε

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque caedem dehonestet. Quærendus autem
 est dignus illo carnifex neque post calamitatem
 æquum est, eam istum lucrifacere. Videat: pu-
 niatur: adiacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto confilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod diuinaveram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
 lætum de libertate nuntium adferens. Iam ergo
 fru-

2. 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. *du Soul.*

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. καὶ μὲν ὡς ὁρᾷτε
 πονηρῶν ἢ ἀκράπολις, ἐπιτάττει δὲ ἔδεις, ἀλ-
 λὰ καὶ τιμᾶν ἔξει, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέ-
 γειν κατὰ πᾶς νόμος, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμέ ὑμῶν, καὶ διὰ τὴν τέλειαν τὴν ἐμὴν·
 καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνῃ Φόνι, μεθ' ἧν ἐκ ἔτι ζῆν
 πατὴρ εὐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἔν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἢ
 φιλοκερδῆς, ἢ δὲ μικρολόγος τις ὢν, ἢ δ' ἐπὶ
 μικρῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προηρημένος, ἀλλ
 λὰ βεβαιωθῆναί μοι βελάμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
 αἰτεῖ καὶ γέρω ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὗτοσι

fructum percipitis meorum operum: vacua, vt
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honora
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex vna illa caede, post quam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
 sordidus, qui mercede inductus bona de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

10. At

Οὗτοσί δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐν εὐλογον-
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβά-
 νειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, ἀδὲ πε-
 πρᾶχθαί μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῷ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς;
 παρ' ἐμῶ; ἐν ἐβελήθην; ἐν ἀνῆλθον; ἐν ἐφό-
 νευσα; ἐν ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐν ἂν εἴπῃς· ἀλ-
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεοὶ, καὶ παρ-

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam;
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquis imperat?
 numquis iubet? numquis Domitianus minatur?
 numquis me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et
 commu-

Θένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἐορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐ-
τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἐν ὁ τέτων ἀπάντων αἰ-
τίος; τίς δ' ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχη-
μένους; εἰ γὰρ τις ἐς τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος ἐξίσταμαι τῆς
δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων,
δι' ἀλλήλων τιμωρῆμενος, τί με διαβλάψεις τὰ
κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς μὲ τὸν ὄν-
τον ποιεῖς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
opera viciscendo, quid calumniaris res praeclare
a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
sum me sit, inducis?

II. Ne

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuerunt,
praemio dignus*: quod a nomine factum puto.
Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
aliamuē particulam mutandum. *Gesner.*

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδέν, οἶμαι· ἀλλὰ τῷτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τὰτ' ἐτίμησε, τὰτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἂν ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσά δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἔκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαί τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβολογᾷ ἔτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μὴδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἐστίν, εἰ δὲ ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καὶ κεῖνο
προσ-

11. *Neque enim inquit, tyrannum ipsum interfecisti: at lex tyrannicidae decernit praemium. Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis prae buerit? Equidem nihil puto; sed hoc solum legislator spectauit, libertatem, potestatem populi, liberationem ab iniuriis. Hoc honorauit, hoc dignum iudicauit praemio, quod sane mea opera factum non negaueris. Si enim eum interfeci, propter quem interfectum iste viuere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse defierit? vtrum a me illud habest, quod defierit?*

Alio-

πρότεξέτασιν μοι δοκεῖς, καὶ τυχοφαιτήσιν
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτενε. τί δὲ εἰ
 ἀμὲν ἐξεπαλιόρησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην
 τῆς τελευτῆς παρεῖχον, ἀπῆλθεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμὲ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδοῖν ἐλε-
 γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
 πώτερον τῷ κακάρχῃ πεφρονεμένῃ; ἐν μόνον
 ἐξέταζε, τὸτο ἀπαίτει, τὸτο πολυπραγμονεῖ
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῷ Φό-
 βῃ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικῶς, τυχοφαντεῖν ὁρᾷ
 ἐς τὸν τρόπον τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4).

ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnasset tyrannum, ob-
 iecta illi necessitate moriendi, numquid tunc et-
 iam a me reposceres eandem manu mea factam;
 aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
 licet difficiliori mortis genere interfectus sit ma-
 leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
 calamitatum monimentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-

cinoris

4. Χρωμένῃ] Retulit librarior ad τυχοφαιτῆ-

τος.

ἀποστρέψιν ἐθέλαιν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
 ὄψεσθαι.

Εγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι δαγχορευμένον ἐν
 τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαλείαν
 ἐπiléλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
 θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτειναι,
 ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
 ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
 ἀφορμὴν τῷ Φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
 νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλα δικαίως 5).
 οὐ

einoris ad hoc uti velle, ut intercipias praemium
 laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
 gibus memini, nisi per longam servitutem eo-
 rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
 tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
 quidem non interfecit, neque manu perpetravit
 opus; coëgit autem, et causam caedis prae-
 buit; aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
 debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
 facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
 finito ἀποστρέψιν. Quam pronam fuerit
 mutare in u, apparet. Gesner.

5. Οὐ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
 γνεσθαι τὸ τῆς ἀδικίας] Sic vertere visum,
 ut ipsa argumentandi ratio magis pateret.
 Opponuntur, ut arbitror, τὸ πεπραγμένον,
 (ut mox κεφαλῇ τῶν πεπραγμένων et alia)
 id

ἔ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἥσσαν 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam* plenam faciendi
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῷ φόβῳ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. *Gesner.*

6. ἥσσαν] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. Gesneri interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ἔ γὰρ — ἥσσαν composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditatam* plenam faciendi faculta-
tem? Quam versionem ut non rejicio, sic
tamen illud ἥσσαν eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso lenius cen-
seri audax consilium, vel potius: comatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιπτὴ λοιπὸν ἢ ἔξ-
 ἑταῖς τῷ τρόπῳ τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν
 ἔτιω ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον
 δικαιοῖς; καὶ ἐδάμῳς ἀφ᾽ οὗθαι θέλεις; τὸν δὲ
 κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ τρόπῳ εὖ πεπειηκότα
 τὴν πόλιν, ἔ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὖερα
 γέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν
 ἀπλῶς αὐτὸ ἐπράξα, ἠκολούθησε δὲ τι τέλος
 ἄλλως χρησόν, ἐμὲ μὴ θαλήσαντος. τί γὰρ ἔτι
 ἔδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere
 de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit,
 punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo
 modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane
 qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iis-
 dem, quibus alios bene meritos praemiis dignum
 censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me sim-
 pliciter illud ac temere fecisse, consecutum autem
 aliunde finem bonum praeter meam voluntatem.

Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*,
 siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, ver-
 tas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl.
Gessero aduersor, modo ea agendi facultas
 per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securita-
 tem quandam aut impunitatem promittit.

Rezza.

ἐδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένη; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτὸς εἰ μὴ τῷτο Φῆς, ὡς ἔτυραννος ὁ τεθνεὺς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἐκ ἂν εἴποις. εἴτα τῷ τυράννῳ πεφονευμένη, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἐκ ἀποδόσεως τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσπαίτῃς; καίτοι ὅ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinaui? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si moreretur, praemia plura libenter fuisse duros. Tum tu caeso tyranno, ei qui causam illi caedis praebuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, re-

K 2

linquit

δὲ πάντα εἶ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ ἔχι ἐξελάσας τίς τυράννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνα; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγενημένον, ἔφυγῃ, ἔδὲ δευτέρως ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ πάντελης καθαίρεσις, καὶ πανωλεθρία παντός τῆς γένεας, καὶ εἰζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκορμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸςπαρχειν χρὴ γενναίαν, καὶ φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus universi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem implendam pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et amantem

λόπολιν, καὶ πρὸ τῶν ποινῶν κινδυνεύειν ἐθέλωσαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ὠνήσομένην· ἅρ' ἔν πρὸς τῷτο ἐνεδέησα, ἐυχλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διαμέσσε κινδύνων ἀπώκνησα; καὶ ἂν εἴποις. μένε τοῖσιν ἐπὶ τῷτῳ ἔτι μόνον, καὶ νόμιζε τῷ θελήσασαι μένον; καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρῆσθον ἀποβεβήκει· ἐκ γε τῆς γνώμης αὐτῆς κατασάντα 7) με, γέρας ἄξιόν, ὥς συνέργησεν λαμβάνειν. ἐμὲ μὲν ἔδυνηθέντος ἄλλος δὲ μετ' ἐμὲ τυτυραννοκτονηκῶτος, ἄλογον εἰπέ μοι, ἢ ἄγνωμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον, ἄνδρες,

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volentem, et sua morte salutem multitudinis emturum. Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum, aut praeuiffo aliquo eorum quae interuenire solent, periculorum, conatum abieci? Non dixeris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me voluntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae non euenerit, et de solo ipso animo consistentem, postulare praemium, vt bene meritum, accipere. Si igitur non potuisssem, alius autem post me interfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut irrationabile fuerit praestari *mibi praemium*? in

K 3

primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali significatione, vbi significat *stare in iudicio*: Gesner.

ἄνδρες, ἐβελόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπει-
ράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι,
τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δὲ, ἔ τ' ἐτό Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ
ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου
σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐ-
χερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρεξάν ὑ-
περβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψα-
σθαι τσοῦντας μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον
ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξ-
γών, τ' ἐτό ἐσιν. ἔ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος
μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστόν ἐστιν,
ἀλλὰ τὰ Φρεξάντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννί-
δα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔστος κατώρθωσε,
καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus
sum, experimentum animi dedi: solus honore di-
gnus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escen-
di, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem
iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adco,
et proclive esse negotium, praesidia superare,
satellites vincere, tot homines in fugam conii-
cere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio,
et caput operum hoc est. Neque enim sane ty-
rannus ipse magnum quiddam est, captuque et
confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt,
continentque tyrannidem, quae si quis vicit,
omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam
est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυραννῶν προσελθεῖν, ἐκ αὖν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἔχει τῶν περὶ αὐτὰς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀπάντων κεκρατηκότι, καὶ κείνης ἅπαντας προνοικήσῃ. ἔδεν ἔτι προσίδημι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ αὐθις μένω· φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρος ἐνίκησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλόν, γυμνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιος ἐπὶ τέτοις εἶναι σοὶ δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμῆ τὸν φόρον;

Ἄλλ' εἰ καὶ φόρον ζητεῖς, ἔδὲ τῷτο ἐνδεῖ, ἔδ' ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαι μεγάλην καὶ γενναῖαν σφαγὴν, νεανίσκῃ ἀνιμάζοντος, καὶ παῖσι φοβερῶ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καὶ κείνης ἦν, ᾧ μόνῳ ἐθάρρει, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos mihi non contigit, nisi superatis deuietisque prius, quos circa se habebant, custodibus, satellitibusque vniuersis. Nihil iam adicio; sed in hoc rursus inaneō. Praesidium superavi, vigi satellites: tyrannum custodibus exui, inermem; nudum reddidi. Num propter haec honore dignus tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque haec deest: neque incruentus sum, sed caedem feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore constituti, et omnibus formidabilis, propter quem iste quoque superior erat insidiis, in quo solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἐν ἐκ ἄξιος, ὃ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἰτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμα; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τῷ τυράννῃ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκίστην τίμιον; εἰ μὲγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ αἰροπόλει, ἐν μέσοις ταῖς ὅπλοις, Φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῃ φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μᾶλλον δὲ τυράννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολασῆς ὤμότερος, καὶ ὑβρισῆς βιαιώτερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλε

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῷτο μόνον πεπράχθαι μοι; ζῆν δ' ἔτι
τὸν τύραννον διαπεφευγῶτα; γέρας δὴ ἐπὶ τέ-
τοις αὐτῷ· τί φατέ; εἰ δώσετε; εἰ καὶ κείνον
ὕψωρᾶσθε; εἰ δεσπότης; εἰ βαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
τος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
τε· ὃ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῶ, τῷτο ὡς ἐνῆν,
ἀριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
να ἑτέρῳ φόῳ, εἰς ἀπλῶς, ἐδὲ πληγῇ μιᾷ,
ὅπερ εὐκταϊότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικέτοις
ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ,
καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς
προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
nonne illum quoque suspectum habebatis? non
dominus? non gravis? non intolerabilis erat?
Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
cherrime perfeci, et alia tyrannum caede inter-
emi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
rissimum habebat, misere proiectum, filium ad-
ultum,

8. Τὸν ἐν ἡλικίᾳ] Ἠλικία, κατ' ἐξοχὴν de
adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ.
Vlpian.

ἀλλ' ἐν καὶ αἰμαίνοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρί,
αἵματος καὶ λύθρου ἀμπεπλησμένον. ταῦτ' ἐς
πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων
τυραννοκτόνων, ἕως θάνατος ἄξιός ὧμῶν τυ-
ράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσέτοις ἀδι-
κήμασι· τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς
ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, εἰδέν
ἔχει τυραννικῆς καλᾶσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόεν, ὡς ἔτος 9), ἐκ ἠγνόεν, εἰδὲ
τῶν ἄλλων εἰδείς, ὅσῃν ἐκείνος εὐνοίαν πρὸς τὸν
υἱὸν

ultum, et si malum, at in ipse constitutum vigo-
re, et patri similem, sanguine et tabo oppletum.
Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum
tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis
tyrannis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium.
Statim mori, statim *sensu et cognitione priuari*,
nullum tale spectaculum videre, nihil habet ty-
ranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non
ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam
ille

Vlpian. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξεί-
κετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III.
Demosth. ὁ ἐν ἡλικίᾳ, opponitur πρεσβυτέ-
ροις. *Bos.*

9. Ως ἔτος] Frequens compellandi formula,
non tamen nimis honorifica, sed plerum-
que aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

μένειν εἶχε, καὶ ὡς ἐκ αὐτῶν ἡξίωσεν ἐπιβιώνειν εὖ
 ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
 ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιαῦτοι· ὁ δὲ, καὶ περὶ
 τότερον τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὄρῳ μόνον
 ἐκείνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννί-
 δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρός, καὶ
 τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥς ἐστι
 καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπάγνω-
 σιν, εὐθύς ἠπιστάμεν τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ
 λαγνόμενον ὡς εὐδὲν ἔτι τῷ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκτῆ
 παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
 νυν αὐτῷ ἀθρόα περιέσκησα, τὴν φύσιν, τὴν
 λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
 τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
 χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
 quam nallet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
 Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
 filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
 caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
 diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
 pro patre subeuntem, solum securitatem prae-
 stare imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
 beneuolentiam, at certe propter desperationem
 mox illum perituum esse, cum ita rationes sub-
 ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
 quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
 illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
 rationem, terrorem, futuri metum temporis.

Hic

χρησάμεν τοῖς συμμάχοις, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
ταίαν ἐκείνην σκῆψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὕμιν ἄτεκνος, λευπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενθηκώς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑπ'
αὐτῷ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιστος, καὶ πολλῷ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πῶς μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τῷτο γνωρί-
ξει; μή τις ἄλλῃ ὄπλῳ τῷτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῶ τυράννου τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνον ἀπέσειλεν; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
θωμάτων, μετὰ τοσάττες κινδύνους, μετὰ το-
σάττες φόντας ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκῶμεν
δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod gravissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δορεῶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνον τὰτα τὴν τιμὴν ἤ-
 τευ παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποδο-
 νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλιον ἐπὶ
 τῷ καιρῷ κατελημμένῳ, ξίφος τῷτο ἐμὸν ὑπὴρ-
 ῥέτισε; καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
 ῆργησε παντὶ, τῷτο τιμῆς πλεονεξία δωρεῶς ἄξιον
 νομίζατε, δεσπότην ἔγωγε δημαγωγὸν κτήματος
 ἐκ ἂν ἡμεῖψασθε; ἐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
 γράψατε; ἐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθῇ-
 κατείο; ἐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσε-
 κυνήσατε;

Nō,

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
 dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
 ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
 meus ministrauit, et ad finem libertatis restitu-
 endae vnicuique adiutor fuit; hunc honorem et prae-
 mium dignum iudicate! dominum rei ita popula-
 ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
 tis illum scriberetis? non ipsum ensen in tem-
 pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
 oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
 inter Deos referatur gladius; quamquam
 apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
 quoniam ad donaria in templis suspensa pars
 etiam cultus et religionis illius peruenire vi-
 detur. Gesn.

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποικημένοι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρημέναι πρὸ τῆς τελευτῆς
 ἔπει γὰρ ὑπ' ἐμᾶ Φονευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ Φανερά τῃ σώ-
 ματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσεν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θεᾶς διατα-
 ράξεν, ὃ μὲν ἀνέβησεν οἰκτρὸν, ἐπιβώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, ἔβησθ' ὄν, εὐδὲ σύμμαχον, ἥ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκίων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλασ-
 τόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῆς δράματος· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν
 οὐ

20. Iam mihi animum aduertite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
 inflicto, (ut nempe maximum dolorem patri ob-
 iicerem, ut primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim senem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempe abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae peragenda)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνι, καὶ τὰ τραύματα συνεχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησεν τῷ τῷ Τέκνον, ἀνηρήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραννοκτονήμεθα, πᾶ ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ; τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προανηρημένον, ἢ μήτι ὡς φέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζητεῖ τὸ ξίφος· αὐτὸς γὰρ ἀνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θάρσυν. ἀλλ' ὅδε τῷ ἐνεδέησεν, πάλαι δ' ἦν ὑπ' ἐμὲ καὶ τῷ προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπάσας δὲ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, Filii, perimus,
trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut puniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit ens, inermis
ipse, cum filio in omnibus consideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τῷ τραύματι ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, Φησὶ, Πρὸ μικρῷ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθῶντι πα-
 ραμύθιον ἔλθε, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχά-
 σῃ συναγωνίσου, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τῷ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοὶ
 ἐπέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλθον τῷ Φόνει.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξεσθ' ἔκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἑὸς Φονέως εὐπορῶν καὶ ταῦθ'
 ἅμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, *Paul-
 lo ante, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladii; veni lugenti patri solacium, et infelicem
 minum senilem adiuua: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed patens habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia.* Dum haec dicit, urget
 cae-

II. 'Αλλ' ἢ] *Solanus* particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, ut *Viger.* de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandi for-
 mulis vlitatum circumflecti solet, quare et
 forsitan hic scribendum ἀλλ' ἢ, ut significet
certe quidem. Reitz.

αἷμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφάγην, τρέμων, οὐ
δυνάμενός, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῆς τολμῆματος.

Πόσαι κολάσεις ταῦται; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννικτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, καὶ μακρὸν, καὶ εὐκατα-
γώνιστον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακυρταμέ-
νον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῆς ξίφους καὶ ἐμῆ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς
καὶ ἀνάξιον γεγέννηται τῆς δεσποτίας, καὶ μαρτυ-
ρούμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τῆτο ὑπ'
ἐμῇ

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permistum utriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio utriusque ostendantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi
Lae. Op. T. IV. L mini-

ἐμὲ γινόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρό-
 τερόν ἐστι τῇ κακότητι καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
 τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· προσέρισαι δ' ἐς
 πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
 μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρίναμην, τὰ δευτέρα δὲ ὁ
 παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τυραννος αὐτός· τὸ ξίφος
 δὲ πᾶσιν ὑπηρετήσεν.

ministrasse. Hoc *universum* mea manu factum,
 minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
 est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
 opus autem ipsum in plures descriptum, ut in
 fabula: primarum partium actor ego, secundarum
 filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
 uit vniuersis.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
 tio D. *Erasmi Rotterodami*, non illa qui-
 dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
 Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
 rum quia ad opera LVCIANI non
 pertinet, eam ad calcem operis
 reiecimus.

Απο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεὶς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθε· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰάσαμενος Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὐθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρυιὰν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ κατὰ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες δικασαί, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι
γιγνόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ δικασήριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consueto
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκείνο δὲ καμνότερον νῦν δυστυχῶς, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, καὶ δυνεύω δὲ τιμωρεῖν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τῷ καλεῶντί· ὃ τί γένετ' αὖ ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἐξ ὧς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὧς ὁ πατὴρ βέλ-
 λεται· ἐβλόκην μὲν ἐν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιῶ-
 τόν τι ἔχεν Φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένας παύειν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὸς νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέ-
 λοντέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινέτατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπειᾶς

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitor, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 fiit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 gravissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanari, solum furit. Quam igitur
 cura-

ραπίδας ὁρᾶτε οἶον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρύττο-
 μανος ὑπ' αὐτᾷ πάλιν, καὶ τᾷ γένει ἀλλοτριε-
 μενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆς ἀναληφθείς
 πρὸς ὀλίγον, ἢ ἀτιμότερος γένομαι πολλάκις
 ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Εγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυναταῖς, εἰδὲν κελευσθῆ-
 ναι περιμᾶνω· πρῶτον γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
 θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένος, εἰδὲ
 ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
 τῃς εἰκότι, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
 γὰρ οἷα πάθοιμ' αὖν ὑπὸ τῆς πατρὸς ἀποτυχῶν·
 ὅς, εἰδὲ ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
 μαί. ἀχθομαί μὲν ἔν, ὡς ἄνδρες δικασαί, ἐπὶ
 τῇ μητρὶ, χαλεπῶς ἐχέσῃ, χρηστῇ γὰρ ἦν.
 καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ
 μέγιστον

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
 nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
 quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, ut
 tanto tiam inhonestior domo eiectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
 expecto, quare nuper invocatus veni ad auxiliand-
 um. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
 neque adinvenire manus volo. In hac muliere
 autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
 quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
 nondum coepta curatione abdicor. Quate gravi-
 ter equidem fero, iudices, non ercae morbum,
 (bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μῆγισον, ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκᾶντι, καὶ ἂν
 προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσε, καὶ ἀσθενείαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔδίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἂν
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνάμενον.

Δι' ἧς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾷδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἴός τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύνων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iti-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae facere
 non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarrauero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ εἰσὶν ἐβούντι καὶ δια-
 κεῖνόμενῳ, ὀλίγα χρῆμα ἐκτιλέγειν ὥσπερ
 ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐκόμεζόν μοι δικαστήριον
 ἔσσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μακρὰ
 ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάντοτε τῶν
 τῷ πατρὶ ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφελήκοτα, καὶ
 περὶ τὰ κακίστα τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπεδα-
 κήκοτα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην
 δὲ καὶ τοιῆτόν τι, καὶ ὑπώπτευον ἤδη, ὡς αὐ-
 τὸν φόδρα κακοεξηκότος πατρὸς, ἀδίκως 1), ὀργί-
 ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ κατ' οὐκ ἄνταν
 θέναι, καὶ ἥσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτι
 εἶναι

quidem, multum illa et contenta vocē clamanti,
 pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
 mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
 rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
 pareret multum inie a patris illis criminibus ab-
 esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
 cum *uiris* versarer optimis. Praeuidebam vero
 etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
 non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
 iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
 componeret. Et erant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

I. Ἀδίκως] Arbitror, excidisse articulum τὸ
 ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
 haerebunt. Ita certe interpretatus sum. Ges-
 ner

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὰν, καὶ ἀκροβολισμὸν, ἢ ἐς μακρὰν ἐπιτεσπόμενα τῶ ἡκῆ, μῖσος ἀκα-
γον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχεί-
ρας, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ
ὄργην, καὶ ὅλως, χολῆς μεστὰ πάντα. διὸ δὴ
τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμοις τῶν
τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος,
καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λεπταῖ χρησα-
μένος, ἐξέμαθεν τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δὲ,
καταλαβάνῳ τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμνη-
νέτα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνω-
σμένον, ἔκ ἐς βάθος ἐρώντων, εἰδ' ἀκριβῶς Φι-
λοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γὰ εἰκὸς ἦν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia
mali non multo post ingruentis, odium irratio-
nale, legem immitem, conuicia in promptu, tri-
ste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino
bile plena omnia. Propter haec sane, opus mi-
hi forte aliquando medica arte futurum, exspe-
ctabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud
exteros medicorum consuetudine, tum labore
multo et studio indefesso vsus, artem perdidici.
Redux patrem inuenio, aperte iam furentem,
et a patriis medicis depositum, qui scilicet inti-
ma non peruiderent, neque accurate satis mor-
bos discernere. Verum quod decebat facere
filium

ποιεῖν χρῆσθαι υἱόν, ἔτε ἐμνηστικῆσα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετὰ πνευτός γενέσθαι περιέ-
μεινα, ἔδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἰδίον ἐγκλησθαι,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἀλλ' ὅτι τὰ αἰμαρτήμα-
τα, καὶ ὡς περ' ἔφην ἡδὴ, τῆς νόσου. παρελθὼν
ἔν' ἀκλήτος, ἐν εὐθύς ἰασάμεν, ἔ· γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αυτῷ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδάσκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰσχυρὸν ἐστὶ τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήμερον,
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ὅρας τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίζον ἢ, ἐπιχειρῶμεν,
καὶ πᾶσαν σπᾶδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νο-
σῶντα ἦν δὲ κακρᾶτῆκός ἡδὴ, καὶ κενικῆκός τὸ
πάθος ἰδωμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν πρὸς ἀπὸ τῆς
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcefferer expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur invocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad servandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur;
L 5 servan-

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατέρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν. φυλάττοντες, οἱ Φασί, μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κενερατῆμένοις. ἰδὼν ἔν τὸν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδας, καὶ τὸ πάθος ἔχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὴ τήρηςας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἔκαστον, ἐπεχείρειν ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κον τεταρρῆκάτως ἐνέχεον, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτετον τὴν δόξαν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ
 διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο.
 Παρῇν δὲ καὶ ἡ μητρὶς Φοβερμένη, καὶ ἄπει-
 ρῶσα, ἢ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δοδίσματι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πίσκετο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνέστα, καὶ ὁμοῦ
 δεικνύς τῇ νέῃ. πλὴν ἀλλ' ἐγὼ γε οὐδὲν ἀπα-
 δειλία-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant manum admouendam his, qui
 superati iam sunt. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admouebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentiam suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

§. Aderat etiam noverca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 iuncta quasi morbi esset. Verum enim vero nihil
 ego

δεδιώσας (ἡπιστάμην γὰρ ὁ ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ὅδ' ἐπροδύσασαν τὴν τέχνην) ἐπὶ ἡγὰρ
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τοι
καί μοι τινες τῶν Φίλων συνεβέβηον μὴ θραε
σύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινὰ μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνάμενοι τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθει
ὑπ' αὐτῶ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶας μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ ἐσωφρόνῃ πάντῃ, καὶ πάντα διε-
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπήνε-
ρόν τε καὶ ἡ μητρὺς, καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χάρις
σα, καὶ μοι εὐδοκίμῳ, καὶ κείνῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἔν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε με-
λήσας, μήτε συμβεβλόν τινὰ περὶ τούτων προσ-
λαβών,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam iuduceret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβὼν, ἐπεὶ δὲ τὸ πᾶν ἤκατε τῶν παρόντων,
 ἔλαβε μὲν τὴν ἀποκλήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς
 ἐποίητό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν,
 ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν
 εὐπροσθέν ἐκείνων ἀπολογώμενος. τὲτο γενό-
 μενον εὐφρανε μὲν πολλὰς, ὅσοι παρῆσαν χρη-
 στοί· ἐλύπει δ' ἐσχίστως, ὅσοις ἀποκλήρυξις υἱοῦ,
 ἡδίων ἀναλήψας, εἶδον γούν τότε ἢ πάντας
 ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τι-
 ρος καὶ χροῶν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τετα-
 ραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ
 φθόνου καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς
 εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἤμεν, ἀλ-
 λήλας ἀπεληφόμεθα.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, fi-
 lium me sibi de nouo adsumsit, seruatorem et bene-
 meritum appellans, falsus experimentum se iam
 certum habere, excusans illa superiora. Id fa-
 ctum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri
 boni, contristauit autem, quibus abdicatione filii
 iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc
 non aequaliter omnes delectari negotio, sed sta-
 tim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum
 visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia
 et odio solet fieri. Nos igitur, vt facile est ad
 existimandum, in iucunditate et animi oblecta-
 tione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρὺ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νόσῃν ἤρξατο, νόσῃν, ὣς ἄνδρες δικασταί, χαλεπὴν καὶ παρὰ λόγον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν πάρεφύλαξα· ἐγὼ γὰρ ἀπλῆν, ἐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μάστιγος τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑπομικρὸν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέβηξε, καὶ ἐς τέμφανεσ ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκεῖνο κακὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρᾳ καὶ προημέτᾳ ἐστὶ, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τίνα ἱατρὸν ἴδῃ, καὶ τῆτ' ἀκῆσθαι μόνον, κατ' ἐκείνου μάστιγα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τῆτο, τῆ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχοντι ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruaui. Neque enim simplex, aut innatans modo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruaui. Etenim ad reliquos mitior est et mansueta, praesentibus his, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbatur: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ὄρων, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτε-
ρε ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσυ-
χεῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας (ἃ γὰρ οἶδεν ἔτε
ἀρχὴν τῇ κατέχοντος κακῇ, ἔτε τὴν αἰτίαν,
ἔτε τὸ μέτρον τῇ πάθεις), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ
τὸ ὅμοιον ἐγγέαι Φάρμακον. ὥστο γὰρ ἐν εἶ-
ναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰς-
ἐρώσημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θερα-
πείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον,
ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum femi-
nam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque princi-
pia mali, quod eam tenet, neque causam, ne-
que modum novit, curare illam iussit, atque
idem infundere ei medicamentum: putavit enim
vnum esse furoris genus, morbum vnum, infir-
mitatem eandem, quae similem curationem reci-
peret. Cum vero, quod verissimum est, nego
fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique,
ambigue, figurate denique in nouercam di-
cta, quae seruare in conuersione nostra stu-
duimus: ita hic insignis est ambiguitas. Pot-
est enim illud ἀξίαν ἔσαν varie accipi, me-
rebat, digna erat, quae in furorem ex in-
uidia incideret. At priuignus videri vult
dicere, illam misericordia sua dignam sibi
visam. *Gesner.*

ἀδύνατον εἶναι Φημι σῶζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
 ἵπτασθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
 καὶ ἐργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καὶ θυφίεσθαι,
 καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
 ἀσθενείαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηδες
 τοῖς λυπεμένοις· ἐργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς
 μετὰ παρρησίας τάληθῃ λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γε
 ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτὸν,
 καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῆ, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆ νόμου ἄρξομαι, καὶ
 ὅθ' ἔτος με ἀπεκηρύξαμ βέλεται, ἵν' εἰδῇ καὶ ἔθ'
 ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν.
 οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
 πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
 ρύττειν συγκεχώρηκεν, ἐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,
 ἄλλ.

fieri posse vt seruetur mulier, cum superari eam
 a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro
 ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
 tis imbecillitatem me accusat. Atque vsu illi ve-
 nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
 mnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum
 ego, quantum potuero, causam apud illum di-
 cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
 care me vult, vt sciat, non iam similem esse sibi
 vt prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
 bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
 rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
 bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατέρεσι τὰ τῆλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἄτω καὶ τῶν παίδων πρένοησεν,
ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέραν ἐφη γίνεσθαι, εἰδ' ἀκριτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκάθισε, τὰς μὴτε πρὸς ὀργὴν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέντας. ἦδει γὰρ πολλοῖς
πολλάνις ἀλόγως αἰτίας ὀργῆς παριστάμενας, καὶ
τὸν μὲν ψευδῶς τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
οἰκέτη πιστεύοντα ἢ γυναῖκα ἐχθρῶ. ἔκεν ἡγεί-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθὺς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὑδὼρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον εἰδὲν καταλείπεται.

Ἐπεὶ

bus de caussis. Sed quemadmodum patribus sic
iraſci permittit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicatuſ. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irac caussas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἐγκαλεῖν μόνῃ ὁ
 πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογα αἰτιᾶται,
 ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε
 πρῶτον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
 ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
 αὖθις ἀναλκῶντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκηρύ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικοῦτάτον εἶναι Φημι τὸ
 τοιοῦτον, ἀπερᾶντες γενέσθαι καὶ τῶν παιδῶν
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίνας, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συ-
 σργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πά-
 λιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
 qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus
 est, illudque patrium imperium expleuit, deinde
 vero rursus recepit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiuuare iras, paullo post autem solui, et

κιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἀνω καὶ
 κάτω σρεφθεῖσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καιρῷ
 δοκεῖν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 εἶδέναι, καὶ ἀγαπᾶν τὸν συνάγαγαν, καὶ
 κῆρτον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἢ
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρη-
 σῇται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ἐργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τέτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβλεπεῖσθαι, μη-
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γε-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, εἰδέν,
 οἶμαι, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῆτο τὰς ἀναξίους
 τῷ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
 sum iura verti, prout quoque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum verò semel consumserit potestatem, cum le-
 ge abusus fuerit, cum expleuerit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

τῷ γένει παραιτεῖσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅ-
τε ἠγνόεν ἀναθρεψαμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ,
τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σέ εἰ
νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ'
αὐθις ἐπαυήγεις εἰς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσεν τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριός. εἰ γὰρ δὴ ἐντρύφῃ σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, εἰ δὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικαστήρια, εἰ δ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίας εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικαστὰς
καθῆ-

millia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aluere.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; et iudices sedent testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρετάς τῶν
 σοὶ δοκούντων· ὅτε μὲν κολάζοντας, ὅτε δὲ διαλ-
 λάττοντας, ὅποταν σοὶ δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀνατέτροΦας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ πάτων ἔχεις, καὶ τότε, ἣν δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἅπαυσον τῷτο,
 καὶ αἰδιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥάδιον, μῆζον ἢ δὴ
 τῆς πατρικῆς ἐξιν ἐξουσίας.

Μὴ δὴ, πρὸς Διὸς, ὧ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκέσιον τὴν ἀνάληψιν πεποιη-
 μένω, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τῷ πάλαι δικα-
 στήρι, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργήν, αὐθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἔξωρος ἦδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro
 his potestatem habes, idque tunc, si iuste illud viden-
 ris facere. Illud autem indefinenter facere et per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ela-
 psus

ἔωλος ἢ προθυσμία, καὶ μόνω τέττω ἄκυρος, καὶ
 προδεδωπημένῃ. ὁρᾶτε γάρ πε καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κλήρω λα-
 χόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἶηται γεγενῆ-
 σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεῖ-
 ναι δικαστήριον. ἢν δέ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
 θῶνται δικαστάς, καὶ προβλόμενοι ἐπιτρέψωσι
 διαιτᾶν, καὶ ἔτι. οἷς γάρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐμμένειν, εἰ τέττας τις αὐθαίρετος εἴλετο, σέ-
 γεν ἐς τὴν δίκαιον τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔτω δὲ καὶ
 σὺ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
 ξιος ἐδόκει τέ γενέσθαι, τέτον εἰ χρηστὸν ἡγησά-
 μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, καὶ ἔτ' ἀποκηρύτ-
 τειν ἔξεις. ὅτι γάρ καὶ ἄξιος αὐθις παθεῖν ταῦτα,
 ὑπ'

plus est, quaeque illo solo actum vim suam ami-
 fit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
 etiam iudiciis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
 quis iniustum factum putet iudicium, permittat
 lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
 qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
 a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
 Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
 sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
 gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
 licebat non iterum recipere, si indignus genere
 tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
 denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
 enim dignum esse, qui ista denuo a te patiatur,

ὕπ' αὐτῇ σὲ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον ἔν τήν ἀνάληψιν, καὶ τήν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν ἄτω πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσω, δεύτερον δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεψύσω, καὶ ἀνάδασον ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκείνα βεβλευσμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τήν σαυτῇ κρίσιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ. τῆτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τῆτ' ἔδοκίμκας, τῆτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν ἔδ'· εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δέ, ἀπακηρύττειν ἠθέλες, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥομην.
 ὃ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es. Quare receptionem poenitentiae non iam subiectam, ratam conciliationem esse conuenit, post multum adeo iudicium, et duo tribunalia, vnum prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsius, cum mutato consilio irritum *prius illud* fecisti. Cum priora decreta rescindis, firmas quae post ea deliberaſti. Mane ergo in vltimis, tuere iudicium tuum: patrem te esse oportet; ita enim ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem filius, sed adoptatum me abdicare velles, licere tibi

ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τὰτ' ἀδίκον λύειν ἅπαξ γενόμενον. τὸν δὲ καὶ Φύσας καὶ αὐτοῖς προαίρεσει καὶ γνώμῃ ἐσπεπαινημένον, πῶς εὐλογοῖ αὐτὸ ἀποδείξαι, καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποσερεῖν; εἰδ' οἰκότητος ὧν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδρασας, μεταπειθεῖς δὲ ὡς ἐδὲν ἡδίκων, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ἐργισθέντι, αὐτοῖς ἐξῆν ἐς τὴν ὁμαίαν δαλείαν ἐπανάγειν; ἐδάμῳς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν αἱ νόμοι ἀξιοῦσιν.

ὑπὲρ

tibi putarem, Quod enim omnino non facere licebat, illud, ubi semel factum, dissolvere iniquum est. Illum autem qui natura, deinde rursus voluntate et sententia tua *in deum* adscitus est, quomodo rationabile est rursus expellere, et vno familiae iure priuare saepius? Si vero seruus fuisset, tuque primo, malum me putans, vinxisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus, nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses; numquid tibi aliquando irato, liceret in similem me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De

M. 4.

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est; quare vides non ubique valere: *omnino*, *praeceptum*. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἐν τῷ μηκέτ' ἐξεῖναι τάτῳ ἀποκηρύτ-
τεται, ὃν ἀπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι
πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύτομαι.

Συναίσθετε δὲ ἤδη οἶον ὄντα καὶ ἀποκηρύξε-
με· καὶ εἰδέτω τάτῳ Φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώ-
την, νῦν δ' ἰατρὸν. εἰδὲν γὰρ ἂν πρὸς τάτῳ ἢ
τέχνη συναγωνίσαιτο, εἰδ' ὅτι τότε μὲν νέον,
νῦν δὲ ἤδη καὶ πρᾶβηκότα, καὶ τὸ πιστὸν τοῦ
μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τάτῳ. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ
καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ'
εἰδ' εὖ πεπονθώς, παρητεῖτο τῆς οἰκίας· νῦν
δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον,
εἰ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμέ,
καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem
semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa
adhuc quae dicam superflint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem
abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum impe-
ritum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc
rem ars iuuerit: neque, tum iuuenem, nunc au-
tem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argu-
mentum habeam, iniuriam me non temere faceret:
paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum
illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego
possem dicere, tamen nec auctus beneficio, do-
mo me exclusit: iam vero seruatorem recens et
bene de se meritum, quo quid fieri possit ingra-
tius?

καὶ τηλικῶτον κίνδυνον διαπεφευγόντα, τοῖς τοι-
 εῖς εὐθὺς ἀμείβεσθαι, τῆς θεραπείας ἐκείνης
 εἰδ' ὅνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔγω ῥαδίως ἐπιλε-
 λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφη-
 σθέντ' 4) ἂν δικαίως, ἐφ' αἷς ἀδίκως ἐξεβέβλη-
 τα,

tius? seruatum mea opera, tali superato periculo,
 talem statim mercedem persolvere: nec vlla cura-
 tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
 in solitudinem eiecere eum, qui iure meminisse
 poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
 tinere potuerit ἐφησθέντα, plane non video;
 cum vis eius verbi ad obsequium inuiti, tri-
 stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
 modo quæso δικαίως *delectari* potest, abdi-
 catus, vt sibi videtur, iniuste? Neque enim
 de martyre vel confessore Christiano sermō
 est, qui gaudeat sibi contigisse vt patiatur
 aliquid etc. Multo minus δικαίως locum ha-
 bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
 abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
 planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
 culter, si et contextum orationis in consi-
 lium adhibeas, et cogites sæculo octauo
 Christiano figuras literarum ε et μ itemque
 Φ et ν misceri non difficulter potuisse. Le-
 gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἂν
 δικαίως· sic optime connexa et Lucianice
 deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
 nostra intelligitur. *Gesner.*

το, μὴ μόνον δ' εἰ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ
σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, εἴδὲ τὸ
τυχὸν εὖ πεποιηκώς αὐτὸν, ὅμως τῶν τοιούτων
νῦν ἀξιῶμαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτος ἀγνοεῖ τὰ τότε,
πάντες ὑμεῖς ἴσε οἷα ποιῶντα αὐτὸν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλα-
βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἱατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων Φευγάντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσ-
εἶναι τολμώντων, τοιῆτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατ-
ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιῆτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανά-
γαγον.

non solum memoriam iniuriae non adhibuit, ve-
rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Iudices, neque
quotidianum beneficium, quo affeci illum, qui
talibus nunc poenis me dignum censet. Sed et si
forte iste ignoret quae tum acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius *hoc dicam*, vides, pa-
ter, tui status specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
reuo-

γαγον. ἔ δίκαιον ἔν ταιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ' ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, ἔδὲ κατ' ἐμῆ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμῆ εὐηργετήσαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν. ἔν γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσιν, ἐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς ἔ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλαξα, ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἔτωθεν ἀπηλαχμένος; σὺ δὲ, ἔπερ ἀγνωμονέστατον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγιγνώσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
δωκε

reuocauit. Non igitur iustum est eam mihi pro illis mercedem tribui, teque aduersus me solum sapere. Minime enim paruum tibi beneficium a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione manifestum est. Quem enim odio iam habes, qui non sanam uxorem tuam cum extremis conficiantem malis, et pessime omnino habentem, cur non multo potius vehementer amas, quod similibus te liberaui, et gratiam habes tantis malis solutus? Tu vero, quod ingratisimum, recepta mente statim trahis ad tribunal, et seruatus punis, et ad antiquum illud odium recurris, et legem eandem legis. Praeclaram igitur arti mercedem

δως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἰμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τῷ νόμῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελεύειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἡμῶν τάνων ἐτύγχανον, ἦν μοι τις ἢ μικρὰ προσφειλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τῶτον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἑαῖνα δὲ προῦχαιρον τὴν συγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καὶ μοι πρὸς τῶτον ὑπάρχειν,

cedem exsoluis, et digna medicamentorum praemia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud istum

ἀρχεῖν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τᾷ βίᾳ παντὸς χρεώ-
σης ἐστί μοι, καὶ ὃ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
καὶ τὸ συνιέναι παρ᾽ ἐσχημαί, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκασαν, καὶ ἥττας εἴ-
ναι ὁμολόγησαν τῆς νόσου.

Τῷτο γὰρ μῖζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐερ-
γείαν, ὡς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκαίαν
τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
εστώς, καὶ ἀλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
φειμένος, ὅμως ἔ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντῆς,
ἀκλήτος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον, ἐβοήθησα,
προσεληπάρισσα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτᾷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀρ-
γὴν

istum mihi ita se habere arbitror, quem servaue-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
iecerint; seque impares morbo facti essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi *patrem*; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanavi, excitavi, patrem servavi
meum, causam de abdicatione dixi, iram *illius*
mea

τὴν ἑπαύσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπ' ἀνοδὸν ἐπριάμην, καὶ ἐν ἄτῳ ἐπισφαλῆ κομῶ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδειξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνσφάνην. πόσα γὰρ οἶσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπερηρετῶντα, καιροφυλακτῶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα τῇ τῷ πάθεις ἀκμῇ· νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ; ἐσι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλές αὐτον, τὰς τοιαύτας ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν ἄτῳ διακειμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλησίον.

mea beneuolentia sedavi, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in patrem fidem, et una cum arte me ipsum quasi adoptavi, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subiiisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora observantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in proximis

5. Τέτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe interpretatus sum. Gesner.

σίων πολλάκις ἀφίᾳσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθει, καὶ ἔμως πρὸς ἑδὲν τέτων ἀπ-
ώκησα, ἑδ' ἀπεδειλίασα. συνὼν, δὲ καὶ πάν-
τα τρόπον ἀντεξισταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
ταῖον ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷτ' αἰχσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγγέμῳ Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέττ γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδο-
ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾷδιον
ἐς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως φρον-
τίσαι, κενῶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινῶντα ἐς ὅσον χρησίμον, καὶ
ὑπνὸς ἐπινοῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἄ-
περ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσῶντες, ῥαδίως πεισθεῖεν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγοι, καὶ δυσηιόχῃτοι, καὶ τῶν
 ἰατρῶν ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνισοι. ὅταν γὰρ πολλὰν ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῶ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τῶ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τῶν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile evertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῶ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῶ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducitur. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissimam tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excussis*
rationis frenis libere nugantem. Gesner.

Τὸν ἔν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα; καὶ
πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσαλωτότατον νε-
νικηκότα, ἔτι τέττω ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
καὶ τὰς νόμους ὡς βέλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐ-
εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
αὐτὸν ἑάσετε; ἐγὼ τῇ Φύσει πεπθόμενος, σώ-
ζω καὶ διαφυλάττω, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν
πατέρα ἑμαυτῷ, καὶν ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
εργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησιν, ἀκο-
λouth διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποσερεῖ, μι-
σέπαις ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
παρορᾷ, καὶ καδυβρίζει δίκαια. ὦ πατρός,
μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
cum graui adeo aegritudine conflictatus est, qui
morbum morborum omnium superatu difficilli-
timum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
de se meritum patiemini, et contra ipsam pugna-
re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
iniuriam ipse *mibi* faciat. Si vero filium a quo
beneficium accepit, legibus, ut ait, obtemperans
perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,

μισῶντος ἀδίκως· ὦ παιδὸς, Φιλῆντος ἀδικώ-
 τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγ-
 κάζοντος, ὅτι μισῶμενος, ἔδδον Φιλῶ, καὶ Φι-
 λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
 πατέραςι τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ ταῖς παισὶ τὰς
 πατέρας ἐπιτάττει Φιλῆν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
 καὶ τὰς νέμεις παρορᾷ, οἷ τὰς ἐδὲν ἐδίκηκότας
 παῖδας τῷ γένει φυλάττεισι, καὶ τὴν Φύσιν,
 ἣ τὰς γεννήσαντας ἔθηκε πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
 νημένων πολὺν, ἔχ' ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας
 ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
 νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἥ, τόγε ἔλατ-
 τον, ἐμὲ μιμῆται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
 οἱμοὶ τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισοῖ Φιλῆν-
 τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
 ipsum accuso, patre ita cogente, qui exosus prae-
 ter officium amem, et magis amem quam conue-
 nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
 amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
 et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
 reos seruant generi, et naturam, quae parentes
 ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
 trahit; tantum abest, vt, cum maiores habeat
 benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
 nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
 aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
 beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
 etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀπικηρύττει, καὶ τὰς Φιλέπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμὲ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πατέρ τοῖς νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ἔστιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρμηνεύεις, ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους. ἢ πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀκολαθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ Φύσει; ἢ καλῆς, καὶ δικαίας, καὶ Φιλέπαιδας εἶναι θέλοντας, ἢ συγχωρεῖς, καθ'
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et bene merentem afficit iniuria, et amplectentem abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam infensas liberis in me torquet. Vah pugnam, quam committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista ut tu vis. male interpretaris, pater, leges bene constitutas. non pugnant natura et lex circa beneuolentiam; sequuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissoluendis iniuriis adiuvant. Contumeliose tractas bene de te meritum: in naturam iniuriosus es. Quid etiam leges una cum natura iniuria complecteris? quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις,
 καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐὼν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
 ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίαις ἡ-
 συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
 ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
 καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδόναι κατὰ τῶν τὰς
 εὐεργέτας μὴ ἀντιυποϊέντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
 ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
 λάζειν ἀξίων, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
 κίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν ἔν τε ἀποκηρύττειν
 ἔτι τῷ τῷ ἔξῃ, ἀπᾶς ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξου-
 σίαν ἀπεπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νό-
 μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
 καῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
 saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
 nis, quae in libetorum aduersus patres beneuo-
 lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
 hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
 ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
 bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
 tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
 insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
 punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
 cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
 tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
 patriam potestatem expleuerit, et vsus sit legi-
 bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
 ritum

καὺτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας
 παραιτεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δεδεικται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς
 ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁ-
 ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
 δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τῷτο πρὸς
 ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὅσας αὖ ἐθέλης ἀπο-
 κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
 τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς,
 οἶμαι, ἐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἐ-
 δὲ τῷθ' ὁ νομοθέτης Φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχη ὁ
 πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
 χρη θελήσῃ μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
 εἴδει δικασθεῖς; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὧ ἄνδρες
 δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, de-
 monstratum est.

30. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
 mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
 examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
 tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
 paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
 velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
 potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
 puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
 que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
 enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. ἔκ' ἐν τούτῳ
ἤδη ἐξετάσατε. ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τὰ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδ' ἐν, οἶμαι,
τέτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾷ; τίνα θερα-
πειάν, τίνα ἐπιμέλειαν ἢ παρῆνα; πότε ἀπὸ
κοίτης ἐγενόμην; τίνας πότες ἀκάρους, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς
ὑβρίζων; τίς ἠτιάσατο; ἔδ' εἰς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnifice et iustis de causis ira-
scatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
nam servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullam in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas commissiones accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pullatus? quis accusa-
vit me? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τὰ ἐσιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν
ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητριά· τί ἂν
ἐμοὶ τῆτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσῃ δίκην ἀπαιτεῖς;

Οὔ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
ταττόμενος, ἔθελεις, καὶ διὰ τῆτ' ἂν ἄξιος
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἶα προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακᾶειν ἔδυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερθή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκείνῳ φημι, ὡς ἔ-
πάντα προστάττειν ἔτθ' ἐγὼ δίδωσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκάδων.
ἐν δ' ἂν τοῖς τῶν προσαγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά ἐσι, τὰ δ' ἐγγῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐκὼ
νοσῆς

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? Quod curare
eam iussus non vis; et propter hoc dignis furtis ab-
dicatione, parere recusans patri. Ego vero, qua-
lia praecipienti patri, eum obsequi non possum,
obedientiam negare videar, disputare paulum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico, Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo
quae imperantur a patre, alia quidem alieno ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotas ipse, ego

νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· ἐὰν τῶν κατ' οἶκον
 ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· ἐὰν
 τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
 ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
 ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πατρικάς·
 τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐσι τοῖς παισίν, ὄντα τῶν
 τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάλισα,
 εἰ μηδὲν αὐτός ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν
 τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
 γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μεσιῶ, τὴν δὲ
 μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῖε, τὴνδε δὲ μή. καὶ τῷ
 χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
 μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι
 μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὁ παῖς χρήται τῇ
 τέχνῃ.

Οὐδὲ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
 ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
 gas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in
 eodem genere, rationabiles habent causas et re-
 prehensiones patrias: sed altera illa in nostra, li-
 berorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes,
 earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
 nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
 ctori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa*
non; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam*
non; et fabro, *Talia fabricare, talia non*: num
 quis ferat abdicare volentem, quod filius non
 prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσον
σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
χρωμένοις, καὶ τινὰ προνομίαν ἔχειν τὴν τέ-
χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκά-
ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ πρᾶττεσθαι, πρᾶγμα
ἱερὸν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δουλείαν γενέσθαι
νόμον, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
ρίᾳ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ
ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τῷτο σοι σαφῶς
ἔτωσί, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἃ βέλομαι, ἔδὲ
θεραπεύω οὐνήμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπα-
σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
seruituti legum subiaci, neque metui et poenae
iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
tibi ac diferte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
liquis omnibus indoctus esse volo: quis tyrannus*

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοιτα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείαις καὶ δεήσεσιν, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, ἔ κελεύεσθαι, βάλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἥδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελῆς ἡ τέχνη, ὅπως γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ πρεσβείας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομείας διδῶσι.

Ταῦτα μὲν ἔν ἀπλῶς ἀνείχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὲ διδάξαμένα με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι,
πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua vti aliquem velit? Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, conuenit. Persuasione vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπεῖαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ κομμῆνο ἐνόησεν, ὡς
παντὰ πᾶσιν ἄγνωμον ποιεῖς, ἐκ ἑῶν με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ ὑὸς ὢν σὺς ἐξέμαθεν, ἐδὲ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere vti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesidii ha-
beo.

7. Μεμαθηκά σοι — ἐδὲν παρὰ] Transpo-
nantur. *Guiccius*. Mens *Guicci* videtur hacc
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμαθηκά σοι, ἐδὲν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reise*.

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a te ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, nominatum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμάκων πα-
ρασκεύην; οὐδ' ἡντιναροῦν· ἀλλὰ πενόμενος
ἐγώ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genituo consequentiae: nihilo
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si deleta
unica literula sic legamus et interpungamus,
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας. Οὐδέν
παρὰ σ' πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
dationem a *Gesnero* propositam ita corrigere
vulgatam, ut sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex fit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, παρῆχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter iatis
prope praecedens παρὰ. Ita ut παρῆχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige Gesneri
aut Guieti emendationem, quas meae prae-
pono. Reitz.*

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεχόμενος, ἐπαιδευόμεν. καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῶ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποσροφὴ συγγενῶν. αὐτῶν τῶν τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡσθα δεσπότης, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρότερον ἐκὼν καὶ προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδὲ μίαν μηδὲ τῶ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποίησιν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην εἰς τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, καὶ δὲ τὸ, ἐκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορμὴν τῶ ἀκόντα κελεύεσθαι καταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἀπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας εἰς αἰεὶ θεραπεύειν, ἐπὶ-

miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia, solitudo, inopia, odium familiare, auersatio cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postulas, et dominus esse eorum, quae suppeditata mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habeto, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem, benefeci, cum nullam, nedum huiusce tantum muneris, gratiam possem reposci.

25. Non sane debet beneficentia mihi mea necessitas reliquo tempore fieri, neque, quod volens bene merui, causa constitui, cur inuito imperari possit: neque illa consuetudo existere, ut qui semel aliquem sanauerit, omnes in perpetuum

ὁπόσας ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας
 ἂν ἔτω κατ' ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 κεχειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦσιν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔ τί γένεοιτ' ἂν ἀδικώτερον; δίστι σὺ
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τὸτο
 νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρῆσθαι μετ' ἡ τέχνη;

Ταῦτα μὲν ἂν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατόν
 μοι ἔτος προσέταπτεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἅπασιν, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπῆκxon. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἶά ἐσιν αὐτῶ τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησί, μεμνηνότες, μέ-
 μνην δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τὸ-
 το γὰρ οἶεταμ) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem vitro ipsis
 dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque *ut* necessitate *coactus*, parerem.
 Nunc vero iam considerate etiam, qualia sint
 istius imperia. *Cum enim me sanaueris*, inquit,
furiousum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
modo affecta, sic enim arbitratur, *et ab alijs simi-*
liter

ἐγνώσω, δύνασθαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰῶ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου τῆ-
το δὲ ἔτωσί μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάνυ εὐλογον
ἂν δόξαιε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰα-
τρικῆς. εἰ δέ με ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογημέναι, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῶν
δυνατά ἐσιν, ἔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἴσους ἢ αὐτῇ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρά, καὶ τότε ἔσοι ὅλλον,
ὡς παμπολὺ τῶ μὴ βέλεσθαι τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ με τὰ περὶ τὰ-
των φιλοσοφῆντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*liter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων
 συνεχᾶναι ἐμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τὴν τοῦ ἐτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς ἔδὲ ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συζήσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ
 εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλίσκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὶν, ἢ πᾶσαν φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrem omnem,
 aut talem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἑσάν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντός εἶναι
 σώματος, ἢ σωφρονέων, ἢ δὲ λελογισμένων,
 ἢ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακόντων ἐστὶν ἀνθρώπων·
 ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥαδίον ἰᾶσθαι, ἐν
 δὲ τῷδε, ἐκ ἑτὶ ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
 ἢν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
 λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
 ζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξαιργασ-
 μένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλής, οἶμαι, καὶ εὐ-
 τροφός, καὶ πολύχρος καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
 καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλ-
 λως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὄλῳ, διαφόρως κατ'
 ἐκείνας τόπους. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
 τὰς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφα,
 ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
 nere similem, non est hominum prudentium, qui
 rationes harum rerum subduxerint, et exquisue-
 rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
 est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
 triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
 in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
 et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
 laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
 plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
 que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
 ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
 rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
 bi pro locis, qui eos suscipiant, aut facile auge-

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τὸτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἕλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τοσέτοις ἔσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπλου τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορᾶν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥαδίον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιοῦ τετραφημένῳ, καὶ λευκᾷ αἵματος ἐνδείᾳ, καὶ θερμοῦ ἀπορίᾳ, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροίᾳ· εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuantur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quocunque fit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆφον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν τῷ σώματος αὐτῷ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῷ κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὰν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θὺς κοχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μνηε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμνηε· καὶ
μὴ σύγχῃ ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem utro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum intersit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, ut etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐς ἑνὴν καὶ ἐν τῇ φύσει, τὸ δυνατόν ἐφ' ἐκάστῃ σκοπεῖ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τὸ πρῶτον ἐπισκοποῦμεν, φύσιν σώματος τῆ νοσῶντος, καὶ κρᾶσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρῆβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές; ἢ ἀλιγέσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅπως ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν εἴη, ἀπεγνωώσκων τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐστὶ, καὶ καμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἔδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. ἔ γάρ ταυτὸν παρανοεῖν, καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμνηνέσθαι,
ἀλλὰ

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, confidera. Nos etenim, quod initio orationis huius me dicere memini, primum videmus naturam corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis* plus habeat, et utrum calidius an frigidius, maturae aetatis an iam inclinatae, magnum an parvum, pingue an extenuatum, et omnia in eo genere. Et sane si quis ista ante exploraverit, fide omnino dignus fuerit, siue spem superesse neget, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sexcentae sunt species, isque multas habet causas, neque appellationibus similes. Neque enim idem est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχεισθαι
 τῇ νόσῳ, ὀνόματι ἐστίν· αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτεραι, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ
 γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον, νέος μὲν πλήθος ὡς
 τὸ πολὺ, γένησι δὲ διαβολὴ ἀκαιρος, καὶ ὀργὴ
 ἄλογος· πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
 πρῶτον, διατάραξεν, εἴτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιέτρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικαῖ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
 δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ φθόρος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρέφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum caussae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuueni-
 bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acrium humo-
 rum*; in senibus vero calumnia intempestiva, et
 irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
 primo perturbare solet *animum*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens,
 aut invidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχσταί γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶν θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπέσχοιτο, εἴ τις ἀπ' ἀλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν κῆκεῖνο, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ἔτως ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἐτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτω εὐαδῶς προσηψάμην, ἐδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγχείω ἐτάλημσα, δεδιώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρεῖσται, καὶ τινα κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuæ euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a præsensentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse; etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminentem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium no-uercis omnibus, quantumuis bonæ sint, et com-munem

κοινήν μανίαν ταύτην γυναίκοίαν αὐτὰς μεμηνέ-
ναι; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνηθέντων,
κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν Θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναίκος, ὦ πᾶτερ, ἔτιω
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκὼς λέγω· ἔποτε
ῥᾶον ἔξει, καὶ μυριάκις πῆ τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῷτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξία περι-
βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων Φθο-
νεῖσθαι. εἰ δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν
καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδὲν κατὰ σὺ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-
θα

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
rere. Facile igitur aliquis, si secus malum eue-
niat, nec potentia satis fiat medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curacionem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico,
nunquam illa habebit mollius, si decies millies
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vti
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahē-
re. Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

θις ἡ νόσος ἐπανέλθοι; (Φιλᾶ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθίζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι, καὶ τότε, καὶ ἔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, ἔδὲ τῷ γένει τὸ ἐπ' ἑαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνεν πῶποτε πισεύσαι με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος· χθές, καὶ πρῶην, ἐκ τηλικέτων κηκῶν ἀνασφήλας, διατείνει, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ἐργίζει, καὶ πρὸς μῖσος τρέπη, καὶ τὰς κόμης ἀνακαλεῖς. οἶμοι πατερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς παλαιᾶς μανίας τὰ προσοίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocauit natura liberos, nunquam deferam, neque vñquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi resipueris, rursus quondam te recepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, accessis morbum, et malum quasi admones. Heri et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Επέμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνα-
στης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον
τῆτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ
τε αὐτῶ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τῶ ἀπαθήματος. ὧν
μὲν ἔν ἐνεκα ἤκομεν, ταῦτά εἰσιν· ἃ δὲ γε πρὸς
ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγὼ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιῆτος ὑπο-
λαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἡ
παρὰ τῶν μισάντων καὶ φθονέντων φήμη ταῖς
τῶν ἀγνοούντων ἀνοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν
πάντων ἀλαχαίμην ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν,
ἔσω ἱεροὶ τέ εἰσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίου,
καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
dem; inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab ini-
miis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

I. Πάρεδροι.] Qui in eodem solio sedent, eius-
dem

καὶ μονονὲς σίνκοικαι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
γάμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
μι μάτην ὡμὸς ὑπειλῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄ-
πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ
δὲ, ὧν ἐρῶ, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
ἔστι δὴπὲ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
αγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατήσαι
ῥᾶδιον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὧν,
ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγωνώς, καὶ τραφεῖς
ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
bis causam possim, et persuadere, temere crude-
lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
ter,

dem honoris imperiiue participes, de Diis
non modo visitatum, sed et de mortalibus,
quos ad Deorum dignitatem euectos συνθεό-
ντας et παρθεύας vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ διε-
τέλει, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρ-
σχών, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπισκῆ, καὶ
μίστριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
αὐθέκασον, εἰδείς ὅδεν ἐπεκάλει με τῷ προτέ-
ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ αἰῶρων τὰς τάναντία
μοι πολιτευομένους ἐπιβελύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
τος τρέπῃ ἀνελεῖν με ζητῶντας. (διήρητο δὲ ἡ-
μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἄμα καὶ τῇ πό-
λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους
μὲν ἀνασεύλαιμι, καὶ πύσαιμι ἐπιβελύοντας,
τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναναγκάσαιμι. καὶ
ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
mecum in republica versarentur, aequum et mo-
deratum. Vim autem a me factam, aut sinisteri-
tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
modo necem meam quaerere, diffidiis autem tum
nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
et securitatem inueni; eandemque simul salutem
ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
merem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
ista

ἡσάμην γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινῶντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπάλιδες, οἳ καὶ τὴν γυνάμην ἡδε-
σαν τὴν ἑμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τάτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐπρά-
ττισα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἐτι ἐτάρακτον, αἰὲν
ὕπνησκον· ἐγὼ δὲ ἄρχον, ἡ πόλις δ' ἄσασίας
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, καὶ
κατὰ τῶν ἐπιβεβληκυότων εἰργαζόμεν, καὶ τοὶ
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δι-
ναστείας μάλις. Φιλανθρωπία γάρ, καὶ πρὸς
τῇτι, καὶ πᾶ ἡμέρᾳ, καὶ ἰστοιμίας, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι πρᾶσάξασθαι
τάτας. εὐθὺς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπίεσθην,

καὶ
ista laudarent viri moderati, et civitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus usus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; Imperium vero ego tenere,
civitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque civili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεσίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὄρων ὀλιγωρία τῶν προεσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιέρροισις ἀνε-
 πτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσεις ἐκδύ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ῥαδίως ἐπὶ ἡύξησα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρένουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ παιηγύρε-
 σι, καὶ δημοθηνίαις, διηγῶν ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθορά, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ ἑορυσφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικὴ
 τις ἀπειλή, ἀποτρέπαίά μοι καὶ ἀνέστα ἦν.

Ἡδὴ

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creavi, hinc aedificiis excitatis exornavi, hinc
 moenibus circumpositis munivi, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuventutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut herile-
 miae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῷ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἀρχεῖν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μὴ ἐτι τοιαύτης τινὸς θρασείας δεῖσεται ἡ πόλις, τῷτ' ἐζήτην ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἤδη τε συγίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἐπιβληῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὅπλα ἤθροισαν, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγγείτονας ἐπεκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίης καὶ Ἀθηναίων ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de dimittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secure hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo eo adduci res posset, ut tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos mittere. Quae de

περὶ ἐμῶν αὐτῶν, εἰ ληφθεῖν, ἐδόδοιτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπεύλαν, καὶ ὡς κολάσεις ἐπενόον, δημοσίᾳ σρεβλέμενοι ἐξεῖπον. τῷ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιῷτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωρῶσαντες τὴν ἐπιβλήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὁ νείρατά τε προδείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τῷ αὐτῷ δέξας νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιοῦ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβεβῆσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγη δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινα σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et ut suis me manibus discerpere minati sint, quasque poenas excogitauerint, in publica tormentorum quaestione fassi sunt. Quod quidem nihil tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehendendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eodem metu animis et cogitatione constituti, ipsi consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum tantum non per imprudentiam meam captus, salutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Parumper igitur animis Agrigentum ad me peregrinati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκέσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπίᾳ χρησασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φεῖδυσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνὴν
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ Φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄρᾶν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίᾳ τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρῶδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφρονος, καὶ ἡδίκη-
 μένα

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim ultima ab illis subitarum?
 aut potius nudum iam iugulum praebere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt* carissima?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *censetis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione Ho-
 mer. In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *eorum videre*, nec prae-
 positio commode abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὄρᾶν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. Ritz.

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μεταλθεῖν ἐκείνης·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιὼν
αἰσφάλειαν παρῆσχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συναβη-
λεύσατε ἄν.

Τὸ ἐν ἐγὼ μετὰ τῆς ἐποίησα, μετασειλάμε-
νος τὰς ἀπίκας, καὶ λόγῳ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
πρὸς ἐλέγχας παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἕκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἕξαννοι ἦσαν,
ἡμυνομένην ἀγαπηκτῶν τὸ πλεον, ἔχ' ὅτι ἐπεβα-
βουλευμένη, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μένειν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, φυλάττων μὲν ἐ-
μαυτὸν, (διὰ τὸ ἐκείνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι καρδάζων εἶδ' αἱ ἄνθρωποι ἐμὲ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos ulcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, novi, ego, mihi
consuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcellitot noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis commictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, ultus sum, ae-
gerime ferens, non quod factae mihi essent in-
sidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita vivo,
ut me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde

τῆς ὁμότητος αἰτιῶνται, καὶ ἔτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρῃ ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τῶν ἀρχῶν
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῃ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δρι-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὁμοίον ὡς εἰ τις
 παρ' ὑμῶν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πόλεως
 ἐπιτῆμαιον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 κἂν ἔως τὸ ἱερόν παρήλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ἱερεὶ ἤψατο, κατηγοροῖν
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἀνδράπων
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἃ πάντα πρό-
 ρω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πόλις), κολάσας
 τοιαύτην περιβαλεῖν. ἀλλ', οἴμαι, αὐτοῖς τε

κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 aliud, ab utro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omittis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudi-
 lites. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, ut noctu in templum intraverit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contredarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustine-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab urbe dicitur esse rupe illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis,
 si

καταγελάσασθε, ἣν ταῦτα λέγει τις κατ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων ἀμώτητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφесῶς ἐστίν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ἐνό-
μομα μισᾶσι, καὶ τὸν τύραννον καὶ Αἰακός, ἢ
Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἀπαιτοῦ
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸς
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοινῇ
νυνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ δημοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἔγωγ' ἐν ἀλλῷ καὶ παρ' ὑμῶν
τοῖς Ἕλλησι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς
ὕπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὴν καὶ ἡμε-
ρον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem,

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere; dum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθὺς ἐπιτεθειγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἰ-
 ναι· βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Οἰατε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
 εἶδει τὸ πλεον ἐμμεντας, ὡς τῶν γε ἄλλων εἶδεν
 ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῆτο πολλῷ ἀναγκαιοτέρου
 τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγαμέθα,
 καὶ μισῶσι τε ἅμα, καὶ ἐπιβλεψασιν ἀνθρώ-
 ποις συνεσμεν, ἅπερ μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὀ-
 φελός τι ἡμῖν γέγνηται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἰσικεν. ὅσω γὰρ ἂν ἐκ-
 κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονταί

409

τῆ

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis legistatores etiam poenali sanctione
 plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
 usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 his vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et insi-
 diis appetunt, ubi terriculamentis larvatis nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπικαίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλκων· εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσεν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ ταιαῦτα ἐμπέσθην ἠναγμασμένον, ὁμοίαν χρεὶ τῇ ὑποφύσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ φειδόμενον τῶν πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δέ, τίνα οἶσθε ἔτι ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἡδεσθαι

μαστ-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vres Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, quod agendum suscepit, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et imitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et

P 3

plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀΦαιρῆν. Gesner. Si tolerandi, perseverandi sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνος, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit adferre, modo etiam significet auferre, ideo posteriore hoc sensu cum Gesn. accipere melim. Reitz.

μαστιγῆντα καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρώντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάκις γὰρ ἐδάκρυσα μαστιγ-
μένων ἄλλων, ποσάκις δὲ θρηνῆν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἐμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρὶ γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολλάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὡς ἔδεν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικήντας κολάζειν. εἰ δέ τις Φαίη,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crinaui, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέλεις, τῷτο βελοί-
μην ἂν. αὐτοὶς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβού-
λεις καλῶ, πότερον ἀμεττον εἶναι ἀδίκως ἀποθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβηλευκῶτα; οὐ-
δεὶς ἔτως, εἴμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς ἔκ ἂν προ-
τιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλέναι. καίτοι πάσας ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐλληγεμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷον Ἀκανθὸν τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆ, παλαιᾶς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τῶμόν εἰδέναι, τὰς εἰς-
φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένας ἐρωτήσατε,
ὅποιος ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανθρώ-
πως

iuste punire insidiatores? hoc sane *posterius* ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθαιρέσιν, ὥς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν ληθέντων ἔχω, καὶ πευθῆναι, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύμασιν, ὥς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτάς. ἐνίοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐφεύγῃσι τὴν συνσχίσιν τὴν ἐμήν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρῶην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἐμῆ ἀκηκόως. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπανῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλαῶν τῆς ἀναγκαίας ὁμότητος. εἴτα οἶσαθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνείους Φιλάνθρωπον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφάρεσθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus speculatores habeam, exploraturos, qui et vnde navibus venerint? ut pro dignitate cuiusque honoratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera ad me vertitant, Graecorum sapientissimi, nec consuetudinem meam refugiant. Ut nempe etiam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui cum alia de me audisset, experimento facto discessit, meam laudans iustitiam, et necessariae misertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem peregrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos, nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτῶ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνα μαῶλλον,
 ὥς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσος ἄξια. ὑπὲρ δὲ τῶ
 ἀνθρώπου, καὶ ὑμᾶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῷτον εὐτησάμην, ἐκ ἐκδᾶς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτω μανείην, ὥς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περί-
 λαιος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκνεὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνθρώπος. ἔτος πᾶμπολυ τῆς ἐμῆς
 γνώμης διημαρτηκώς, ὥς το χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καὶ τινι κώλασιν ἐπινοήσῃ, ὥς ἐξ ἅπαντος
 νολάζειν ἐπιθυμᾷ. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἦκέ μοι κομίζων, κάλλιπον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστερον εἰκασμένον. κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ
 ἐμψυ-

II. Atque haec quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur. tanquam poenis omnino
 gaudenti, si novam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμφυχὸν εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτέος δὲ
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεώς, Τῆ
 δ' εἰ μάθεις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἄμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κο-
 λάξαι ἐθέλεις, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιδέναι μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναϊς ἐχόμενος· ἡ
 βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σφί ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολλάσθαι,
 σὲ δὲ τέρεσθαι μεταξὺ κατακλῆμενον.

Ἐγώ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamavi, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perillaus, *Quid si*, inquit, *noris*,
artem in illo adbibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bovem, si quem pu-
nire, inquit, volueris, impasto illo in hanc machi-
nam, eaque clausa, applicari has tibias iube naribus
bovis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
 bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per-
 tibiis modulos tibi efficiet canoros maxime, et threnis
 aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet; adeo
 ut dum ille punitur, tibiae tu sonis interim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῷ ἤκιστα, ἐμυσάχθην τὴν κα-
κομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίση-
σα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τι-
μωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περί-
λαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι,
δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς
τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν.
καὶ καὶ ἂν Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται.
πείθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ
εἶδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν
ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν
τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς
μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια
ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ
δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium ho-
minis abominatus, et exosus ingenium huius ma-
chinae, propriam illi poenam imposui: et, Age
sane, inquam, Perilae, nisi vana temere illa sunt
promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis
 tuae, et imitare clamantes, ut sciamus utrum, quos
 praedicas modulos, ii per tibias sonent. Obsequi-
tur Perilaus: at ego, cum intus esset, concluso
 homine, ignem succendi iussi, Habe tibi, dicens,
 dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut
 magister illius Musices primus in se canas. Atque
 ille digna factis suis passus est, fructum percipiens
 ingeniosae machinationis. Caeterum ego vuen-
tem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπηνεν ἔντα τὸν ἄνδρα, ἐξαίρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάνεις τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκέλευεν μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρσας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθῆσόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμῷ τένομαι, τὸν τεχνίαν τὴν τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνη, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπσαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκῆως μέλη, τὴν πρώτην πείραν τῆς μασικῆς.

Ἔμελλε δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῷ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἶδετεν οἷός ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἶμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis missi dedicandum Deo., et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τὸτο μόνον δηλώ-
σαι μὴ τὸν τρόπον, Περιλαὸς κολασθεὶς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεὶς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδίας
ἄλλο ἐστὶ, πλὴν μόνον τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πῆραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπνευσεν τὴν ἀμυστον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθιστον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δεῖ-
σθαι κολάσεως.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλα-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπαύχθη ἦκαστα·

modo vlciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus;
neque feruatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis mugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praesti-
terit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussu-
sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.

Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρ-
 τυρεῖντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῶ ψευ-
 δεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι
 ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶ δοκᾶντος, καὶ ἄκοντος
 κολάζειν ἡναγκασμένον, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ
 Ἀκραγαντιῖνοι, Ἕλληνες τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖ-
 ον Δωριεῖς, προσήσασθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι
 ἑθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσία καὶ ἰδία ἑκάστων
 ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρημένον. λάβετε ἔν αὐτοῖ τὸν
 ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀ-
 κράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῶ Φαλαρίδος, καὶ μήτε
 ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρί-
 σήτε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστη τε
 ἡμῶν, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματός.

*Ac digni videmur esse, quibus fides babeatur a vobis,
 cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus,
 et nullam iam mentiendo causam habeamus. Si vero
 etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine
 causa videtur malus, quique praeter voluntatem
 suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigen-
 tium, qui Graeci sumus, et antiqua origine Dores,
 ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem,
 et multa ut vos publice et priuatim in singulos ve-
 strum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi
 taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Pha-
 laride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis,
 nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcher-
 rimo iustissimoque donario priuaueritis.*

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρὸ ξενος ὦν, εἴτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλαρίδης, εἴτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μελλέσης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσβων ἀνάσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῇ καὶ μέτρια διεξίοντων, καὶ τὸ εὐσεβές ἅμα, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πέπτον προσρῶμενος, ἀνέστην παρανέσων ὑμῖν, μήτε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάσην εὐσεβῆντα, μητ' ἀνάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλλοτριεῖν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς αἰεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλιείσης καὶ ἐπινόας κακίσης καὶ δικαίας κολάσεως.

Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinarum hospitum publice data, Delphi, neque priuatum cum Phalaride hospitium intercedit, neque aliam habeo aut peculiarem beneuolentiae erga illum causam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum auditis Legatis ab eo venientibus, aequa et moderata differētibz, atque id quod prius, et publice utile est, et Delphos maxime decet, spectans, surrexi adhortaturus vos, ut neque contumelia afficiatis virum potentem, religiosum, neque donarium iam nuncupatum Deo, ab alienetis, quod trium maximarum rerum omni aeuo monumentum futurum est, artis praestantissimae, comimenti pessimi, et iusti supplicii.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοξασθαι ἡμᾶς ὅλως πε-
 ρι τέτα, καὶ δημιουργὸς ἡμῖν προθεῖναι τὴν δόξαν
 σκεψιν, εἰ κερὶ δεχέσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὅτι
 σω αὐθις ἀποπέμπειν, ἀνέσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον δὲ, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἀλλ' ἡ ἱεροσυλία τὸ πρῶ-
 τμα ἐστὶ, μακρῶ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσω τὰ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα σιγᾶν, τὰ μὲν τῶν
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπεται
 ἀσεβέζερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε θυμᾶς εὐκαρίας, εἰ
 Φυλάττοιο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
 παρόντων προσηύχαιο, μὴτ' ἀπαλασίειν τὰ ἱε-
 ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposu-
 eris magistratus disputationem, *Sit ne recipien-*
dum donarium, an retro rursus remittendum? irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis gravius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae, si
 ea servetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
 crum.

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψήφῳ καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. εἰδὲς γὰρ
ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἃ προση-
σόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψήφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥᾶδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδύσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγῶνης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τ῔ναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπερικωθῆναι, ὡς Φασί, παρέσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατᾴρει.

Ω

crum religionis, neque civitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumniatur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa naui, quae vehebat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem uti
traicerent, ut aiunt, ipsis tribuit, et salui ad
Cirrham uti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον ταυτονὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τῷ ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔτῳ δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσαν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κερῖσθαι μηδὲ τῷ ἀνατιθέ-
ναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τάναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀγκάγαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφχαγὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ
πλοῖε

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiicere hunc taurum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suae habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abductiones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque
ad

πλοῖς ἀποδεδημῶτα. χρη δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθέναι Φάσκεισι πάνυ πι-
σεύειν διηγεμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγου-
σιν, ἔχ ὅπως αὐτὰς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, κατη-
γορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοιῷτον ἐν Σικε-
λῖα, τῷτ' ἂν Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμο-
νεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἰστέων ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιῶ-
μεν· καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν
θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψειέ τις, σκο-
πῶντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰό-
νιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλο-
ται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαι, τὰ ἡμέτερα
αὐτῶν

ad nauem vsque peregrinatum esse, nouimus.
Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos
esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum,
vtrum vera dicant, incertum sit: nedum vt ipsi,
quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia fa-
ctum sit, hoc Delphis necesse non est studiose
quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse
postulamus; et cum maclare nos oportebat, et re-
liquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria
si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans
Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodocumque lu-
buerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλα διέκειτο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῶσι λῶον ἔσται. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοί, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὅμηρον ἅρῃ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ Χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῶντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσοδος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. ἅρῃ γὰρ
 τάληθ' ἡ πρόσ γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ
 θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum vt olim consti-
 tuta fuerint, tum vti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad terram, proluxa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et inactantes, et religiosi, li Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos Graecos nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὰς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετα
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσάμεθα γε
ἔτι βιζνῆτες.

Μέμνηται δὲ εἰς πώποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰδὲ κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἡύξηται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλετῇ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν, μηδὲ
παρὰ

bis praebeat; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Persas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
ipsos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
tueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non definamus!

9. Recordatur autem nemo unquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quò minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti novandum quidquam, neque
praeter

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναι, φιλοκρινεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὄθεν, καὶ ἂφ' ὅτε, καὶ ὅποια· δεξαμένους δὲ ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βεβηκέναι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε πρῶτον ὑπὲρ δσων καὶ ἡλίκων ἐσὶν ἡ σκέψις· πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶ θεῶ, καὶ τῶ ἱερῶ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῶ μαντεῖα· ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελφῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις

εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, vnde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosi.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, cum priuatim vnicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐν οἶδα εἴ
τι μᾶλλον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡ-
γήσησθε ἄν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βεβηυάμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἔδὲ ταῦρος ἔτος, οὐδὲ
χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάσται, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλὰνις ἀνατεθισόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίνος ἔν ἕνεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πά-
λαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσο-
μεν; καὶ ὃ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῶμεν,

mnes homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisque necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non possi.

11. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

κἔμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγε-
ται, καὶ ἡ ἱερεῖα ἐμπνεῖται, γεγέννηται ἡμῖν,
νῦν κττασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι,
τὰς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνης μὲν τῆ πα-
λαιᾷ ἔθας, τῇ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε
ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων
ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
ἐνίων δωρεμένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασίας, καὶ ἐξετάσεις
ἐπισησέτε τοῖς ἀναθήμασιν, ὅκνῳ μὴ ἀπορήσω-
μεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, εἰδενὸς ὑπομέ-
νοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλί-
σκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρί-
νεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loqui-
tur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc con-
stituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui
aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more,
quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot
quantisque bonis templum impletum sit, dedican-
tibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo
donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis
constitueritis, metuo ne non habeamus amplius,
quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo su-
stineat reum se constituere, et sumtibus atque
impensis e sua re familiari factis insuper iudicari,
et pe-

νεοθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίμι
βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀντιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuen-
dum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid,
iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρὸν τι
τῷτο καὶ Φαῦλον οἶσι τὸ πρόσταγμα, προσ-
τάττειν τὸν Ἀλεξάνδρῃ σοὶ τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ
τῷ γόντος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμή-
ματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα
πέμψαι τὸ δέ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς
ἐκασον ἐπεξιέναι, ἔμειον ἐσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάν-
δρῃ τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσούτος
εἰς καλίαν ἔτος, ἔσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὅμως δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue ex-
istimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abo-
noteichitæ impostoris vitam, et commenta, et
ausus, et præstigias, in librum relatas mittere.
At illud, si quis accurate velit singula persequi,
non minus est, quam Alexandri Philippi F. actio-
nes describere. Quantus enim ille ad virtutem,
tantus hic ad malitiam. Verumptamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἰσορχμένοις προσλογιᾶσθαι, ὑποσησομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγεία βεβασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύναμιν γε τὴν ἐμκυτῆ, ἀνακαθήρασθαι πειράσσεσθαι, ὀλίγους ὅσας τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμκυτῆ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῆ δέ, σπυρδὴν ποιημένε ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορχίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi imputare *et adiacere* de tuo, laborem tibi illum sustinebo, et Augiae stabulum, et si non uniuersum, certe pro viribus repurgare studebo, paucos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis certe iudicare possis, quantum omne quam immensum fuerit stercus, quod ter mille boues pluribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas memoriae et scriptis commendari hominem omnibus modis execrabilem: meo, qui studium in tali historia ponam et actionibus hominis, quem
non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
δήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὀρᾶσθαι, ὑπὸ πιθή-
κων, ἢ ἄλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις
ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
αὐτοὶ εἰς παράδειγμα τι τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ
Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτῆτι μαθητῆς, ἀνὴρ
Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὅμοιον τι παθὼν,
ἀπολογήσατο ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
γὰρ τῷ ληστῇ καὶ κείνος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμότερα ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
ἔστος ἐλήσειεν, ὃ Μινύαν μόνην, ὃ δὲ τὴν Ἰδην
κατα-

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
in maximo theatro totisque populis confluentibus
frequentissimo, spectari a similiis lacerandum aut
vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
las

κατατρέχων, ἔδδ' ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς ληστείας τῆς αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ἐμοιτάτατον εἰκάσας τὴν μορφὴν, ὡς αὖ δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τᾶτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον ἔ πάνυ λάσιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς πολλὰς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεηλυταῖαν. ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἐνθεον διεμφαίνοντες·
 Φώνη-

las Asiae partes desertiores sit depraedatus: sed omne, fere dixerim, Romanorum imperium latrocinio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam, formamque illius quam simillime potero, non multum licet pingendi arte valeam, delineabo. Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et magnus erat, et honesta specie, et quae Deo dignum aliquid re vera prae se ferret: Colore candidus, mento non nimis hirsuto, comatus tum sua coma, tum adscita, praeclare illa assumulata, ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret: oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φῶνῆμα ἥδισόν τε ἄμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖος δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίνακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀπετροπαίε, καὶ Διόσκηροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἡ συγγενέσθαι τριέτῳ τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπλου τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονικόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχον αὐτῷ· ἐχρητο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦτα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν

vox suauissima simul et splendidissima: et paucis vt absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, reprehensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iupiter depulsor, et seruatores Ioui liberi! in hostes nostros et inimicos potius incidamus, quam versemur cum tali. Nam intelligentia, et tolerantia, et acumine, multum alios excelluit, tum curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium disciplinae capax; omnia haec, et ad excelsum usque singula ipsi aderant. Verum utebatur illis pessime: et cum instrumenta ista virtutis in potestate haberet, mox famosissimae malitiae hominum,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέσθη, ὑπὲρ τὰς Κέρκυρας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυγῶνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώκρατον. αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥετιλιανῷ ποτε γράφων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῆς λέγων, Πυθαγόρα ὁμοίος εἶναι ἤξιε. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶν ἐγεγένητο, πᾶσι ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν περὶ αὐτοῦ αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χεῖρις καὶ βλασφημότατα τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἐγώ γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas, supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristodemum, aut Sostratum. Ipse enim suo genero Rutiliano aliquando scribens, et modestissime de se loquens, Pythagorae similis esse praedicabat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens vir et diuina mente praeditus. Si vero huius aetate vixisset, puer, bene novi, ad illum visus esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut quo componere illos audeam, quantum ad actionum similitudines. Verum si quis pessima quaeque, et contumeliosissima, quae per calumniam dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem ut veris

γε ἐκ ἂν πεισθεῖν, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτορκιῶν, καὶ κακοτεχνιῶν συγκεκλιμένην, ῥαδίαν, τολμηράν, παρὰβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτικὴν τῇ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βολήσεως εἰκοιῦαν. ἔδεις γὰρ τοπρῶτον ἐντυχῶν, ἐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum conducat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim cogita mihi, et in animo effinge, variam vehementer animae temperaturam, ex mendacio, dolis, periuriis, malis artibus compositam, agilem, audacem, periculis se obiicientem, laboriosam in perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem facile inueniat, quae optima simulet, et maxime his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur, qui primo illum conuenisset, non sic ab eo discessit, ut putaret, omnium illum hominum optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissimum, atque ab omni fuce alienum. Super ea
vero

λέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀνέειν τῶν διηγασμένων, ἀνέδην ἐπόρευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρασῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίαις ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς 1), καὶ κλήρων διαδοχάς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil vnquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

1. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defoscos, sursum euocatuos. *Reitz.*

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμό-
 ταιον, ἔμειον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
 ἢ αὐτὸς τῆς ἄρας τῆς ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε
 αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρετή, καὶ
 διακόνῳ χρώμενος. ὃ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημόσιος
 μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίσαστο δὲ κατὰ τὴν Θω-
 νος τῆ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμεγμένα, πολ-
 λὰ δὲ λυγρά.

Ὡν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
 ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐρα-
 σῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίων τῶ
 Τυανῆ τῶ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
 αὐτῶν τραγωδίαν εἰδότης. ὅρῳς ἐξ οὗας σοι δεκα-
 τριβῆς ἄνθρωπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
 non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
 florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
 adiutorem, ministro, atque famulo perpetuo usus
 est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
 ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
 illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
 Quorum iste omnium heres et successor factus
 est. Fuerat autem magister illius et amator Tya-
 neus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
 qui omnem illius tragoediam nossent: Vides
 quae tibi schola hominem parrem?

Lac. Op. T. IV.

R

6. Iam

Ἦδη δὲ πῶγωνός οἱ Ἀλέξανδρος περιπλάμενος,
καὶ τῷ Τυανέῳ ἐκείνῳ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ
καθεστὼς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς
τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἐκ ἔτι μικρὸν ἐδὲν ἐπενόει·
ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,
τῶν καθεστῶτων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατο-
τέρῳ τὴν Φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἵ-
μαί) παρήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς σταχεῖς
τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν
μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ἐνομάζουσιν) ἀπονείρον-
τες. ἐν δὲ ταῖτοις, καὶ Μανέτιν γυναῖκα πλε-
σίαν, ἔξωρον μὲν, ἐρασμιοσ δὲ ἔτι εἶναι βουλο-
μένην, ἐξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύν-
τα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολέθησαν ἐκ τῆς Βιθυ-
νίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo
Tyanensi, in paupertate constitutus, cum iam
defloruisset aetatura, qua alii poterat, nihil par-
vum cogitabat: sed societate inita cum Byzantio
quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in
certamina descendunt, multum etiam execrabilio-
ris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur,
circumibant praestigiis utentes, et pingues ho-
minum (sic ipsi patrio magorum nomine vulgus
appellabant) detondentes. In hisce vero etiam e
Macedonia mulierem divitem, effoetam illam qui-
dem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenis-
sent, annonae quantum opus esset ab illa haeti,
e Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινῆς καὶ ὀλίγου τὰς οἰκήτορας ἔχοντος.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάλιν, καὶ τιθασσοῦς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένουσ μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ τὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινὸς, οἶμαι, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma fugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ἄνωγνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θεκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθὲνδε ἤδη. ὥς γὰρ ἂν δύο κήκισοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατένευσαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δουρὶν τέτοιον μεγίστην τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου· καὶ ὅτι ὁ τέτων ἐκατέρω ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχις αὖ πλετῆσειεν αὖν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, εἴρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὲς ἔτω πάλα πλετῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Ex hinc*, ut ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo mortales, et audacissimi, et ad maleficium promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum, et

καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
 αἰεὶ, οἱ δ' ἔς προῖκον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
 τὸν φόβον, Φοιτώντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
 μαθεῖν τὰ μέλλαντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ θ-
 κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
 τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
 κυκῶντες, μαντεύον συζησασθαι καὶ χρησέμεον
 ἐβηλεύοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
 αὐτίκα πλάσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσονται ἢ λ-
 πίζον. ὅπερ μερζόνως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσ-
 δοκίαν, ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
 νη τῆς ἐλπίδος.

Τέντεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιᾶντο, πρῶτα μὲν
 περὶ τῷ χωρίῳ, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
 ὁ τρόπος αὖ γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
 οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
 quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
 euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
 propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
 reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
 tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
 berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
 se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
 dem res magis illis, quam pro prima exspecta-
 tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
 quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοικωνᾶς, τὴν Χαλκηδὸνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορέων χωρίον, τῇ τε Θρᾷ-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικᾶν, ἔχ' ἑκάς ἐδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἐθνῶν ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαινον τὰ
 οἴκοι προέκρινε, λέγων, ὅπερ ἀληθές ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷός τις Παφλαγὸνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικᾶντας τὸ τῷ Ἀβώνι τείχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον ἐν
 Φανείῃ τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λους κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κασκίνει, τὸ τοῦ
 λόγου,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est
 vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλ᾽ πάντα
 μηχανότας πρὸς αὐτόν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
 ερανίων προσβλέποντας.

Ὡλήγης δὲ περὶ τῆτο γάσεως αὐτοῖς γενόμε-
 νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικνό-
 μνοι εἰς τὴν Χαλκηδῶνα (χρήσιμον γὰρ τι ὅμως
 ἢ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπάλλω-
 νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
 κατορύττῃσι δέλτας χαλκᾶς, λεγύσας, ὡς αὐ-
 τίκα μάλ᾽ ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
 λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
 τὰ τοῦ Ἀβώνου τεύχος. αὐτὰς αἱ δέλτοι ἐξε-
 κίτη-

vaticinetur, statim omnes hiantē ore, tanquam cae-
 lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu dissedissent,
 vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonein
 nam utile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
 est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
 est Chalcedonensibus, tabulas defodiunt aeneas,
 in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
 cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
 esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praesens pro futura; sic ἐστὶ pro
 ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
 petuum fere esse, vid. Commentt. ad Ari-
 stoph. Plut. 70. vbi Ἀπειμι, abibo; et
 Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
 Reitz.

πίτηδες εὐρεθεῖσαι, διαφροίτῃσαι ῥαδίως τῷτον
τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ αἱεῖνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
κα ἐψηφίσαντο ἐγείραι, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοικωνῆς ἐν Χαλ-
κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
βόλους καὶ λοξὰς χρησμάς συγγράφων. καὶ μετ'
ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶ-
μα, δηχθεὶς.

Προσιστέμπεται δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος κομῶν ἤδη,
καὶ πλοκάμους καθεμένος, καὶ μισόλευκον χι-
τῶνα πορφυρεῖν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
stulere, et multum ante alias *urbes*, ad Aboni
castrum. Illi enim et templum statim excitare
decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
Perfei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἧς αὐτὸν ἐγενεαλόγει μῆτρο-
θεν, καὶ οἱ ὀλεθροὶ ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτῷ ἄμφω τὰς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοῖβω Φίλος ἔτος ὀράται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλεῖρις αἶμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλεῖριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν Φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας σέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὐρῆτο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἡϊός' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσα

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perdit illi Paphlagonες, qui scirent
utrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidere dicenti,*

*Perfides genus hic, Phoebo carusque, videtur,
Diuus Alexander, PodalirI sanguine cretus.*

Hic ergo Podalirius, libidinosus, et natura ad
furorem usque mulierosus, qui a Tricca inde us-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentam etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio Gesn. σῦεσθαι seruat.

Ἐσα τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισ-
ἀριθμον,

Ἄνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρα-
κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti se ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad-

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβωνε-
ποῖχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. *Monas* est A, *tres decades* A etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρ. *Gesner.*

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῆς αὐτῆς
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ εἰς τὴν πατρίδα περιβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνηνέου προσποιώ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρων ὑποπιμπλάμενος τὸ σό-
 μα· ῥαδίως δὲ τῷτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σφαθίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διχμασσησαμέ-
 νω. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἄφρων.
 ἐπεποιήτο δὲ αὐτοῖς πάλα, καὶ κατεσκευάσο-
 νεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνῃ, ἀνθρωπόμορφόν τι
 ἐπιφαίνεσα, κατάγραφος, πᾶν εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγασά τε καὶ αὖθις ἐπι-
 κλείεσα τὸ σόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δράκόντων,
 διττὴ, μέλαινα πρόσκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων προ-
 ῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod interuallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mendenti: at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatum, equina seta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 fulca, nigra, prominebat, setis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρχε, καὶ οἱκοὶ ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδήσων, μᾶλ-
 λον δὲ πρωταγωνισῆς ἐσόμενος.

Ἦδη δὲ ἄρχεσθαι δεόν, μηχανᾶται τι τοῖον-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τῆς θεμελίας τῆς
 νυκτὸς ἄρτι ὀρυττομένης (συνεισῆκει δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλεμβόμενον, ἢ
 ἐξ ἔραν᾽ πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον
 ὦον προκεκνωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετόν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχῶ
 τῆ πηλᾷ, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσον καὶ τῆ-
 το, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ovum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda vinctus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

τὴν κόμην ἀνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάριζεν, αὐτίκα μάλα δεξιομένην 5) ἐναργῆ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμήμεναι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρας, καὶ
 παιδίοις) ἐτεθήπεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύναν. ὁ δὲ Φωνᾶς τινὰς ἀσήμους Φθεγ-
 γόμενος, οἷα γένοιντ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι
 λέγοι.

quatiens, vt qui matri deorum coetum colligunt
 fanatici, concionatur consensu altari quodam
 excelfo, beatam urbem praedicat, quae praesen-
 tem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δεξιομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεξιομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *cum appariturum*. At si quem se-
 quens ἤκειν magis mouet, et quod δεῖξ. non
 actius, sed media forma hic ponatur, ille
 δεξιομένην legat. Reitz.

λέγοι· πλὴν τῷτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προσωκονομαμέ-
νην τῷ χρηστῆρι πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὤ-
μκας τε ἦδεν Ἀσκληπιῶ καὶ Ἀπόλλωνος μεγα-
λῇ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὄν· ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλειτο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμουδίᾳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος ζυγνεο-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχεν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-
βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus; hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τῷ ἔρπετῷ ἐκείνῃ ἔμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινέμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλάμενον, ἀνέκραγεν εὐθύς, καὶ ἡσπάζοντο τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακρίζον, καὶ χανδὸν ἑκάστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυρὸς, καὶ πλῆθας, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῷ. ὁ δὲ δρομῆλος αὐθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἀπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, καὶ ἐκ Κορωνίδος, μὲν Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεννημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent ovum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo in cauam manum susciperet foetum serpentis, viderentque praesentes moueri illum et circa digitos volui, exclamant statim, et Deum salutant, et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu omnes plenisque faucibus precantur, thesauros, diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quisque expetunt. At ille curriculo rursus domum repetit, ferens secum etiam recens natum Aesculapium, bis natum, cum alii semel tantum nascantur homines, non ex Coronide, medius fidius, neque ex cornice, sed ex anseris natum.

Popu-

κημένον. ὁ δὲ λεώς ἅπας ἠκολούθει, πάντες ἑσθιοί, καὶ μεμηνέτες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἐν οἴκοι ἐμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, πάντων τὰς ἐγχεφάλας καὶ τὰς καρδίας προεξυρημένων, εὐδέν ἐοικότεων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ ἔχῃ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἷς κίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλένης καθεζόμενος, μάλα θεοπρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιόν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα, καὶ ὅλον τῷ αὐτῇ τραχήλῳ περιεκλήσας, καὶ τὴν εἰς ἐξω αὐτοῦ
Φεῖς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans futurum quod reserat, vt a fama illa plurimi mox Paphlagones concurrerent. Cum autem supra modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla re similes hominibus frumento vesci solitis, sed sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedivula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum illum Aesculapium, maximum, vt dixi, pulcherrimumque: ac totum suae cervici circumponens, cauda extra vestem relicta, (adeo autem magnus

Φαίς (πολύς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῆς, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτων, ἀνεχομένη πάντα ἐκείνου, προὔφαινε
 τὴν ὀφυνήνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῆς χιτῶνος,
 ὡς δῆθεν ἐκείνη τῆς Φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἴτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἃ πᾶν Φαιδρὸν,
 ἃδὲ ἐς κόρον τῆς φωτὸς δεχόμενον, καὶ πληθὸς
 ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
 προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῆς τέως μικρῆς ἐρ-
 πετῆς, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσῆτον δράκοντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentium,
 perturbatorum, et iam ante *admirazione* perculso-
 rum: et ad spes sublаторum, quibus ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum prodixisse eumque humana formā ca-

τιθασσόν. ἠπειύγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ
τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρώπητο δὲ κατὰ τὸ
ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τὰς Μακεδόνας
ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη ποιήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
σάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθεν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
προσεπεῖν τὸ ὕψατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύ-
την ἔχ' ἅπαξ ὁ μισαρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι
λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινας τῶν πλεσίων ἀφί-
κοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθ' ἁ-
γεῖν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-
τοις

*pitis, et mansuetum: vrgebantur autem statim
ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
gebantur ab his, qui noui semper accederent.
Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
dere illum desiderarent, et vltimum alloqui. Cae-
terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
ditiores recens aduenissent.*

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
 τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βου-
 λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
 τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνείγχεσαν
 τε καὶ συγκλείεσαν τὸ σῶμα, ὥςτε πάνυ τὸ μη-
 χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτη τινὲς, ἢ καὶ αὐτοῦ
 Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
 μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τειοῦτα τὴν γνώ-
 μην ἔχοντος, ὡς ἀπισῆσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκασταί,
 καὶ εἰ μὴ εὑρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἅκεν οὖν γὰρ
 προπεπεισμένον, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
 μαγικῆς, τὸ δ' ἐν πᾶν ψεῦδος ἐστὶ, καὶ γε-
 νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
 καὶ ἡ Θράκη συνέρξαι, ἐκάστω τῶν ἀπαγγελλόν-
 των;

tacto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
 bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
 certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
 os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
 tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
 Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
 et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
 res esset coniiceret, et si ipsum inuenire modum
 non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
 beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
 tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
 cia, et Thrace confluit, unoquoque renuntian-

των, ὡς τὰ εἰκός, λέγοντος, ὥς καὶ γέννώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτῷ γεγεννημένῃ, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος· γραφαί τε ἐπὶ τέτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμμέτρου, καὶ θεῖα προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, Φάος ἀνθρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est, dicente, et nascentem a se visum Deum, et postea contactum, cum ingens brevi tempore interiecto factus esset, et vultum haberet humano similem. Super haec picturae, et imagines, et simulacra, ex aere partim, partim ex argento assimilata: et nomen Deo impositum, Glycon enim appellabatur, ex diuino iussu carmine concluso. Exclamarat enim Alexander:

Tertius ecce, Glycōn, sanguis Iouis, atque hominum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare hominem qui ingens emolumentum, magnam salutem adfert hominibus, monet Bos ad *Evang. Ioan. I, 4.* Reitz.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ ἔνεκα τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χράν τοῖς δεομένοις, καὶ θεσπίζειν παρ' Ἀμφιλόχε τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τῷ πατρὶς τελευτὴν τῷ Ἀμφιαρέω, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἔποινήσας ἀπήλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δὲ ὀβολὰς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμά λαμβάνων) ἐκείθεν ἔν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις, ὡς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi rogantibus ac vaticinandi, praecontentorem quasi secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et enim ille quoque post Amphiarai patris mortem, cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ciliciam delatus, non male rem gessit, praedicens et ipse futura Cilicibus, et duo pro unoquoque oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi cantus initio accepto Alexander, aduenientibus
S 3 omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e multis interpretari malui, quam ex equestri ratione, ubi pedis ictum et concussas habenas notat, quibus equus admonetur eundum esse. *Gesner.*

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινὰ ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἔδοξοιτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρξάσθαι τε, καὶ κατασημῆνασθαι κηρῷ, ἢ
 πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον κατελθὼν (ἤδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγγήγετο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάσθη) κα-
 λέσθην ἑμᾶλλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἁ-
 κῶν ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσιν σεση-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπάνκρισιν
 ὑπὸ γεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένης τῇ
 θεῷ περὶ ὅτι τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicat. Iubet autem, vnum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque traiectum
 filo obsignare cera, aut creta, aut id genus re-
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praconeim, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carinine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί,
εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἶω ἑμοί, πρέδη-
λον, καὶ γινώσκει ῥῥῶδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ
κορυΐνης μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τεράσιον, καὶ πάνυ ἀ-
πίσω ὁμοιον. ἐπιναήσας γὰρ ποικίλλας τῶν σφρα-
γίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις
ἐκίσας, καὶ τὰ δακῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνα-
το, εἴτα κατελῆσας αὐτίς, καὶ σημηνάμενας,
ἀπεδίδα μετὰ πολλῷ θαύματος τοῖς λαμβάνου-
σι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔ-
τος ἠπίσκατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημηνάμε-
νας,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem
qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam
qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis;
imperitis autem et *obesae ac plenae* pituita naris
hominibus, prodigiola, et vndique incredibili
similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla
generibus, legit interrogationes singulas, et quae
viderentur ad eas respondit, tum inuolutas ite-
rum et obfignatas, reddidit multa cum admira-
tione accipientibus: et frequens inter illos haec
erat oratio, *vnde enim iste sciret, quae firmiter ad-*

S 4

modum

ad rem adposse, quod quidem notum. Nam
et si carmine respondere solitus sit, et locutio
ἄδεν πρὸς ἔπος, *nihil ad rem*, quoque idem
fit quod *nihil ad rhythmum*, tamen πρὸς ἔ-
πος γράφειν significare *carmine conscribere*,
non video. Reitz.

μος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίσιν δυσωμήτοις,
εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν;

Τίνες ἔν αἱ ἐπίνοιαί; ἴσως ἐρήσῃ με. ἀκουε
τοίνυν, ὥς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρῶ-
τῃ μὲν ἐκείνῃ, ὦ Φίλτατε Κέλσε· βελόνην πυ-
ρῶσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆ κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
βελόνῃ αὐτῆς ἐπιχλιδάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε καί-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκάλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῆ λεγομένης κολλυρίαι· σκευασὸν δὲ τῆτο
ἔστιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
θαι τῆ διαφανῆς τετρίμμενης, καὶ κηρῶ, καὶ μα-
σίχης· ἐκ γὰρ τῶν ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλύ-

modum obfigurata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa*
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui convin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignito partem cerae, quae infra signum est,
ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμῆνας πυρεῖ, σιάλω τὴν σφρα-
γίδα προχρίσας, ἐπιτίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον, εἰτα αὐτίκα ξηρῷ ἐκείνῃ γενομένῃ, λύ-
σας ῥαδίως, καὶ ἀναγνῶς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν,
ἀνετύπη, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα
εὖ μάλα τοῦ ἀρχετύπου ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἄκυσον· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἣ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τῆ-
ς ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπιτίθει τῇ σφρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρεος παγιώτερον)
τέτω δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔσι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τῶτο ἐπινδυνημένα, ὧν ἐκ ἀναγ-
καῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in si-
gnum, salvia prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutas facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem sigillum optime conueniens archetypo,
tanquam gemma expressit. Tertiam aliam prae-
ter has rationem audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniecit, et in massam cerae si-
milem redactam, mollem adhuc sigillo impone-
bat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοῦμεν, καὶ μάλιστα σὺ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφεῖ. χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἔδοκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι·
τοῖς δὲ θεραπεΐας πρᾶττε καὶ διαΐτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ εἶπεν) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμεν παρ' αὐτῷ αἰκνίμίδες, ἀκόπτε τι ἔνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπας αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προνοπὰς, καὶ κληρῶν διαδοχὰς εἰσαῦθις αἰεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσται πάντα, ὅπου ταν ἐθέλῃσω ἐγὼ, καὶ Ἀλεξάνδρος ὁ προφήτης με δεηθῇ, καὶ εὐξήται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολοί. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὧ ἐταῖρε, μηδ' ἐλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τέτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἑταίρας ἡθροίζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytimides, fictum nomen unguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiiciebat, adiiciens, *sicnt omnia, si voluero ego, sique Alexander Prophetameus rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta millia quotannis concessit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δέ, ἔκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἔδ' εἰς πλῆτον ἀπεθυσαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργές, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἐνεμεν ἐκάσῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

Ἦδη δέ τινες καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείε, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνέυροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυρὰς ἀνερύξαι παράσχοι, καὶ νοσῶντας ἰάσαιτο, ἐνίς δέ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχοῦ

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et obsignatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concursum igitur et vrgentium se undique turba orta est.

ταχύθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσία, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφῆτῃ καὶ μαθητῇ τῷ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρητισμός,

Τιέμεναι κέρομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφῆτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφῆτε.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσαντο ἐπ' αὐτόν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἢ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματός, ἐκφέρει φοβητέρην τι ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλησθαι καὶ Χρυσιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Prophetæ discipuloque Dei merces. Nam haec etiam fors exierat:

Vatem ornare meum iubeo vos atque ministrum:

Diuitias nec enim curo, sed curo Prophetiam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales essent, et in vrbibus deprehensae paullatim essent omnes illius praestigiae, ac totus fabulae apparatus, terriculamentum quoddam contra illos expedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis. Pon-

εἰ αὐτὰ τολμῶσι τὰ κἀκιστα βλασφημεῖν, οὐδὲ
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἶγε ἐθέλουσιν ἴλεω ἔ-
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιούτων
 τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγετο. ἐρομένῃ γάρ τι-
 νος τί πράττει ἐν αἵδῃ ὁ Ἐπικύρος; μολυβδαί-
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κἀθηται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστῆριον,
 ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς,
 καὶ πεπαλδευμένας; ὅλως δὲ, ἀσπονδὸς καὶ ἀκή-
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρον ἦν, μά-
 λα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσε-
 πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατείᾳ φίλος,
 ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρῳ; ἀνδρὶ τῇ
 φύσει τῶν πραγμάτων καθεωρακίτι, καὶ μόνῳ
 τῇν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, pe-
dicis vincitus desidet in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes adeo
 atque eruditas? Vniuerlim implacabile ipsi et in-
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
 per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἶδοτι; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρῦσιππον, καὶ Πυθαγόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος (ἔτω γὰρ αὐτὸν ὠνέμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλῳ τικαὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίσαστο, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἐμοίους αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· εἰ δὲ ἐχρησμώδησε πῶποτε Ἀμαστριανῷ ἀνδρὶ· ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκλητικῷ χρησμώδησαι, καταγελάσας ἀπήλλαξεν, ἐχέων ἔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιὸν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόμενος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius; sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet. Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios illi similes plures, in ea vrbe esse: nec vnquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respondere, ridicule discessit, cum nec ipse posset responsum fingere callidum, nec inueniret, qui in tempore illud facere sibi posset. Querenti enim illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἔ-
σθίειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἰερῇ κυμίνευσε σιπύδνῳ.
Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρά-
κοντα ταῖς δεομένοις, ἔχ ὄλον, ἀλλὰ τὴν ἔραν
μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκῶς, τὴν
κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπα ἀθέατον φυλάττων.
ἐθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξαι τὸ πλῆθος,
ὑπέσχετο καὶ λαλᾶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
τὸν, ἄνευ ὑποφήτης χρησμωδῶντα. εἶτα οὐ
χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
ὁμοιότατα διεύρας, ἄλλῃ τινὸς ἐξωθεν ἐμβοῶν-
τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
sic dixit,

Maluāca porcinae sacrauo vase cumina.

26. Saepe quidem, vt dixi antea, ostendit dra-
conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
xime et reliquum corpus protendens, caput au-
tem in sinu, vbi videri non posset, occultans.
Cum vero magis percellere multitudinem vellet,
promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
rum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
nisterio. Commissis deinde non difficulter gruum
arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
mani fabricatum, transmissis, alio quodam extrā
inclamante, ad interrogata respondit, voce per
lintheum

διὰ τῶ ὀφθονίνε κείνῃ Ἀσκληπιῶ προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐπᾶσιν ἐδίδοντο, ἔδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρύφοις, καὶ πλεσίσις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτόφωνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶφη·

Πάρθες Ἀρμενίης τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὰν
ὔδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ'

Anteum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

Paribosque Armeniosque basta domiture fu-
renzi,

Urbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixa radiis lauro tua tempora vinctus.

Inc. Op. T. IV.

T

Dein-

Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδε κατακοπεῖς, τῆτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαίρει ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῷ.

Μὴ σύγ' ἐπ' Ἀρμενίᾳ ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξῳ ἀπο λυ-
γρὸν

Πότμον ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο Φάεσσε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῆτο σφωτάτον ἐπενήσσε,
τὰς μεταχρονίᾳς χρησμάς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλὰ γὰρ τοῖς μὲν νοσῶσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

*Ducere in Armenios noli: nec enim bene cedit.
Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum
Immittens fatum perimat cum lumine vitam.*

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem fa-
nita-

τῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἕτοιμος ἦν παλινωδιῶν,

Μηκέτι δίξῃσθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῆν·

Πότμος γὰρ προφανῆς, εἰδ' ἐκφυγεῖν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῷ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴεσο νῦν, τέμῃ πατρὸς ὡς ὅπ'
ἀκέρση.

καὶ πάλιν·

Βρυγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλύε
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens·

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adysis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τῷ μαντεῖϊ τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, ἄδεις ὅσις ἔκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἢ πείγεται· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥατιλλιανὸς, ἀνῆρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξεσι 9) Ῥωμαῖκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς θεῶς

Ad Mallum, Amphibolique auditum oracula vade.

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Ioniam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallograeciam. Cum vero in Italiam usque percrebisset oraculi fama, et in Romanorum urbem incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festinaret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mittentes alios: et in primis potentissimi, maximaque dignitate in ciuitate praediti. Primus horum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera bonus et honestus, et in multis magistratibus Romanis probatus: sed circa Deos religioso quodam

9. Τάξεις.] Verte magistratibus. Quietus.

Πράξαι

θεὸς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
πεπίστευκώς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμμένον πε-
σον, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσαιτο, προσπίπτων
αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιτολὴν παρεσῶς, καὶ
εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτῆς αἰτῶν. οὗ-
τος τοίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῆς χρησιμείας, μικρῶν
μὲν ἐδέησεν ἀφείας τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν,
εἰς τὸ τῆς Ἀβώνης τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε
δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
τας.

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
coronatum videret, accideret statim adorandi caus-
sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεις.] Quia *Soulius* iam sic mutauerat ex
tribus Codd. et quartum quoque sic habere
cognoui, quatuor Mss. hoc dandum censui,
vt illorum consensum vulgatae praeferrem,
in lectione, quarum utraque defendi potest.
Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
quod Ῥωμαϊαῖς additur, quod vrbani re-
bus magis proprium. Ἐξατάξομαι autem
pro εὐδοκιμεῖσθαι. *Reitz.*

τες, ἐπ' ἀνῆσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῶσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκλιον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρώμενην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείοσι καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῶ-
σαιε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τῇ πόλει,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, εἰ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πείγοντο ἀκῶσά τι τῶν κατ' αὐτὰς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνεμένους Φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ ταῖς ἀλλαῖς δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitalibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μὲν αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἐν ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράστια ὑπὲρ τῶν μαντείων καὶ αὐτοῦ ψευδομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκτάρατος ἐκ ἄσσοφον, εἰ δὲ τῶν προστυχόντων ληστὴ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρὰ κεινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ ἐν ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίζας, καὶ μονοειχὲς δέλας διὰ τὸ δέος ἔχει τὰς πεπομφότας, μνησμένους οἷα ἦν ἂν ἤρουντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλεσίους καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θάνε-

suos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θανεσθαι. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδόντων ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥατιλλιανῷ δοθέντων χρησμῶν ἐνίας εἰπεῖν· πυρθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὃν τινὰ προσήσαιτο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτῆ; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν ἀοιδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τὰς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμένῃ τῇ χρησμῷ. ὁ δὲ Ῥατιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέγων, τῆτο αὐτὸ προδεδηλωκέναί τὸν θεόν, καὶ δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano datorum quaedam dicere. Interroganti de filio suo e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem institutionis capacem peruenisset, *Quem discendi magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia vatem. Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse quidem aestuare, nec habere quod accusantibus responderet, oraculo ita rebus praesentibus refutato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepta oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδένα διδάσκα-
λον ἐλέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάσαι τεθνεώτας, οἷς εἰκὸς τὸ μαιράκιον ἐν ἅδᾳ
νῦν συνεῖναι, τί ταῖνον μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἤξεις;

Αὐτίς δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν πίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδεξάτο; ἔφη

Πρῶτον Πηλεΐδης ἐγένετ'· μετὰ ταῦτα Μέ-
νανδρος·

Εἴθ' ὃς νῦν Φαίνη, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιάς
ἁκτίς,

Ζήσεις δ' ἐγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἐνατὸν λυκά-
βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντέτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
καὶ περιμείνας τὴν τῷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homun-
ciones versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
ξus esset? ait:

*Pelides primū fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc vivis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρο-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμῃ, ῥητῶς ἔφη·

Ἐἴμιον Ἀλεξάνδρῃ τε Σεληναίῃς τε θυγάτρα.

Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῆσαν, ὅπῃ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥε-
τιλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κώρην, καὶ
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίως,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ἑλκὸς ἰλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπεγρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι.

Ο δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumorem sparferat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius focra Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰὲ προσεπένθει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπέμπε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμὰς καὶ πυρκαϊὰς φυλάσσεσθαι, καὶ σεισμὰς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὲ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἔν·

Φοῖβος ἀλερσεκόμης λοιμῶ νεφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τέτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τῶ λοιμῶ ἀλεξιφάρμακον.
τό δ' ἐς τῶναντίον τοῖς πλείστοις πρὸςχώρει, κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐταὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκένωθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promissitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Intonsus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illae maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ
 με νομίσης τᾷτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλ-
 λυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα
 δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθάρσυντες τῷ ξίχει, ἡμέ-
 λην, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, εἰδέν τῷ χρη-
 σμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῶντες, ὡς ἂν ἔχον-
 τες προμαχομένους αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν
 ἀκερσεαόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσῆσατο
 πᾶν πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου
 γνώμας διηγέλλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις
 προεμήνουν, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοι-
 μον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν
 τὰς πεμπομένους, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes
 me hoc dicere, per ipsum illos versiculum per-
 iisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte
 etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligen-
 tius agebant, omissa victus cura, nihil adiuuan-
 tes oraculum contra vim morbi, qui haberent
 propugnaturas pro se *illius* syllabas, et intonsum
 Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma
 multos sane constituerat coniuratorum, qui sen-
 tentias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante in-
 dicarent interrogationes, quaeque maxime cupe-
 rent, ut paratum ad responsiones, iam ante ad-
 ventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἰο), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προσηχανᾷτο. τελετὴν τε γάρ τινα συνίσταται, καὶ δαδρχίας, καὶ ἱεροφαντίας τριῶν ἐξῆς αἰὲ τελεχθέντων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόρρησις ἦν, ὥσπερ Ἀθήνησι, τοιαύτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανὸς, ἢ Ἐπικουρεῖος, ἢ καὶ κατ' ἄσκοπος τῶν ὀργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν ἡγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρεῖας. εἰτα Λητᾶς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Mysteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, vt Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugio: qui autem Deo credunt, iniziantor bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo vniuersa subiciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. *Gesner.*

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῆς Θεᾶς.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῆς Ῥατιλιανῆς ἡ γυνή. ἐδαδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάνται οἱ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆι δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανᾶ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥατιλία τις ὥραιωτάτῃ, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῆς Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτᾶ, καὶ ἐν ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentique vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat cerimonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descendeat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ὁφθαλμοῖς τᾶ ὁλεθρίᾳ ἐκείνης ἀνδρὸς, Φιλήμα-
τά τε ἐγίνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλά ἦσαν αἱ δᾶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆλ-
θὲν πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ὡς Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακαλου-
θῶντες, Εὐμολπίδα δῆθεν καὶ Κηρυκὲς τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἡ Ἀλέ-
ξανδρε.

Πολλὰκις δὲ ἐν τῇ δαδελείᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτῷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσῆς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρύσε

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quidam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, *Eumolpidae*
nimirum et *Ceryces* quidam e *Paphlagonia*, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipse de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρύσεα περιτεθέντας, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῶ, εἴτε Πυθαγόρῃ ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυ-
σοῦν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζη-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανευγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρῃ ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξεται.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης φρενὸς ἐστὶν ἀπορ-
ρώξ.

Καὶ μὲν ἐπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
γωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἶσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:
Vatis at est animus Iouiali e mente propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
Es rediis ad patrem Iouiali fulmine tactus.*

41. Cum

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίε συνου-
σίας, ὡς ἀσεβές εἶναι, αὐτὸς τοιοῦνδε τι ὁ γενναί-
δας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντι-
καῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεο-
πρόπτας πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντάς παρ'
αὐτῷ τῶν θεῶν. καὶ ἔδοι δοκιμασθέντας, καὶ
προκριθέντας τῆς εὐγενεστάτης, καὶ ἰσχυροτά-
της, καὶ καλλεῖ διαφέροντας πεμψέσθηναι. οὗτος
ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοισι ἐχρήτο συγ-
καθευδῶν, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ
νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη,
μηδέναι τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φι-
κήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προστεί-
νων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνους τῆς ὠραίους κατε-
Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdice-
ret, tanquam re impia, ipse tale quid vir inge-
niosus commentus est. Civitatibus Ponticis at-
que Paphlagonicis iniunxit, ut divini cultus mi-
nistros sibi in triennium mitterent, qui laudes
Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac
praelatos caeteris generosissimos quosque, et for-
mosissimos et honestissimos, mitti: quibus in-
clusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dor-
miens cum illis et omni genere intemperantis
contumeliae in illos utens. Insuper legem tuler-
at, ne quis duodeviginti annis maior inter sa-
lutandum complectendumque ipsum oscularetur;
verum aliis manum ad osculum cum offerret, so-

Φίλει· καὶ ἐκαλεῖντο οὗτοι αἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διетέλει, γυναῖκας τε ἀνδρῶν διαφθεύρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτόν ἐκάσῳ, εἴ τις γυναικὶ προσβλάψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀφρέαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ὥσπερ ἑκάστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρῆσσεσθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τραπεζεύειν παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἐθε-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias usque illudebat, corrumpendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constuprandis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius uxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim ut bona fortuna in domum suam influeret, futurum unusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ἠύχον] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ἡύχοντο ex marg. Ald. recepissem, quia actiuium εὐχω non est in usu, nec εὐχέω satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τιανῆ τινος ἀνδρώπῃ, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. ἀνέγνων δὲ αὐτὸν, χρυσαῖς γραμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλλος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ θέμις ἀκῆσαι σε τῆτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη παραμεινείς χρησμοδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις. εἴτα, ποῖ μεταστήσῃ; εἰς Βάκτρα καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρηστήρια, τὸ ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρω, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyconis et Sacerdotis, Tiansensis cuiusdam hominis, qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus discere poteris. Legi autem illud colloquium, aureis literis scriptum in Tio urbe in domo Sacerdotis. Nempe, Dic mihi, inquit, Domine Glycon, quis es? Ego, inquit ille, Aesculapius iunior, diuersus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas est te hoc audire. Quot vero annos manebis apud nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. Deinde quo te conferes? Bactra, et ad vicinam regionem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter homines peregrinatione. Oracula vero reliqua, Didymaeum, Clarium, Delphicum, habent progenito-

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σμωδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσὶν οἱ νῦν ἐπιπίπτοντες
 ἐκὲι χρησμοί; μηδὲ τῆτ' ἐθαλήσης εἰδέναι, οὐ
 γὰρ θάμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 κύττον Λεπιδῶ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπιδῶ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἷτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρου, ὡς προεῖπον,
 ὥς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῆς.

"Ενα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vera
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiauit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, nistis manes eximium illum.
 Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.

Ἐνα γέν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα
καὶ διελῆχαι αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εὖ
κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσ-
ελθὼν ἔειπε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε,
ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαῖνα Παφλαγῶνα προσαγα-
γεῖν οἰκίστας αὐτῷ τῷ ἡγαμένῳ τῆς Γαλατίας,
τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτανότας τὸν
υἱὸν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδεύμετον, ὁ δὲ
νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν
τῶν οἰκιστῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῷ παραδο-
θέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγγένητο. ἀναπλεύ-
σας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῷ Κλύσμα-
τος 12), πλοῖα ἀναγομένη, ἐπέισθη καὶ αὐτὸς
εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum au-
dentem etiam multis praesentibus ipsum confu-
tare, in periculum non paruum adduxit. Ille
enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexan-
der, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuastisti,*
ut apud Praesidem Gallograeciae, postulare seruos
suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Ale-
alexandreae doctrinae causa versantem interfecissent.
Viuit autem adolescens, et saluus rediit post ser-
uorum interitum, bestiis a te obiectorum. Factum
vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui ad-
verso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clypma-
ysque, soluente commodum nauis persuaderi sibi
passus

V 3

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis
Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ περὶ ἧτος ἐβράδυνεν, οἱ
 δυσυχθεῖς ἐκεῖνοι οἰκέταί αὐτῷ, οἰθηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νεῖλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ λησῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὸν ἀ-
 φανισμὸν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη·
 μεθ' ἣν ἐπέση ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλθόν-
 τῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγθεῖς ἕσσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικᾶ-

passus est, vt et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili nauigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum *sc-*
cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere, na-*
uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικέρως 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἀνδρωπον, μικρὸν δὲ καταλευσθέντα, πάν-
τῃ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαύσαι τῆς Παφλα-
γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνου, τοί-
αυτα.

Εἰ δὲ τινι προσκαλημένων κατὰ τάξιν τῶν
χρησμάτων (πρὸ μιᾶς δὲ τέτο, τέ θεσπίζειν ἐγί-
γνετο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
philagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικέρως] Si constans sit lectio, non du-
bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum; vel ipsum adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπίκτετον proprie esse, qui
adiuvet oppugnatum ab alijs, observat Schol.
ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐραμένε τᾷ κήρυκος εἰ θεσπίσαι;
 τῷ δὲ ἀνέειπεν ἐνδοθεῖν· Ἐς κόρυμβας, καὶ ἐπὶ τὸν
 τοῖστον ἄτε στήνη τις ἐδέχετο, ἄτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινωνεῖ, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικου-
 ρικον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιάτατον ἐποίησεν ὁ Ἀλεξαν-
 δρος· εὗρων γὰρ τὰς Ἐπικύρεα κυρίας δόξας, τὰ
 κάλλιστον, ὡς αἰσθᾶ, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαῖωδῶς περιέχον τῆς τάνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἑκαύσεν
 ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad cornus!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra una vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum; quod nosse, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatas ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram*. Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. l. 33.*
Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολεσεν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ
ὅσων αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων,
καὶ περὶ τῶν ἐπιθυμιῶν· ἔν δὲ καὶ ἀλήθειαν
ἐντιθέν, καὶ καθάρισον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, καὶ δαδί καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῶ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

reret, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantorum
bonorum liber ille legentibus causa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔν τι καὶ μέγιστον τάλμη-
μα τῷ μιαιφάνει ἀνδρὸς ἀκαστον· Ἐχὼν γάρ οὐ μί-
κρην ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασιλεία, καὶ τὴν αὐλήν,
καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [πάροδον, 15)]
διαπύμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
ἀκμά-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et au-
dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
culum vigente bello Germanico, cum Diuus Mar-

15. Πάροδον] Adparet et *Gesnerum* hoc voca-
bulum cum *Iensio* eiectum velle, quod in
versione id non attigerit; nec ego ingererem,
si abesse a pluribus viderem. Posses autem
παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
num adiutorem*. pro *fulcro* enim columnae,
ex *Plat. Dom. Kuhn.* ad *Polluc.* VI. S. 121.
adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum.
Alioqui cum *παρόδος* significet carmen quod
chorus primus in theatro canebat, vt *prolo-
gus* tam de oratore ipso quam de sermone ac-
cipitur: ita possis et *παρόδος* vtrouis more
accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item
hic dicatur *praecursor* Alexandri, qui prae-
stigiatori suo praeludat ac populum alliciat?
Sed totum *παρόδον* eiicere, quam nimis ar-
guitari malo. Si vero probare possem, id
introducforem significare, omnino retinerem.
Reitz.

ἀκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
μάνοις καὶ Κεῶδοις συνεπλέκετο. ἤξιε δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας εἰς τὸν
Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίνας Ἴστροιο διηπετέος ποταμοῖο,

Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιὺς Κυβέλης θερὰ-
πῶντας,

Θῆρας ὀρεντρεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἴνδι-
κὸς αἴηρ.

Ἀνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
ἔσαι

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, αἶψ' εἰρήνη ἐρα-
τεινῇ.

Γενομένων δὲ τῶντων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξαμένους εἰς τὴν πολεμίαν, οἱ Βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici viuos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,

Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros

Montibus eductos: et, quos alit Indicus aer

Flores, atque herbas fragrantis, emenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis confecere barbari, vti

canes

βχροι ξύλοις κατεργάσαντο, ὥς τινας κύνας, ἢ λύκους ξεινικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, διασφυρίων πε σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἴτα ἠκολέθησε τὰ περὶ Ἀκυληϊαν γινόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μὲντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιρρέοντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθει τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἔχουσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

ντας

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accepere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea, quae ad Aquileiam contigere, urbsque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum; neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque urbe pressa a multitudine venientium ad oraculum, nec satis rerum necessariatum habente, oracula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis enim

νας χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπε-
κοιμᾶτο, ὡς ἔφαπτεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὅταν πα-
ρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σα-
φῆς τοὺς ποδῶν, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ
τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαι-
το περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμέ-
νον. ἔ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθὼν ἄλλως
ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῶτον οἰ-
μένος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καθί-
μενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγου ἐκλήγοντες παρὰ
τῶν τὰς τοιῶντας χρησμούς ἀπολαμβάνόντων
ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷτο
αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν· ἐπέλεν γὰρ οἱ
ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἐ-
κάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi
per quietem audita a Deo respondebat *oracula*;
non tamen aperta pleraque, sed ambigua et per-
turbata; in primis si quando videret curiosius ob-
signatum libellum. Periculum enim *aperiendi*
non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-
scribebat temere, oraculis illud quoque conueni-
re ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum inter-
pretes, qui mercedes non tenues acciperent, in-
terpretationis et explicationis causa, ab his, qui-
bus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illo-
rum opus tributarium erat: pendebant enim inter-
pretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐπίστε δέ, μήτε ἐρομένη τινός, μήτε πεμ-
φθέντος, ἀλλ' ἑδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησµώδεις
πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τὸτο·

Δίξεαι ὕσιν σὴν ἄλοχον μάλα πᾶγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλαγῆς κατὰ
δῶμα;

Δῆλος πρωτογενής, τῷ δὴ σὺ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν παρὰ-
κοιτίν,

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσοράας ἂ ποιῇσιν.

Εὐρή-

30. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptiam, Calligeniam,
In stratis furtim subigat recto sub herili?
Servus Protogenes, is, cui tuæ omnia credis.
Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,
Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.
Tristia iamque tibi per utrosque venena parata;
Vt neque quæ faciunt videas, nec ea audias.

Ad

Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγχόθι
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύννοιδε
Καλυψώ.

Τίς ἐκ αὐτῶν Δημόκριτος διαταράχθη, ἀκέστας ἐνό-
ματα, καὶ τόπας ἀκριβῶς; εἶτα μετ' ὀλίγον
κατέπτυσεν αὐτὸν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις
τῇ πατρίᾳ ἔροιτο Φωνῇ Συρισί, ἢ Κελτισί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδοκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησιμωδίας, ὥς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λλοῖν-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκον-
το

Ad parum inuenies haec, et supposita cubili

Ad caput: est barum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque

16. Λύοντο — χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το δὲ ἐρμηνεύσαι δυνατόμενοι ἕνασα, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν.

Μόρφι 17) ἐβάργυλῖς εἰς σκίην χνέγχινεργκ
λεῖψει Φάος.

"Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi ebargulis Chuenchicranc morietur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic ser-
mo non est, verum de resignandis caute, et
iterum obsignandis libellis eorum, qui ora-
cula poscerent. Itaque *χρησμός* accipio
illos libellos, s. tabellas, in quibus subscri-
bendum erat interrogationi oraculorum. Ita
paullo post *χρησμοὶ ὄντων* sunt *quaestiones*,
sive *petitiones oraculorum octo*. *Gesner*.

17. Μόρφι] Vestigia quaedam linguae Scy-
thicae vid. in *Wachteri Glossario Germanico*.
Vel in specimine, quod prodiit Lipsiae an.
1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa* mare
mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *marvu*,
mori. *mork*, mors. Sed rimari per tempus
non licet; quia non confido omnia explora-
ri posse; tantum tamen forsan adparebit, cre-
do, mortem alicui praedici hoc carmine,
nec plane desperarem ex Persica lingua et
Cimbricae reliquiis plerumque eruisse. *Reisk.*

"Ἄλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ἔντι ἔφη ἄνευ μέτρων, ἀναστρέφειν ὑπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέως τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάνγῃ, καὶ Κέλῃ, καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δεδενταὶ λη- Φθέντες.

Ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἔρομένους γὰρ με, εἰ Φαλακρός ἐστιν Ἀλεξάνδρος; καὶ κατασημηναμένους περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχῃ μάλαχ Ἀττίς ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμὲ ἔρομένους ἐν δύο βιβλίοις διαφό- ροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino vi- uenti cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino bo- die, accedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calius sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribi- tur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Astis alius erat.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuer- sis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisset?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
νεανίσκῳ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦκε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὁδύτην πλευρᾷ·

Κυτμίδι σε χρίσθαι κέλομαι, δροσίην τε
καὶ Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἡκηκεί, ὡς ἐρ-
μῆκε τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορήσαι λῶεν; ἀπεκρίνατο ἔδεν
πρὸς τὸν Ὀμήρον·

Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ κατ' οἶμον
ὁδεύε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκείνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei causa veniret? responderat, petiitum cu-
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cyrmide te iubeo ac Latoniae roribus ungi.

Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, nauigare melius esset in Ita-
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δέῳ χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα,
καὶ τὰς ἐκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὃ δὲ πιθεύσας τῇ ἀπο-
πομπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῆ βιβλίου,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἦν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὀκτώ μοι χρη-
σμοὶ ἐπέμψεν, ἕτε γῆς, Φασιν, ἕτε ἔρανοῦ
ἀπτομένους, ἀνστήτας δὲ καὶ δυσνοήτας ἀπαν-
τας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥετιλ-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ
προσκειῖσθαι ταῖς τῷ χρησθεῖς, ἐλπίσιν, ἐμίσει,
ὡς τὸ εἶκός, καὶ ἔχθισον ἠγάτητο. καὶ ποτε περὶ
ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥετιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Ilius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
fi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec:
Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?
ὀκτο mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

Νυκτιπλάνοις δάρσις χαίρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καὶ περὶ δὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λακιανὸς (ἐπηγόμην δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κεντοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Καππαδοκίας, φίλῃ τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμην δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρᾶττεινέ μοι κῦσαι τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς
ὥς

Nocturno gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praefide Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtere sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

οἷς Φιλήσων, δῆγματι χρεῖς 18) πάνυ μικρῶ
 δεῖν χολήν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἔν
 παρόντες, ἄγχευ με καὶ παῖεν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλεξάνδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γενικῶς καρτερήσας, κα-
 τέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ῥαδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξεν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετήν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους Φίλους
 ὑπεργάζεταί, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καιολογεῖτο πρὸς με, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῶ Ρετιλλιανῶ συμβεβηυόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclaro morsu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angeré
 me et pulsare tentabant, pro saerilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaueram. Ille vero generosa illud patien-
 tia sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
 suetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-
 tiliano*

X 3

18. Δῆγματι χρεῖς] Bene monuerat Solan.
 conferendum infra *Sympof.* Inuenies enim
 ibi c. 4. χρεῖς τραύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius opportuno, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος
ὑπ' ἐμῆ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ; καὶ γὰρ
ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύ-
την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθεισθῆναι· καὶ μετ' ὀλί-
γον προήλθον φίλος γεγεννημένος. καὶ τὸτο οὐ
μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔγωγε μοι ῥα-
δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἐκπλεῖν προλαχμένον, ξένια, καὶ
δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
ἐμὰς ἐς Ἀμασρίν προήκπεπομφῶς) ὑπισχνεῖται
καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλὲν τι εἶναι, καὶ δε-
ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
δακρύ-

*tiliano auctor fuerim: et, qua de caussa, inquit,
haec mihi fecisti, cum possis a me in magnam gra-
dum apud ipsum prouehi? Hic ego lubens iam il-
lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
cus. Idque miraculum videbatur non paruum
videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xeniiis
muneribusque multis missis; (solus autem cum
Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Αἰνα-
στριν praemiseram) promittit etiam nauim se prae-
biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
simpliciter illum et dextre facere ista putabam
equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
flentem

δακρύοντα ἐρεῖν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεστα-
μένον ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀβαμένους εἶψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγενήτο, ῥαδίως
αὐτῷ ἐπεπαλέμητα τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκείνος ἔπεισε καὶ τὰς συνναύτας μηδὲν δεινὸν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, "Ετη ἐξή-
κοντα, ὡς ἄρ' αἶς, ἀνεπλήπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ αἵν' βελοίμην ἐν τέτῳ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυνῶνα καὶ τέκνα ἔχων, μίαναι Φά-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his;
quae futura essent, sperabam. Erat autem illi
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam ex sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus; indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμῶς ἐν Αἰγialiοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς Ὅμηρος 19) μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαι-
νον. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρὼν Βοσπορα-
νὰς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῆ βασι-
λέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπικόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς
ἐπετείᾳ συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς
τὴν Ἀμασριν, παρὰ τοσῶτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν.
τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπικορυσσόμενην αὐτῷ, καὶ
πάντα κάλων ἐκίναν, ἀμύνασθαι βελομένους, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarunt. Ibi ego praeternavigantes cum inue-
nisset Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis
periculum, benevolosque illos nactus, et rece-
ptus in navim, Amastrim saluus pervenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, *αἰνῆς*, mouebam, vicisci homi-
nem

19. Καλὸς Ὅμηρος.] Pulchrum nominat Ho-
merum, ut Sappho poetriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*,
diff. 8. p. 90. *Danif.* διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὖσαν καὶ μέλαναν.
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθρ-
 ον ἡγάμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μιαν, καὶ
 πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐρμήνην, πολλὰς συναγω-
 νιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους
 τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῃ. ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
 μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῳ, αὐτὸς ἐπέσχε,
 μόνον ἔχειν ἐκετεύων καὶ ἀντιβολῶν πύσασθαι.
 διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ρουτιλιανὸν εὐνοίαν, μὴ αὖ
 δύναισθαι, καὶ εἰ Φανερώς λάβοι ἀδινῆντα, κα-
 λάσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκώπῃ τῆς ὀργῆς,
 καὶ ἀνεπαυμένη, καὶ ἐν δέοντι θρασυτάτος ἐφ'
 ἔτω δικαστῶ διακειμένη.

Ἐκείνο δὲ πῶς ἔμεγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τέλ-
 ῃμα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
 τοκράτῃ

nem cupiens, quem et ante insidias iam odissem,
 et infensissimum propter morum impuritatem ha-
 berem: iamque accusationem meditabar, subscri-
 ptores habens multos, praesertim philosophos e
 schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bi-
 thyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tan-
 tum non supplicans obsecransque vti quiescerem.
 Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse,
 manifestis in criminibus licet deprehensum, sup-
 plicio afficere. Itaque ab impetu repulsus ac-
 quiesci, intempestive audax sub iudice sic affecto
 futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
 Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορας μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνε τῆχος
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καὶνὸν
ἐγχεχαραγμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκιονος, κατὰ
πατέρα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματα 20) τοῦ
πάππου Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην, ἐκείνην τοῦ
πατραμῆτορος τῷ Περσέως ἔχοντος;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμῶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτι-

54

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod novus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius σεμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*, p. 189. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo σεφανωθῆναι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

ἔτι τέλει, ἔδδ' ἐβδομήκοττα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδαλειρίε υἱός, διασαπείς τὸν πό-
δα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σικωλήκων ζέσας,
ὅτε περ καὶ ἐΦωράθη Φαλακρός ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἐκ αὐτῶν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὲ τῆς Φανάκης ἀΦηρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῆς παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῆς βίης, καὶ ἀ-
γῶνας.

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatus vermibus:
quo tempore etiam calvus esse deprehensus est,
dum praebet propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut coniecere quis pos-
sit, a quadam hoc providentia fuisse, et si forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere. efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γῶνα τινὰ συστήσασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίας τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥετιλλιανόν, τί-
 να χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐταῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρός τὴν τέχνην, πολιώδης 22) ὢν,
 ἔτε

certamen institui pro oraculo *obtinento*, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
canus)

sculino genere Graeci vtuntur, quia intelli-
 gitur ἄγῶν. Vid. *Bos.* de Ellipsi, p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eumd. p. 81.
Reitz.

22. Πολιώδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
muriensis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmus* legisse verosimile est, qui
canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἔτε ἰατρῷ πρέποντα, ἔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιοῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥατιλλιανός, ἀσφρανῶν τοὺς αὐτὰς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δειγμάτων ἕνεκ γράψαι ἤξιῶσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος ἀνδρὶ ἐταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ δεξιότητι πρὸς τὰς συνέντας. τὸ πλεόν δέ, ἔπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικέρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν Φύσιν, καὶ μό-
νω

canus) qui quod neque medicum deceret, neque canum hominem, hac in re egit. Sed praefes huius certaminis Rutilianus, non coronatos remisit, Prophetæ munus illi, postquam hinc discesserat, adhuc servans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere speciminis causa volui, partim quidem tibi gratificatus, sodalitz, et amico, quemque ego maxime admiror, tum propter sapientiam et veritatis amorem, et mores mansuetos, tum propter aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexteritatemque in conuictu: partim vero Epicuri vlciscendi causa, viri vere sancti, et divino ingenio, quique

νω μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνώκοτι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχῶσι,
 χρησιμὸν τι ἔχεν δόξις ἢ γραφή, τὰ μὲν διεξε-
 λήγχεσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ Φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scripitionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΤΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινα
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος κατηγορήσας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαιρόν-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χειρόντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
 γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπερδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκασον ὅσον τῷ ὀρθῷ διημάρτηκας, καὶ ὡς
 λελήθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῳ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σιλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξια εἶναι νερόμιας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶζε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
 τρια ὀμιληκῶς, ἀΦέμενος, ὧ Λυκίῃς, τῷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπερδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖ-
 ναι, κάθησαι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἄνθρω-
 πον ὀρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκο-
 λᾶσοις

culo gaudemus, vt qui in vilī et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeamus: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lasciuvis canticis deli-

λάσοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμνήμενον ἐρωτικά γυν-
 νκια τῶν πάλας, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ
 Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα
 πάντα ὑπὸ κρῆμασι, καὶ τρετίσμασι, καὶ ποδῶν
 κτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ
 ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα·
 ὥς ἐγὼ γε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχο-
 λάσοις, εἴ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ
 ἡνιάσθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστο-
 τέλους ἐκλαθόμενος, κάθῃσαι, τὰ ὅμοια πεπον-
 θῶς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κνωμένοις· καὶ ταῦτα,
 μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκασμάτων καὶ θαυμάτων
 σπερδαίων, εἰ τέτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν
 αὐλη-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquita-
 te mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et
 Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia
 ad pullationes, et frequentamenta, et pedum
 (*scamillorumque*) strepitus, quae res oppido ridi-
 diculae, et minime virum liberalem et tui simi-
 lem decentes. Itaque ipse ego cum audirem tali
 te spectaculo vacare, non erubui modo vicem
 tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi,
 et Aristotelis oblitus sedear, iis similis, qui pin-
 nula aures titillant: idque cum sexcentae sint ho-
 nestae aurium et oculorum voluptates, si quis
 illos in circulis tibicines desideret, et qui ad ci-
 tharam

αὐληταῖς, καὶ τῶν κισσάρων τὰ ἔννομα ὕμνων
δοῦτων, καὶ μακρὰ τῆς σεμνῆς τραγῳδίας, καὶ
τῆς Φαιδρουτῆτος κομῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια
εἶναι ἡξιώται.

Παλλῆς δὲ, ὦ γενναῖα, τοῦς ἀπολογίας σοὶ δεῖ
σε πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βέλαι μὴ παν-
τάπασιν ἐλκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀ-
γῆς ἐξελθεῖν. καὶ τοὶ τόγος ἀμεσην ἐκεῖν-
όςιν, οἷμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μὴ
δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμοιογενῆ τι τοῦτοῦ παραινου-
σθαι σοι. πρὸς δὲ τέκτων, ὅρα ὅπως μὴ λα-
θῇς καὶνὸς ἀνδρὸς τὰ πάλαι, Λυδὴ τις ἢ Βάκο
χρ

tharam legitimos modos acciunt; illa praesertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si eici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
fanare, neque fateti omnino tale quidpiam abs-
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
da

1. Τὰ ἔννομα. Τὰ ἔννομα sūt cantica con-
cinnas, quae ad modum cantantur contra
ἔννομα. νόμος enim, quando de re musica
sermo est, modum denotat. Bos.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη·γενόμενος, ὅπερ·κ'·σὸν·αὖν·ἐγλήψα·εἴη·μόνα,
 ἀλλὰ·καὶ·ἡμῶν,·εἰ·μή·σε·κατὰ·τὸν·Ὀδυσσεά·τῃ
 λωτῇ·ἀποσπάσαντες,·ἐπὶ·ταῖς·συνήθεῖς·διατρι-
 βὰς·ἐπαναξομεν,·πρὶν·λάβης·τελέως·ὑπὸ·τῶν
 ἐν·τῷ·δεσφρῶ·σειρήνων·κατεσχημένους·καί·τοι
 ἐπαῖναι·μὲν,·τοῖς·ἑσὶ·μόνοις·ἐπαβέλευσθαι,·καὶ·διὰ
 τοῦτο·κηροῦ·ἐδέσσει·πρὸς·τὸν·παρῳδῶν·εὐτῶν·
 σὺ·δὲ·καὶ·δι'·ὀφθαλμῶν·ἕοικας·εἶλες·δοδουλι-
 σθαι.

ΑΤΚΙ. Παπαί, ὦ Κράτων, αἷς κίεχαρόν
 τνα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῆ κύνα. πλὴν
 τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σει-
 ρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰ-
 ρηκέναι, ὣν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τῇ
 λωτῇ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem
 non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum,
 nisi te Vlyssis iustar a Ioto abstractum ad consueta
 studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab
 illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam
 illae solis infidiabantur auribus, propter quod cera
 opus erat, ut quis praeternauiaret: et tu etiam
 per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCL Vah, Crato, quam asperum in nos
 laxasti conem tuum. Verūntamen exemplum
 illud, illam Lotophagorum et Sirenium imagi-
 nem, usque quaque dissimilem eorum protulisse
 mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
 his

λωτῶ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκῆσασινι,
 ἑλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως
 τέστιμίμιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπολὺ ἡδίῳ πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. ἔγὼ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς
 ἀγνωσίαν πῶν κατ' ἐμαυτὸν περιῖζαμαι, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μὴδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πινυτώτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρου σοὶ ἐπανελέλυθα· μᾶλλον δὲ τὸ τῷ Ὀ-
 μῆρῳ αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ
 θέαμα·

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκίνε, οἷα πέπονθας,
 ὅς ἐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-
 νος

his qui Lotum gustauerant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium efus il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suauior visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed siabsque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, vt tibi etiam pla-

νῶ ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
παινεῖν τολμῶν τὰ ἄτης αἰσχροῖα, καὶ κατὰ-
πτυσσιν.

ΛΤΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
δρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμῶς, ἢ ἀπειράτος ὢν
τῷ θεάματι, ὅπως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατὰ πτυ-
σον, ὡς φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), εἴ
ἔσθῃ ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἢ ἐπιτιμήσεις εἶναί σε δόξῃ, καὶ θρασεία,
κατηγορεῖντος, ὢν ἀγνοῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῶτό

cere iis videre. Grauiissimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

ς. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accusas. CRAT. Nempe illud
adhuc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. Gesner.

τῆτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ. τάτω πύγωνε,
 καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθήσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
 γασίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
 τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνας ἀπρεπεστάτους
 ἐπιβοῶντα, ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἄδεν ὄσον
 κατακλωμένῳ; ΛΤΚ. Σύγγνωσά σε ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον
 πείρας ἔνεκα παράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς ἐν ἀνάσχοιο αἶν
 μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θεῶν ἐν ἐπιτηδεῖῳ κα-
 ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀνέ-
 σῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥρασιν ἄρα ἱκαίμην,
 εἴ τι τοιᾶτον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἔς· ἂν δασύς τε
 εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
 γυν

adhuc mihi supererat, cum prolixa istac barba,
 et cano capillo federe medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis fimiles, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
 des *ad spectandum*, et oculos aperias: bene noui,
 te nihil intermissurum, quo ante alios spectacu-
 lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
 peream, si quid tale vnquam sustineam, quam
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentem

νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακ-
χυμένον.

ΛΤΚ. Βέλει ἔν' ἀφήμενος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀκῆσά με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔτερπνῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίσοις θεάμασιν ἐγγυμνάζεσθαι, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβεσθαι, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μεσικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιῆν,
ἔψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπανος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐμοὶ

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plano
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omiſſis maledictis
hiſce, audire me de ſaltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona inſint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, ſed utilis etiam ſit
ſpectantibus, et quot ad res inſtituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat ſpectantium
animos, dum pulcherrimis illos in ſpectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem oſtendit. Quod enim etiam cum
muſica et rhythmo facit haec omnia, ea non re-
prehenſio illius, ſed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔ' πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου
ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπαινέοντος, σὺ
δὲ, εἰ βέλει, λῆρόν τινα κατασκεδάσαι με, ἔ-
τοιμος Φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρασχῆν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακούειν
τῶν Φύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαι σοι,
καὶ λέγε ὅπῃσ' αἰθέλοις, ὡς μὴδ' ἀκούοντός τινος.

ΛΥΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέτ' ἐδεό-
μην μάλιστα. εἶδ' ἡ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶ-
ναι σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε
ἐκεῖνο πάνυ ἡγνοημέναι μοι δοκεῖς, ὡς ἔ νεώτα-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τέτ' ἐστίν, ἃ δὲ
χθρὲς καὶ πρῶν ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς προ-
πάτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praeberē aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quas dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γὰρ τὰ ἀληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογεῖντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσσει τῶν ὁδῶν Φαῖεν ἂν σοι καὶ ὀρχησιν ἀναΦῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτὶ συναναΦαγεῖσαν. ἢ γὰρ χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἢ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὐθυθμος αὐτῶν καιρινία, καὶ εὐτακτος ἀρμονία, τῆς πρωτογόνῃ ὀρχήσεως δείγματα ἐσὶ κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὴ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν εἰς τὸ ἀκρότατον ἀποτεταλῆσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ καλὸν μᾶλλον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς

Κρητ-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi saltationis origines enarrant, illi cum primo omnium ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum antiquo illo Amore simul in conspectum prodierit. Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad inerrantes coniunctio, et concinna illorum communio, et ordinatus ille concentus, primigeniae illius saltationis documenta sunt. Cum autem paulatim creuerit, et accessionem subinde in melius nata sit, iam ad summum videtur perfecta, et euasisse varium quoddam, et consentiens vndique, et musarum plurimum bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in Creta,

Κρητὰς ὄρχεσθαι καλεῦσαι, καὶ ἔτα μέτρια
 ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχόμε-
 νοι δισσώσαντα αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σῶσαι
 βιόστωσιν ἂν ὁ Ζεὺς ὁφείλῃν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγῶν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τὰς πατρώας
 φρόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτέντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ,
 Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὄρχησάιν ἐγένοντο, ἔχι οἱ ἰδιῶται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύναι βελλόμενος, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὄρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iovem illi seruarunt, ut credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere;
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretensium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rant. Homerus enim Merionem non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem
 Y 5 appel-

σὴν προσῆκε, καὶ ἔτῳς ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥστε ἔχ' οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῆ, ἀλ-
 λά καὶ οἱ Τρῳῆς αὐτοὶ, καί τοι πολέμιοι ὄντες.
 εἰρῶν γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ αὐ-
 τῆ καφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐπέκτειτο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως.

Μηρίονη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχησὴν περ ε-
 ὄντα,

Ἔγχεος ἐμὸν κατέπαυσεν·

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἡσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως αἶμαι διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφέςεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellauit. Et ita sane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, vt non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audis,
 Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
 in ipsum iacula.

9. Mul-

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγάμαί τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλισον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρήχιον ἀπ' αὐτῆς κακλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεύς ταῦτα ὑπὲρ τῆ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτῆς. Τοιγαρὲν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἡ ἐκείνου ὀρχησικὴ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέβριψε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκῶντες, παρὰ Πολυδύκους, καὶ Κάσσορος καρνατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τᾶτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptolemum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαν-
 τα μετὰ μουσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολεμῆν
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμόν, καὶ εὐτακτῶν ἔμβασιν
 τῆς ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαρ-
 ῶν καὶ ἐκράτεν ἁπάντων, μασικῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθμίας ἡγεμένης. ἴδας δ' ἂν καὶ τὰς ἐΦή-
 βους αὐτῶν ἔμειον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχαιρετίζεσθαι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 νωνται, εἰς ὀρχήσιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ,
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κἀθιέται ἐπαυλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδῷ, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλ-
 λήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυν-
 ται.

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce,
 et motuum concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discunt. Cum enim manibus iam conser-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens: illi vero, ut in versus diuisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ἑυθμὸν ἐμβαλόντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ἐλάχιστον δὲ χορευτικά, ἃ Διοιτύω καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Ταυταρᾶν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχόμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλήσεις ἐς καὶ Ἑρώτων, ὡς συγκωμᾶσαι 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ φάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ἄδεται) ἀδασκαλίαν ἔχει ὡς καὶ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γὰρ Φασιν, ὧ παῖδες, πόδα μετὰβάτε, καὶ κωμᾶτε βέλτιον, ταχέσι, ἄμενον ὀρχήσασθε. ὁμοία δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλέμενον ὀρχόμενοι παῖσιν.

Ὅ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidihum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticorum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμᾶσαι] Hic pariter et paullo post ad συγκωμᾶσαι et κωμᾶσαι interpretationem addit; hic tectius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum imprimis fuisse, quibus accensetur Lacedaemonii, verbo κωμᾶσαι, uti de saltatione hilari. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι καὶνὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἑνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐφήβος τὰ νεανικὰ ὄρχάμενος, καὶ ὅσοις ὑπερὸν ἐν πολέμῳ χρήσεται, ἡ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκεισα, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλερόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδία δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησις ἐστίν.

Ἄ δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuveniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine *plexum*. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, vniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαιδία] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Saul.*

Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποιήμε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρχησὰς δὲ τὰς δύο, ἃς ἐκεῖ ὁ παιητὴς κυβισχητῆρας καλεῖ, ἡγαμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίππον. ὡς τι κάλλισον τῆτο τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποιεῖσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰνὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὲς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῶν Ὅμηρος τῆτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποιήμε τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θρώμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi posita in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlysssem, Spectantemque pedes moru trepidante micantes.

14. In

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσούτον ἐπέδωκε τῆς
 ὀρχηστικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥστε τὰς προστάτας καὶ
 προαγωνισὰς αὐτῶν, προορχησῆρας ἐκάλεον. καὶ
 δηλοῦσι τὸτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ὅτι
 τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν. Πράκτετε γάρ, Φη-
 σι, προορχησῆρα ἃ πόλις. καὶ αὐθις, Εἰλα-
 τίωνι τὰν εἰκόνα δὲ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰς
 μάχων.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν ἔδεμίαν εἰς
 εὐρεῖν, ἄνδρ' ὀρχήσεως, Ὀρφείως δηλατὴ καὶ Με-
 σsaίη καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασημα-
 μένων αὐτάς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τὸτο νομοθε-
 τήσαντων σὺν ἑυθιμῷ καὶ ὀρχήσει μνησθῆαι. ὅτι
 δ' ἔτιωσ ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν
 ἀμυή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae
 exercitatio, ut suos duces et propugnatores Prae-
 sules dicerent: indicantque illud statuarum in-
 scriptiones, quas viris fortibus ob rem bene ge-
 stam posuere, *Elegit enim ait vna, Praesulem*
ciuitas: et rursus, Ilarioni statuam dedit populus
bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inue-
 nire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus
 et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltato-
 res, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum
 quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut
 cum rhythmo et saltatione homines initiarentur.
 Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere o-
 portet,

ἀμυήτων ἕνεκα) ἐκείνο δὲ πάντες ἀνέχουσιν, ὅτι
πρὸς ἐξαγαγεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γασιν οἱ παῖδοι.

Ἐν Δῷ δὲ γε καὶ αἱ θυσίαι ἀνευ ἐρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ; καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο.
παῖδιων χοροὶ συνεληδόντες ὑπ' αὐλῶ καὶ κιθάρῃ
οἱ μὲν ἐχρέοντο, ὑπὸρχόντο 6) δὲ οἱ ἀριστοί
προσφαι-

portat, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum chorum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine saltá-
tione *peragebantur*, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibant

6. Ὑπορχόντο] Ὑπορχεῖσθαι non esse *sub-*
salzare, vel *saltationem* aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult *Span-*
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, vt appareat, doctores esse illos
ὑπορχεμένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nimis apertus est locus
Athenaei lib. 14. p. 628. E. Συνέταπτον οἱ
ποιηταὶ τὰς ἐρχήσεις, καὶ ἐχρώντο τοῖς
σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδομένων —
ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἠγόρευον.
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.

Luc. Op. T. IV.

Z.

ὑπορ-

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γρα-
φόμενα τέτοις ᾠσμάτα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ἄπε καὶ Ἰνδοί,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν
Ἥλιον, ὡς ὅπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντέλῃ ἡμῶν εἶναι τὴν αἰχλὴν, ἀλλ' ἐκεί-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν πάντες, ἐρχήσῃ τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζοντα, σχηματίζοντας ἐαυτὰς σιωπῇ,
καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ· καὶ τὸτ' εἰσὶν
Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροί, καὶ θυσιᾶ. διὸ καὶ
τέτοις ἱλεῶνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Aiθίο-
praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi commemoro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Ae-
ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praebet sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαυλῆς, qui
tibia modos praebet. Gesner.

Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρωῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὺν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιοτο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσει, καὶ προσεκφοβήσεται τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον.

Ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον κατὰβῆναι τῇ λόγῳ. δεκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχησὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere, virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in

ὕδατος ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντες ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδαλεὺς θυμὸν, καὶ δένδρεα δόνημα· καὶ
 ἔλως, ὅ, τι καὶ θελήσῃεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν Φύσιν αὐτῷ
 διηγῆσατο, ὡς γιγνομένη ταῦτα, ἅπερ ἐμιμῆ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχαμένους πρόσσειν
 ἴδοις· τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμημένους
 τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ καὶ τὴν Ἐμπασαν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην
 τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τῷ μύθῳ παραδεῖσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρ-
 χήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementiam, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim illos co-
 dem tempore celeriter immutari, ipsumque ae-
 mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem, a fabula esse traditam.

20. Praeter haec, neque Romanorum saltatio
 obliuione praetermittenda est, quam generosissi-

τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλέμενοι (ιερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὀρχῶνται σεμνοτάτην τε ἄμιν, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἕτος, ὃ πάντων Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἶμα ἓνα ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνόπλιον παιδεύειν, παραλαμβάνοντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τῆς μετρίας ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπειργάσατο. καὶ ἐπὶ τῷ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αἰὲ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περὶ γιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῇ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotii appellatio est; Deorum bellicosissimo, Marti, ob-eunt, grauissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Italicis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum, bellatorem genium, Titanum puto vnum aut Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi arma professum, acceptum a Iunone Martem, puerum illum quidem adhuc, sed durum et supra modum virilem, non prius armis pugnare docuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset. Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut decimam semper eorum, quae bello ad Martem peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οἷμά-
σε μὴ περιμένειν ἐμᾶ ἀκῆσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεί-
να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἑσῶν τῶν γενικωτά-
των ὄρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
μελείας, οἱ Διονύσῃ θερύποντες οἱ Σάτυροι
ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
σος Τυρρηνὲς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
καὶ Φῦλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
κατωρχήσατο.

Ὡς τε, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείας τε ἅμα, καὶ μυσι-
κᾶ, καὶ τοσέτοις θεοῖς ἐσπενδασμένῃ, καὶ ἐπὶ
τιμῇ αὐτῶν δρωμένῃ, καὶ τοσαύτην τέρεψιν ἅ-
μα, καὶ παιδεῖν ὠφέλιμον παρεχομένῃ. θαυ-
μάζω

22. Dionysiacae enim et Bacchicae non puta te
expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
omnia. Cum enim tria summa genera essent
saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleia; mi-
nistri Dionysi Satyri has inuentas a se nomina-
runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
renos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
ne impium sit accusare studium diuinum simul,
et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
utilem lusum praebens. Miror vero illam etiam
ratio-

μάζω δέ σε καὶ κείνῳ, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου
 μάλιστα ἐρασὴν ὄντα σε (αὐτοῖς γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπαινέμι) πῶς ἀντιφθέρησθαι ἐκείνοις
 πολυῶς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινεῖσιν
 ὃ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λήγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ
 ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμωνα ὠνόμασε, προσ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ,
 ὥστε ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησικῇ πρόσεσι, καὶ ὥδῃ
 γλυκερᾷ, καὶ ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 μαῖσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἐτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως·

"Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε Θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

"Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἡμερόεσσιν ἀοιδῆν.

Im-

rationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
 Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poëtas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suauissima et pulcherrima dum enarrat, *so-*
pnium et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit *reprehensionis expertem*, qui et-
 iam suauitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum vtrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis *expers*,
 quam tu *tamen* nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëseos:

Istum namque Deus concinnat bellipotentem,

Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.

Ἰμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἢ μετ' ὀρχήσεως
ψῶδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τᾷτο κάλλισον. καὶ εἰ-
πεν εἰς δύο διηρηκώς ὁ Ὀμηρος τὰ πάντα πρᾶγ-
ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τᾷ πολέμου
μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθειμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ἔπαρ' ἄλλα ἀγκάσας, ἀλλ'
ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθὺς ὀρχαμένας τὰς Μῦσας,
ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τᾷτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
ἔγκωμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ'
ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τᾷ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
ριχορεύσασα. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενεᾷ, μονονα-
χί θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησικὴν.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
pum Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
classes duas diuissse Homerus res omnes, bel-
lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
principio carminis hanc maximam earum laudem
enarrat, quod

Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,

Et patris circum ducunt altare choreas.

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 τευτέον τὸτο περὶ αὐτῶ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ὃ
 μόνον ἐπῆναι τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν
 αὐτὴν ἡεῖα μέγιστον νέμων εὐρυθυμία καὶ εὐμυσία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τῶ κινῶ-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδεῖτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπυ-
 δαιοτάτων μαθημάτων καὶ τῶτο ἡγούμενος εἶναι.
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκείνος περὶ ὀρχησικὴν ὃ μετρίως
 σπυδάσσεσθαι, ὅσως καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὧν κετὶ μαν-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τριδῶν ἐφοίτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναῖκας οὐκ
 ἀπηξία σπυδαῖόν τι ἀκέειν τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ εὐδὲπω εἰς τοσῶτον κάλλος διηρθρω-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nee
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui patua etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem quasi articulis

μένην, εἰ δὲ τὰς κῶν ἐπὶ μέγιστον προκαταγόντας αὐτὴν εἶδεᾶτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκείνός γε ἀφήμενος, μόνῳ τῷ θαύματι τέτω τέκ νῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἔκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτῆς εἰδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμῳδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπανῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἑκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ μὲν, ἢ Ἑμμέλεια, κωμωδικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίας, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τῆς

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* euexerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in vnaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *poesi* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam prætuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis mate-

τῷτο σεμνὰ προσειπὼν· Φέρε νῦν ἀντεξέτασσω-
μεν τῇ ὀρχήσει ἕκασον αὐτῶν. καίτοι τὸν
μὲν αὐλόν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν.
μέρη γὰρ τῆς τῷ ὀρχησῶ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δέ γε ἀπὸ τῷ σχήματος πρώ-
τε καταμάθωμεν, οἷα ἐσὶν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα
καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἀρῶνθμον ἡσκημέ-
νος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχόμενος,
πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικεί-
μενος, καὶ σῶμα κεκλινὸς πᾶμμεγα, ὡς κατα-
πίόμενος τὰς θεατάς. εἰ δὲ λέγειν προσερνίδα
καὶ προγαερίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
παχύτητα προσποιούμετος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἢ
ἀρῶνθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
age iam componamus vnumquodque eorum cum
saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam vero a primo illius habitu,
qualis sit, contemplemur. Quam otiosum simul
et terribile spectaculum in longitudinem incon-
cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
personam impositam gerens, quae ultra caput
emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
et anteuentralia, aditicia et artificialem crassi-
tudinem assumens, ne inconcinna longitudo in te-
rui

ἀρρυθμία ἐν λεπτοῖς μᾶλλον ἐλέγχεται· εἴτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἱαμβεῖα,
καὶ, τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφορὰς,
καὶ μένης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέχων ἐ-
αυτὸν.

nūi corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
soliū se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poetae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono naturali et voci adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, vt altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: vtraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quia non
pleno gutture vox funditur, etc. περιάδειν
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἱαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *reus* fit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προ-
 παλᾶ ποτε γενεαίφιν. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρου-
 μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐς, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὅ-
 ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῇ, ἐπι-
 λαθόμενος αὐτᾶ, καὶ μήτε τὴν λεοντῇν αἰδε-
 σθαι, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περικείται, σολυκίαν
 εἰ Φρανῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ
 ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας κοινὸν τοῦ
 τοῦ

poëtae qui olim fuere curatunt. Et quamdiu An-
 dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
 tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
 ipse Hercules solus canit, oblitus sui, etc. leo-
 ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
 est, soloecifinum eam rem prudens merito voca-
 verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
 riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
 commu-

nos, vel certe ad rationem reddendam obliga-
 tus, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
 nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
 significationem habet, et simpliciter aucto-
 rem notat. Tragico actori nihil neque ad
 laudem neque ad turpitudinem imputatur,
 praeter vocem, prout bene vel male pronun-
 tiauit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
 ctor est. Gesner.

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν ταῖς τῶν ἀνδρῶν αἰ γυναικες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλασον μέρος τῆς τερπνῆς αὐτῇ γενόρμινεν, οἷα Δάων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσωπα· τὸ δὲ τῆς ὀρχηστῆς σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπές, ἔκ ἐμὲ χρὴ λέγειν· ὁρᾷ γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι εἰσικός, ἔκ κεχηνός δὲ ὡς ἐκείνα, ἀλλὰ συρμεμνός· ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆς βρωήτας.

Πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἦδον καὶ ὠρχάντο· εἰτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπε-

commune Tragoediae pariter et Comoediae crimen fuerit: plures enim viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas quoque, ut partem delectationis attribuit, quales sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum personae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et decorus sit, non opus est uti dicam. Manifesta enim sunt ista his, qui caeci non sunt. Persona autem ipsa ut pulcherrima est, et subiectae actioni apta! non hians ut ille, sed clauso ore: nam multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque: deinde cum mouentium se spiritus difficilius com-

means

τάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπά-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροις, καὶ εἰδέν
τι διακεκριμένα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαί,
πλὴν ὅτι ποικιλώτερά αὐτὰ, καὶ πολυμαθέ-
σερά, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσα.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημί
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μῆζον
καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥς εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. εἰ δὲ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένεσι ἡ ἀρίστη, καὶ τῷτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγωνί προστέθεικεν.

Εἰς

means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia,
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidiis certaminum maior res videtur,
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπρλογήσασθαι
 ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλ-
 λων ὄντων, ὥς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθείας
 παράσχωμαι. εἰ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοί,
 πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν
 πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάν-
 τα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνό-
 ματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκᾶς, καὶ
 ὑφ' ὅτε εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν
 ἡγάμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ μάλισα μὲν τὴν περὶ
 ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψι-
 μαθῆ; καὶ ἐμαυτῷ ἀκαιρόν οἶομαι εἶναι, καὶ δια-
 τῆτο παρήμι.

Ἐπα-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere
 pro his, quae in oratione mea, et multa quidem,
 praetermissi, ne ignorantiae aut inscitiae opinio-
 nem praebeam. Neque enim fugit me, multos
 ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem
 scriptorum suarum partem in eo consumsisse,
 ut omnes saltationis species percurrerent, et no-
 mina illarum recenserent, et quae esset vnaquae-
 que, et a quo inuenta esset, rati, se hanc mul-
 tiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros.
 Ego vero in primis ambitiosum circa talia stu-
 dium ineptum, et hominis feri studiorum, et
 mihi intempesivum esse arbitror, ac propterea
 omitto.

Ἐπειτα δὲ καὶ κείνός σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ μεμνήσθαι, ὅτι μοι νῦν ἐκ πάσων ὀρχησιν πρόκειται γενεαλογεῖν, ἔδὲ τῆσαν τὸν σκοπὸν ὑπέστησάμην τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλλὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆ λέγῃ, τῆτό ἐσι, τὴν νῦν ὀρχησιν καθεστῶσαν ἐπαιέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τεργνὰ καὶ χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἐκ πάσαι ἀρξαμένη ἐς τοσῶτον κάλλος ἐπιδιδόνα, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι, ὥσπερ τινὲς ρίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελεωτάτον καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et meminisse iubeo, mihi iam non propositum hoc esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perscrutar, neque hunc libro huic scopum a me constitutum, enumerare saltationum nomina, prae-ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci, cum summa earum genera proferrem. Sed summa mihi praesentis libri haec est, laudare saltationem ut nunc constituta est, atque ostendere quantum illa delectationis et utilitatis complexa habeat, cum non olim inceperit tanta pulchritudinis incrementa habere, sed Augusto maxime imperante. Nam primae illae quasi radices quaedam et fundamenta erant saltationis: sed florem

Luc. Op. T. IV.

Aa

illius,

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
τετέλεσται, τῷτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦσθαι, καὶ γέρανον ὀρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἐτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον
τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
κόν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλὰ-
κις πρὸς αὐλήμα γυναικεῖον ὀρχαμένων, σφο-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἐτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλι-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσεται κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
ξιοῖ.

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Therimaystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiuio exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, diui-
dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
εσσα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσυχῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἐτῶν ῥαδίῳ
καὶ τῶν εὐμεταχειρίσων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
μένην, ἔμψικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλις, αὖ
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et utilitatem, et
remouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαρὸν αὐτῇ νεόμι-
 κεν. ἔ μὴν ἔδὲ ῥητορικῆς ἀφῆσημεν, ἀλλὰ καὶ
 ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤδρας τε καὶ πάδρας
 ἐπιδεικτικὴ ἔστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονταί.
 ἂν ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα με-
 μεμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
 αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

• Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
 τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
 κειται, καὶ μεμνήσθαι πειρᾶται ἀπάντων. κα-
 τὰ γάρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
 σὴν εἰδέναι· χρεὶ τὰ τ' ὄντα, τὰτ' ἔσόμενα,
 πρὸτ' ὄντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
 εἶναι

subtilitatem intempestiuam sibi putauit. Verum
 ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
 partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
 affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
 sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
 sed harum artium concinnitatem in primis imi-
 tari deprehenditur, vt nihilo melior neque Phi-
 dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
 Polymneian filiam propitiam habere illi proposi-
 tum est, ac meminisse tentat omnium. More
 enim HomERICI illius Calchantis scire oportet sal-
 tatorem omnia quae sunt, et quae fient, quaeque
 fuerint, vt nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illa-
 rum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶν ἐπισήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους εἶπεν, ἐπαυῶν τοὺς ἀνδρες, ταῦτα καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστῆς ἀκρόαταις ἀν' ἐγκώμιον εἶη, γινώσκειν τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνείαν δὲ νῦν τὴν σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἢ παλαιὰ ἰσορρία ἐστὶν ὥς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάρις εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρηὶ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄλλοι

rum memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, ut praedixi, et prompta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chao et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τέτω γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῷ
 ὄρχησῃ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσσω μάλιστα
 ἴσω, Οὐρανῷ τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τιτά-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίθου
 ὑποβολήν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 Φῶν κληῖρον.

Εἶτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάσασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθεὺς κόλασιν,
 Ἑρως ἰσχὺν ἐκατέρω· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλε
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῷ ἐπιβελήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρισκόμενον πτήσσει τῶν αἰετῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim intervallo definia-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iovis nati-
 vitatem, fraudem Rhae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim utriusque Amoris. Et post
 ista Deli *insulae sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τῆτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 τῆτε τῇ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λεί-
 ψανον τῇ ἀνθρωπείῃ γένει Φυλάττεσαν· καὶ
 ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἶτα Ἰάκχῃ σπα-
 ραγμὸν, καὶ Ἡρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 Φλεξιν, καὶ Διονύσῃ ἀμφοτέρως τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐρι-
 χθονίῃ, καὶ τὴν ἔρω τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλκίρρόδον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πᾶ-
 γῳ κρίαν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσιν, καὶ Κελῶν ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ριγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 viuente saeculi naufragium, et arcam vnain re-
 liquias humani generis seruantem, et euato rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacera-
 tum, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
traduntur de Minerva, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et *interfe-*
ctum a Marte Halirrhodium, et primum *de ea re*
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Celei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-

ριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτα
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ σφατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν κἀθοδος. Ἀττικὰ γὰρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο· ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διηλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεὺς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narra-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omisissis retuli.

41. Deinde occurrunt Megara, et Nifus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαριστία. οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαίρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφως ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐτὸς τῷ Κάδμῳ εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτῷ ἅπασιν, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή.

Εἶθ' ἡ Κόρινθος πλεῖα καὶ αὐτῇ μύθων, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βαλλεραφόντην καὶ τὴν Σθενέβαιαν, καὶ Ἡλίου

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam animus: post quae sequuntur Cithaeron, et Thebanorum, Labdacidarumque res, et Cadmi peregrinatio, et hos procumbens, et dentes serpentis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad lyram, et furor structoris et uxoris illius *Niobes* magniloquentia, et in luctu silentium, et *Penthe*, et *Actaeonis*, et *Oedipi* res, et *Hercules* suis cum laboribus omnibus, et liberorum *illius* caedes.

42. Tum *Corinthus* plena et ipsa fabularum, quae *Glaucen* habeat et *Creontem*, et ante hos *Bellerophontem* et *Sthenoboeam*, et *Solis* atque

Ἡλίο μάχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ τῇ κριῇ τὴν διαφέρειον Φυγὴν, Ἴνοῦς καὶ Μελικέρτε ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ τέτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰώ, καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσᾶν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων ἢ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἢ τῶν Φυγάδων γαμβρῶν τῇ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἢ τῶν πεσόντων Ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενεικέως ἀπώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furem, et liberorum Nephēles aëriam in ariete fugam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae, tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Inachus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et Atrēus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus, et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis, et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam septem ducum ad Thebas expeditio, receptioque generorum Adraști exulum, oraculumque de illis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλῃ καὶ Ἀρχέ-
 μορος, ἀναγκασιότατα τῷ ἔρχῃς ἢ μνημονεύμα-
 τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
 θένευσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
 τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ὧ οἰκεία
 καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
 δρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ἔς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
 ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
 ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτῃ καὶ Δαναῷ, εἴσεται καὶ
 τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβλήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
 παρέχεται· τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
 λωνος ἀντερασὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
 κῳ τῷ μετρητικῇ σφαγῇ, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
 ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
 et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
 necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
 virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
 situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
 mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
 et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
 numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
 sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
 toro infidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
 paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
 phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
 sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρεω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τῷ
κατ' Ἀσκληπιῶ ὀργήν. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομισέον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἰστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεῖ πεσόντων,
δράμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνησθαι δεῖ
τέτων ἀνδρῶν, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ὡ-
χρὶ τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐδ πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἔκ ἀλλότριαι
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τεταλμημένα. ἔκ ἀπώδᾳ δὲ
καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Iliacæ quoque connexam esse, quæ multa est et multarum personarum: de vnoquoque enim eorum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ propositus est: et meminisse horum oportet semper, maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae et Didæ amorum, a quibus non alieni actus circa Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.

Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλίουκοῖς συγγενῇ,
 Ἀχιλλεύς ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεύς
 μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πᾶ-
 σα Ὀδύσσειος πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλεγό-
 νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυνατεία, καὶ τὰ
 ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
 πρὸ τέτων ἢ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβελή, καὶ ἡ
 Ναυπλίου ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
 τέρα ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἐχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
 σθαι πετρωμένοις, τὸν Οἰνέμαον, τὸν Μυρτί-
 λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
 λυμπίων ἀγωνιστάς.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
 cognata rebus Iliacis; Achillis in Scyro pro vir-
 gine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philo-
 ctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlysses
 peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
 in ventos potestas, et reliqua ad poenam usque
 procorum. Et ante haec structae Palamedii infi-
 diae, et Nauplii irae, et furor Aiaceis, et alterius
Aiaceis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
 saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
 turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστῆς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειῶ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῶ λόγῳ, πάμπολλα κακῆσθαι ἢ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδε μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκῆν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, κακῆ πολλὰ ἢ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλὸν, καὶ πο-
ταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colligit, Europen, Pasiphaën, et vtrobique Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Androgeon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cretam erronem.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalantam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio luctam

ταμῶ καὶ Ἡρακλῆς πάλιν, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν ματ-
ρίαν Ἀλκμαίωνος εἰκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δρι-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἷτῃ πυράν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκείνῃ σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆς κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέσσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ροδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν
Περίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἄλκην, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργώ, τὴν λάλον
αὐτῆς τροπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

luctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax Iyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Acetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γινόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
κεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἢ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρηενργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὦμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ· δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγείροι ἀδελφαὶ θρηνησαι, καὶ ἤλεκτρον
δακρύσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρερόν τῆς χρυσοῦς ὀπώρας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternavigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantalii
incontinens, Deorum apud illam epulae, macta-
tus Pelops *redditusque illi* humerus eburneus.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei autumnii draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλάντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλαγήσαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καίνεα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἰσεται.

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum immutationes, quae in arbores, aut bestias, aut aves mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum luctum alternum. Haec, inquam, norit. Insuper

9. *Μεριζόμενον*] *Μεριζόμενον* hic *alternum* ventere malui. Adonis, Myrrhae filius, alternis lugetur apud Assyrios, quam diu nempe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta; deinde iterum gaudii materiem praebet, cum est cum Venere, secundam facit naturam etc. Igitur diuinus inter Venerem et Proserpinam Adonis alternis, quod dixi, apud Assyrios lugetur. *Gesner.*

καὶ τὰ νεώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρως, καὶ παρὰ
Σελεύκω ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυθικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἑπα-
φον λέγω, καὶ τὸν Ὅσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτῶ τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσχεύασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αἷδι ἁπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίδω καὶ Θησέως ἄχρι τῷ αἷδι ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post magnum
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos! ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Vt breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλις τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἰγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπέριων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέσδερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ᾄδειν ἀφείς, καὶ ταῖς ὀρχησάις αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν κατ' ὁμοιότητα τῶν προεξηρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἔκασον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προπταμιευμένα κείσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ἐστὶ, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμενα δείξαι ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, ὥς ἔκασον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλῆσθαι, μηδενὸς ἐξηγητῆ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec pauca sane de multis, vel potius multitudinem de infinitis numero decerpens, enumeravi praecipua, reliqua tum poetis canenda relinquens, tum ipsis ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem praedictorum inuenienda, quae omnia in promptu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata, et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et motibus ostendere ea quae canuntur promittit, opus est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae ostenduntur ab illo, declaretur, neque interprete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικός χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησθαι, καὶ κωφᾶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τᾶ. ὄρχησᾶ) ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ τῆς ὄρχησικῆς, λέγων τᾶ. αὐλᾶ, καὶ τῶν συρίγγων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὄρχησῆν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελεῖντα, κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον, ἄδονός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Σηρικῇ καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, αὐλῶ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τᾶ ὄρχησᾶ πρᾶγμα. ὁ
τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis, quibus tu, usus accusaret saltatoriam, dicens tibiae et fistularum et percussionum accessionem esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem conferat, sed moueatur temere, motu quodam irrationabili atque vano, quippe cui intellectus nullus insit, fascinati interim hominibus per eas quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et personam decentem, et tibiam atque contillationes, bonasque canentium voces, quibus exornari diceres opus saltatoris, quod per se nihil esset: saltator

τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστῆς, ἀπ-
 ἀσύνετος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰσορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκὼν,
 ἐδόθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἶμαι,
 τὴν δέησιν, ἰδεῖν ὀρχάμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτῶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλῶ, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξασθαι αὐτῷ· καὶ ἔτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπᾶσι, καὶ τοῖς
 αὐλῶσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτῶ ὤρχησατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μαιχείαν, Ἥλιον μνηύοντα, καὶ Ἥφαι-
 σον ἐπιβελεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους,
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκασον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοιότα
 δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, vt aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
 tiit a Demetrio rem aequissimam, puto, vt sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim scamilla pulfantibus
 et infantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltauit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 vincula vtrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
 nerem quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορίᾳ ταύτῃ πρόσθεν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῆτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀκούω ἄνθρωπος ἂ ποιεῖς, ἔχ' ὁρῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐτῶς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἴσμεν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῃ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γεγόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτ' ἂν. τῶν γὰρ ἐκ τῷ Πόντου βαρβάρων βασιλικός τις ἄνθρωπος κατὰ τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχέ-
μενον.

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: *audio*, inquit, *homo*, *quae facis*, *non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.*

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων
(ἡμιέλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν, τῷ Ne-
ρωνος δεξιζομένῳ, καὶ ὁ, τι βέλοιοτο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχνεμένῳ, Τὸν ὄρχη-
σῆν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανθεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένῳ, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
ἐκεῖ; Προσοίκας, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
ὁμογλώττης, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥᾶδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἢ ἂν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κτω αὐτῷ ἢ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανείσα.

Ἦ δὲ

dilucide, ut, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
veris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas, inquit, habeo barbaros lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχησικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μά-
λιστα τοῖς τὰς καλαρμένας ταύτας μελέτας διε-
ξίσαι. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπ-
αινυμένη, τῷ εἰκέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
ποις, καὶ μὴ ἀπὼδὰ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσ-
αγομένων ἀρισεύων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πε-
νήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus sal-
tatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui
eodem modo rhetores dant operam, et illi maxi-
me, qui eas quas declamationes vocamus, per-
sequuntur. Solet enim in illis quoque laudari
vehementer, cum congruunt personis subiectis,
eaeque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui
introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,
aut

10. Οἶδε] Puto dedisse "Lucianum εἶωθε.

Certe ita interpretatus sum. *Gesner*. Illud-
οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia va-
riis modis corrigi potest, et aequae in οἶδε
— ἐπαινέμενοι ac in αἶ δε — εἶναι. Aequae
in εἶωθε, quam in ἡ δε mutari, ideo ni-
hil muto, quia incertum est, quid Lucianus
reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videre-
tur, si cum ἐπαινέμενη satis cohaerere pos-
set. Etsi enim alias participium pro infiniti-
tivo usitatum, cum hoc verbo id noster sal-
tem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀρισεύων] Non satis assequitur vna vox
Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐκάστῳ τέτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοὶ καὶ ἄλλα βαρβάρει ῥῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τοσῶτον γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν) ἐζήτηι, ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρίνεται, καὶ ὑποκρήσεται τὰ πάντα, Ἐλελή-
θεις,

aut pauperibus; aut agricolis; sed in vnoquoque horum; quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeiturum omnes, *Nesciebam,*

Bb 5

inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριστεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed *optime*, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola *fortes* vocat simpliciter, aut *fortiter* fecisse dicit. *Gesner.*

θεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τῷτο ἐν, πολ-
λὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ Βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικίτως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρ-
χιστὴν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆς δρωμένης
σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετρεαίε νόον
ἴσχων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχη-
στῇ ἀναγκαῖα. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάσῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον, ἤθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑποκρινεῖ-
σθαι ἢ ὀρχηστῇ ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινά εισάγασα, καὶ ἄλλον με-
μνηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc vivum,
animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluae in saxismarinae* (Polypi)
modo adhaerens vrbes populosque frequenta, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum vnicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in vni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνὸ φοβημένη δέκνυται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέσης, εἴτα Αἰγισθος, ἢ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἀνθρωπὸς ἐσι.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλαι θάματα καὶ ἀκρόσματα ἐνὸς ἐνάσῃ ἔργῃ τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δὲ ὄρχησθης τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἐνσι ποιικίην καὶ παμμιγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλα ψόφον, ὑποκριτῶν εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἔτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegisthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroasmata, vnius cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussionem (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἑστί· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσῃ ἀμφοτέρω συμμεινύται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γινόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγῳ. Λεσβώνας γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειριστὸς τῆς ὀρχηστῆς ἀπεκαλεῖται, καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τῆς θεάτρης. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῷ ἰδὼν ποτὲ ἅπαξ ἐκ ἐξελπίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχησθὲν τὰ αὐτῷ ποιοῦντα. Οἷός με, ἔφη, θαύματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδώς ἀπεσέστηκεν.

Ei

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in homine opera sunt, partim animae, partim corporis: at in saltatione commixta sunt vtraque. Nam et intellectus demonstrationem habent, quae ibi fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: maximum autem est sapientia in his quae aguntur, et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Mytilenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Timocrates autem illius magister, cum vidisset semel, non dedita opera adstans, edentem opus suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philosophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλινάχωγῃ· τῆτο μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαραται. κάλλος δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπαινέοντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγαμένον τὰ γὰρ καὶ τῆτο εἶναι. ἤκουσα δὲ τινος καὶ περιττότερόν τι νεανιευόμενον ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπειῶν σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορείον τι δόγμα αἰνίττεται.

Ἔτι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem unamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in unaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tactus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iuueniliter lasciuiet de personarum saltatoriarum silentio, etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma inueni.

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνυμένων, μόνῃ ἢ ὀρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πολὺ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσα μὲτὰ τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὄρῳ ἢ διον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκας, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλας ἐν κόνει, ἧς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέςερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχησικῆς, καὶ σροφᾶς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὀρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργᾶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότερα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prod-est vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contendentes iuvenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcher-
rimam

καὶ εὐρυθμότατον τὸ Φαῖν ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κενόφρον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχὺν τε ἔμικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἂν ἔμ παναρμόνιον τι χρῆμα ἢ ὄρχησις, θήγασα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκῶσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπασα δὲ τὰς ὀργάνους, διδάσκασα δὲ πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζητεῖς, πῶς ἂν ἀλλοχόθι εὐροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκασμα, ἢ ἑμμελέςτερον; εἰ τε αὐλῶ καὶ σύμφωνος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τέτων ἐν ἐρχήσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεσιν, ἐγὼ λέγειν ὡς ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse, equidem dixerim, quae subigat corpus, et flectat, et leuius reddat, et ad omnem mutationem expeditum esse doceat, roburque non paruum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens saltatio, animum acuens, exercens corpus, oblectans videntes, multaque antiqua docens, inter tibias, et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos auresque demulcens. Si igitur vocis oblectationem quaeris, vbi alias inuenias? aut quem audias vocum plurium modulatioremque concentum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; satis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto dicere,

ἁμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θέατρον μισθὸν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύου δὲ τοῖς ἀδικημένοις· καὶ ὅλως τὰ ἡθῆ τῶν ὁρώντων παιδαγωγῶν.

Ὁ δ' ἔσι μάλισα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπονέσαι, τῷτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύειν τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδόξον εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλῆος τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἄβρον δεικνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον
τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in vniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

σὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυνά, καὶ
 ξυνητόν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιρῷ μάλιστα
 ἐσοχάσθαι. Φημὶ δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ᾠμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῆς μετρίας ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πενός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ὥστε πολυσκερὸς, ἀπίθανον γάρ, ὥστε
 λεπτός· εἰς ὑπερβολὴν· σκελετωδὲς γὰρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθ'-

iam dixi. Nam et memoria praeſtare, et inge-
 nioſum eſſe, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando; et opportunitatibus recte vti oportere il-
 lum, aio: ad haec iudicare poſſe de poëmatibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoſcere et
 malè facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonſtraturus mihi videor.
 Neque enim procerus ſit nimium, et vltra mo-
 dum longus, neque humili ſtatura et nano ſimi-
 lis: ſed iuſtae exactaeque menſurac: neque car-
 noſus, neque enim probari ſic poteſt, neque ad
 exceſſum uſque tenuis, vt ſkeleton referat aut
 mortuum.

Ἐθέλω γέν σοι καὶ δήμῳ τινὸς ἃ Φαῦλα τὰ
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλιν, καὶ ὄρχησιν μά-
 λιστα πρεσβεύεσθαι, ἔτι καὶ ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σθαι εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένῃ, μιᾷ
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ 12),
 Ἑκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίστου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπάνεα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἔδεν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenſes enim ingenioſiſſima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt ſingula obſeruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingreſſo ſalta-
 tore et ſaltante Hectorē, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Aſtynax*, *Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longiſſimus ali-
 quis ſaltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
ſcalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔτος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud ſcribere ſolebant antiqui librarii. *Gefner.*

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχέος δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένε, Δρόμο-
θα ἔφασαν Φῆσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τῶτων ἔ τῇ γελοία ἔνεκα
ἐπαμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὕλοι
μεγάλην σπεδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῆτο πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευκόμενος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus babes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
iucclamarunt velut aegrotanti, *Bene habeas!* Ho-
rum non ridiculi causſa mentionem feci, sed vt
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, vt etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
possent exigere.

77. Mobilis deinde omnino sit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, vt et inflecti op-
C c 2 portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declarauit Boindinus 'in Comment. Acad.
Inscriptt. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. Gesn.

λυγίζεσθαι τε ὅπῃ καιρὸς, καὶ συνεστῆσθαι κατε-
 ρεῶς, εἰ τὰτα θέοι.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλαντα ὄρχησις καὶ τῆς ἐνα-
 γωνίης χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ
 καὶ Πολυδεύκους καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει κα-
 λῶν, ἴδοις ἂν ἐκάζῃ τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν.
 Ἡροδότῳ μὲν ἔν τὰ δι' ἑμμάτων φαινόμενα,
 πιστότερα εἶναι τῶν ὥτων δοκεῖ· ὄρχησις δὲ καὶ
 τὰ ὥτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεσιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἂν ἐρῶν τις,
 εἰς τὸ θέατρον παρῆλθοι, ἐσωφρονίσθῃ ἰδὼν
 ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
 ἔρχε-

portune, et firmiter consistere, vbi opus est,
 possit.

78. Non abhorreere autem saltationem nec ab
 illa visitata in sacris certaminibus manuum gesti-
 culatione, sed partem habere eorum, quae in
 Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certami-
 nibus pulchra sunt, videas, si vnicuique harum
 imitationum attendere animum volueris. Hero-
 doto quidem ea, quae per oculos ad sensum per-
 veniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltati-
 oni aurium pariter et oculorum perceptiones
 adfunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, vt si quis amans
 in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo
 malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus
 exit

ἔρχεται τῷ θεάτρῳ Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακον ληθεδαιέν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρῶντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τὰς θεατὰς, ὁπάταν τὶ οἰκτρὸν καὶ ἔλσεινόν Φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπεκταζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσται, ἔτω κεχρίρωται 14) τὰς ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κάθονται δι' ἡμέρας, Τίτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακόλους ὁρῶντες. καὶ ὄρχαν-

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quoddam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint naturae nostrae, quae fiunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut statò tempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

Cc 3

nero-

14. *Κεχρίρωται*] Rursus passiuum praeteritum actiue intelligendum. Reitz.

ὄρχεῦνται γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρᾶ-
 τεύοντες ἐν ἐκάσῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέσ-
 μενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα Φρονέοντες ἐπὶ τῷ πράγ-
 ματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτερ-
 γίας καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἄ-
 κχε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σώ-
 ματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἔτι
 ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναμαι ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐ-
 τῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι
 σοφὸς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπι-
 δειννυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδέν,
 ὥς Φασι, κρὸς τὴν χορδὴν. ἑτέρα μὲν γὰρ ὁ
 πᾶς, ἑτέρα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγεται. οἱ δὲ εὐρυθμα
 μὲν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis,
 quos tantum abest vt pudeat *eius rei*, vt potius
 sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam
 nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus ma-
 iorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltato-
 rias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem
quae sint, iam ostendi: mentis vero, sic puto
 obseruare possis. Multi enim illorum prae insci-
 tia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sa-
 pientes) etiam graues Soloecismos in saltatione
 committunt: alii quidem irrationabiliter mouen-
 tes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim
 pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
 rose

μεν, τὰ πράγματα δὲ μετὰχρονα ἢ πρόχρονα,
οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς
γονὰς ὀρχεμένους τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-
Φαίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς,
τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλῃν
ὑπεκρινόμενος βαλδομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν
Γλαύκην αὐτῇ εἵκαζε, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ'
οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως
αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωσέον, αὐδὲ τὸ ἔργον
αὐτὸ μακητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν,
ἀμαθεῖς νομισέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐπιόμως
καὶ κατὰ ἑυθμόν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα
δρῶντας.

Ὅλως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus
iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam vi-
dere me memini. Iouis enim natales saltans ali-
quis, et Saturni in liberis suis vorandis crudeli-
tatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, si-
militudine abductus: et alius Semelen agens dum
feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore
posteriorem. Sed non puto tales propter saltato-
res, ipsam damnandam esse saltationem, neque
odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos
quidem pro imperitis, quales sunt, habendos,
laudandos vero, qui legitime, et concinno artis
ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπη-
 κριβῶσθαι, ὥς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθυμον, εὐμορ-
 Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ εἰκότως, ἀσυκο-
 Φάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλειπὲς, ἐκ
 τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὁξύν-
 τήν παιδείαν βαθύν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινον
 μάλιστα. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότε ἂν γίγναιτο
 ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
 ὀρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτᾶ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐκ
 κατόπτρου, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
 πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ
 ἃ δὲ κατέχειν ἑαυτὸς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
 δύνανται, ἀλλ' ἀδρόαι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐνχέον-
 ται,

81. In uniuersum autem oportet undique per-
 fectum exactumque esse saltatorem, ut omnia
 sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
 tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
 sione superiora, deficient nusquam, temperata
 sint ex optimis. *Saltatorem ipsum oportet esse*
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praesertim animo. Nam tum denique
 laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
 spectantium unusquisque sua *quaedam* agnoscat,
 vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
 se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
 solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
 possunt prae gaudio homines, sed confertim in
 laudes

ται, τὰς τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς εἰκῆτος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΤΤΟΝ ἐν τῆς
θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεάτρας, ἀτὰρ χεὶρ αἰρεῖσθαι, καὶ ὁ
Φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ὁ πρότερον ἠγνόεν
διδασκόμενοι.

Γίγνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, ἔτω καὶ ἐν ὁρχή-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
βαινόντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆ
θέοντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι θέει,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὸν, κατὰ
ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι
τῆ ἀγρίαι καὶ θηριώδους προαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud *NOSCE TE IPSVM* ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edocēque
quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
tem producant.

Οἷον ἐγὼ ποτὲ μέμνημαι ἰδὼν ποιῶντα ὄρχη-
σῆν, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνειδὼν μὲν τὰλλα,
καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
ἢ τινὶ τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχεσθαι γὰρ τὸν
Αἴαντα, μετὰ τὴν ἥτταν εὐθὺς μαίνόμενον, εἰς
τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐκ ὑπεκρίνασθαι
μανίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινὶ
ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυ-
πάντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
ὑπαυλάντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεῶς
πλησίον ἐς ὧτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονέοντας
διείλε τὴν κεφαλὴν κατενεγκών· καὶ εἶπε μὴ ὁ
πίλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
fato in indecentem actionem per excessum imita-
tionis incidisset. Saltans enim Aiacem furem,
cum primum victus esset, adeo modum omnem
egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim eo-
rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
ta laceravit, modos autem tibia accinentium uni
ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
ria sibi placentis capiti ita iniecit, ut divideret,
et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
tem

ξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὁρχησῇ παραπαίοντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τόγῃ θεάτρον ἅπαν συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπὶ δῶν καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρέιπταν· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῷτο ἰδιῶται, τῷ μὲν εὐσχήμονες ἐκ ἐσοχασμένοι, ἄδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πάθῃ τὰ τοιαῦτα οἴομενοι εἶναι· οἱ ἀσειότεροι δὲ, συνιέν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui in insanientem saltatorem incidisset. Verum totum adeo theatrum cum Aiace furebat; exsultabant, clamabant, abiiciebant vestes. Nempe de plebe homines, et plane idiotae, decorum ipsum non assecuti peius aut melius quid esset, non videbant, sed talia perfectissimam perturbationis esse imitationem putabant: urbaniores autem,

15. Παραπαίοντι] Accidit hic quoque, ut dictionis suauitatem assequi Latina lingua non possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est pulsando aberrare, ferire, quod non destinaueras: ponitur deinde, ut insanire, delirare certe, et a recta ratione aberrare significet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐφαντασίωτος est, et furoris non imaginem tantum, sed ipsum quasi corpus animo concipit, ferit quod non debebat, παραπαίει, propria simul et translata significatione. Gesner.

συνιέντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
τος, ἀλλ' ὀρχηστᾶς μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ἔ-
γὰρ ἀρεσθεῖς τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
κρῷ τέττα γελοιότερον ἐπραξε. καταβάς γὰρ εἰς
τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέστος ἐκα-
θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινὰ ὥς-
περ κριὸν μασιγῶσιν λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τᾶ πάθους
ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καί

rem, licet intelligerent, et puderet eos illorum
quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
Descendens enim in medium, in Senatu, me-
dius inter Consulares duos assidebat, valde me-
tuentes, ne de ipsis etiam aliquem ut arlëtem ar-
reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
mio imitandi studio, in verum furorem delatus
esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀνανήψαντα ἔτω μετανοῶσα ἐΦ' οἷς ἐποίησεν, ὥς καὶ νεσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷ σαφῶς αὐτός. αἰτῶντων γὰρ αὖθις τῶν συζασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὸν ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θεάτρον· Ἰανόν ἐστιν ἄπαξ μαρῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστής, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παροϊνήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά.

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo poenituisset factorum suorum, ut etiam in morbum ex aegritudine incideret, seque veri ipse furoris damnavet. Et satis aperte hoc declaravit ipse. Cum enim rursus Aiace ut sibi saltaret, factionis illius homines peterent, et actorem *alium* commendans dixit ad theatrum: *Satis est semel insaniisse*. Maxima vero illum molestia adfecit aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decenter, modeste adeo simulavit furorem, ut laudaretur, quod mansisset intra terminos saltationis, nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπολλῶν
παρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὥς
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά.
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομα-
νήσοντά γε προσέτι. ὥς ἐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκείνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὥς ἔτι πινὼν τὰδε Φάερ-
μαι' ἐδέλχθης.

Θεαχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄνῃ κεφαλῇ, ἥ
συὸς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώ-
τερος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς ἐδὲ ὀλίγον τᾷ Κυ-
κεῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὀ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει·
ἔτι

85. Haec tibi, amice; pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
noui captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habeo
Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.
Demulceberis enim, et medius fidius non affini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabilior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi-

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὥς
ἐθέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνῶοντας ἐγείρει, τῶ-
το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
γισσα καὶ ἐγρηγορέναι ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρσασα
τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκάστα τῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
Καὶ μὴν ἤδη ἐγώ, ὦ Λυκίνε, πείθεμαι τέ σοι,
καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
ματα. καὶ μέμνησόν γε, ὦ Φιλότης, ἐκσιδάν
εἰς τὸ θέατρον ἱῆς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
ρος ἡμῶν ἐπανόισις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:
Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens oculo-
s tum vigilare illos faciens, et mentem ad sin-
gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
apertoque et hiantes habeo cum auribus oculos.
Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne
solus inde nobis sapientior reuertaris.

ΛεξιΦάνης.

ΛΥΚ. ΛεξιΦάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐςί τη-
 τινόν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὸν. ΛΥΚ. Ἡ-
 δη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; ΛΕΞ.
 Οὐ δῆτα, ἐδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὶς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσσα ἔορ-
 κας ἔχειν ὦτα. ΛΥΚ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ ὕψ τῷ συγγράμματι; ΛΕΞ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίσωνος ἐν αὐτῷ. ΛΥΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίσωνες· σὺ δὲ ἔσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. Lexiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est hornum quoddam de meis, musteum.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauit: sed memineris musteum vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu sordibus (Gr. Cypseli)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet musteum. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionem* suspicor,
 dicere

συμπροσίξ, τὸν Πλάτωνα μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὅρθως ἀνέγνως· τό δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλων
 παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν. ΛΥΚ. Οὐκ ἔνδλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῷ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντάπα-
 σιν ἀπολειπομένην τῆς ἐσιάσεως· νέκταρος γάρ τε
 νος ἔοικας οἶνοχοήσῃν ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἰρώνα πεδοῖ κατὰβαλε. σὺ δὲ εὐποροῦ
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἥδη ἄνκε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύσσει ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Αἶγε θάρρῶν· ὡς
 εἰμοίγε ἔτε Κύψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὥσι καίθηται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μετὰξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκίε, τὸν λόγον, εἰ εὐα-
 χὸς γε ἐσὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλαξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.

Ἔοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuio illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatu sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-

Luc. Op. T. IV.

D d

super

Ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σός γε ὢν, ἀλλ' ἀρξάμην ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς·
 εἴτα τὸ δειπνὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
 δὲ ἡδὴ καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλικοαῆς, καὶ πρὸς
 τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
 καὶ ἡδὴ γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σλεγγίδα
 μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ῥύμματα,
 ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὰ πέλκτρον κο-
 μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθή-
 κην δὴ ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
 Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐτι αὐτόθι, κούρω,
 ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λατῶ. ἂν εὐπύρως τε γὰρ
 ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ'
 ἀσρά-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum fit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles: tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus est vigi in sole, et ad vaporem illius calefieri, et cum lauerimus, panem gustare. Et iam eundem. Tu vero puer, strigilem mihi, et pellem, et lintea, et sapos, classe aduebito in balneum, et baluatoris mercedem ferto: babes autem bumi prope armarium obolos duo. Tu vero quid ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis benè habeo, et circa perinasum infirmus sum, clitellaria mula vectus. Aga-
 so

ἄσραβης ὀχηθεῖς· ὁ γὰρ ἄσραβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καὶ τοὶ ἀσκληλιζῶν αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερινὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τῷ τε κρύας ἕνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὔρεν ἐν αὐτοῖς πε-
 φυκότα, καὶ γηπαττάλης τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κάχρυς πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθο-

*so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
 nem per vires ludens. Sed neque in ipso rure fa-
 tigationis expertus fui: deprehendebam enim operas ae-
 stiuam cantionem minurientes, partim vero sepul-
 crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
 cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
 gerant et ipse manibus laborem adiunxissem, illos qui-
 dem dereliqui, cum frigoris causa, tum quod essent
 ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
 existere. Ego autem obiens veruac̃ta, alliaque in-
 veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
 scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
 insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 prata,*

ἀνθοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζεν) ἀνα-
τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσφάβην, ἐδάρεν 1) τὸν ὄρεον·
καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμᾷ,
καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεύσαι ἐν
τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον, χαίρω δὲ μετὰ κάματος
ἀπολαρόμενος.

Ἀποθρέξομαι ἐν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ὅν
εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυ-
μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
mulam iterum impropius excoriatus sum in perinaeo,
ei nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
langueo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
plurimum. Gaudeo autem fessus ablui.*

3. Decurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
samen-

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quos vi-
di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρω signifi-
catio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κανοζηλία non videtur in omīssa praeposi-
tione, sed in composito ἀποθρέξομαι. *Λε-
κιθοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
tari etiam licebat *ouorum venditricem*; si cre-
dimus

μαιοπώλῃ με περιμένειν. αὐτοὶ προηγόρευτα
αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
ἔτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὁρῶ πυριάτην τέ
τινα, καὶ ἐγκυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῷ βοὸς
τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐ-
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἥ δ' ὅς, σίλλος,
ὦ δέ-

*samentarium me expectare. Quamquam praedictum
ipso fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
nem, et alios subcinericios, et cepas, et fucas, et
illum oebum, et illud multorum foliorum bouis in-
testinum, et phoctas. Euge Atticio, compendi mihi
fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
D d 3 strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
v. 427. *Gesner.*

3. Ἄβατον ἐποίησας] Ἄβατος ex eo genere
est, ex quo ἄχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
lud non inutilem, sed nondum usurpatum si-
gnificat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
terum videtur Atticionem studio vocasse hunc
seruum Lucianus, ut absurdam Atticisini af-
fectionem notaret, ac deinde Onomacritum,
ac postea Onomarchum quasi tu iudicem, prin-
cipemue nomen dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγένημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πᾶς
 χθρὲς ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ
 Δί', ἣν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ἀρχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαργός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἡμῖν.

Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφῆσω ἀπελθὼν. καὶ ἡμεῖς,
 ἥδ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἐτυσὶ ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σκιά-

strabus, here, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas beri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iouem, inquam, verum rus abie-
ram, cito percurrent: nosti autem quam sum amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga mactram, ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccam unctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon mediam
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspiciabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῷ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

σκιάζει μέσῃν τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
 τρίῳ ἀπολασώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
 μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενοι. καὶ ὁ
 Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
 τὰ κόρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
 θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
 Φαρμακῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδῃ τινὸς ὀφ-
 θαλμοσόφῃ, ὃς ταραξᾶς, καὶ ἐγχεᾶς μοι Φάρ-
 μακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμοὺς,
 καὶ μηκέτι λημαλέες εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα αἷττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόν-
 τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἧς ἤκομεν εἰς τὸ γυ-
 μνάσιον ἀπησθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκροχαι-
 ριασμῷ, ὁ δὲ τραχηλισμῷ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχεῖν-
 το,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbido
 aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
 tes, cum fœce plebis confertim trudendi. Et Hella-
 nicus, Ego uero, inquit, etiam aegre video; ex-
 enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
 ter conuiueo, et facilis lacrumarum sum, et medi-
 camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
 oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
 medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
 amplius lippasi sint, neque humidum videant.*

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
 abiimus. Et cum venissemus in Gymnasium exue-
 stiti iam, unus quidem exercitatione extremarum
 manuum, alius supinandi, et luctae erectae uteba-

το, ὁ δὲ λίπα χρισάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντ-
 έβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μελυβδαίνας χερμα-
 δίας ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα συντρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισταίμενοι, καὶ ἐμ-
 παΐξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλίνος
 ἐν τῇ θερμῇ πυλῶν κατακονηθέντες, ἐξήειμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές κάρα δελφινίσαν-
 τες, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναστρέ-
 ψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλα ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν
 ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδον-
 τωτῇ ξύσσει. καὶ γὰρ ἡ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον 5)
 ἐλεκάρι-

tur. Alius vero pingui unctus inflectebat se: alias
 obiciebat se coryco: alius autem plumbeas manum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione vli) cum tergis nos inuicem por-
 tassemus, atque illusissemus (lusissemus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philinus in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 simiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆβον esse simiae genus, notum est.
 Ita-

ἐκτενάρμην, ὡς αὖν ἔ' πρὸ πολλῶ τὸν κόινον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμο-
τράχει, ὁ δὲ ἤμει τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυηρῷ ζωμῷ,
ἄλλος ἥσθις Φαυλίας, ὁ δὲ ἐξ' ἑξέφει τῶν κριθῶν.
Καίπειδ' ἡ καὶ ἡν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνῆμεν,
ἔκειντο δὲ καὶ ἐκλαδία, καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν
δὲ δειπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρσεκνεύας
δὲ

*finiam, sed in scaphium tonsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decornauerim (toton-
derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat iei-
num: alius excavatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius phaulias: (olivas) sorbe-
bat alius de bordeis.*

6. *Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positae autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-
Dd 5 rata*

Itaque notatur forte tonsura ἐν χερῶ, brevis
admodum, qua qui utuntur, non habent
quod pectant: *Scaphion* forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod pecti pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. *Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet. Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕα, καὶ σχελίδες, καὶ ἡτριάα, καὶ τοκάδος ὕος τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγῆνε, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἄβυστάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, 7) καὶ θρία, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀσράκινα τὸ δέσμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐν σαργάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἡδὴ ἀπώδος, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσιτος. καὶ οἷν δὲ ὅλαν ἱπποκαῆ εἶχομεν, καὶ βοὸς λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σιφαῖοι, ἔ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμήνιοι, ὑπερήμεροι

vata autem erant multa et varia, et bifida (pedum extrema) suilla, laterum pulpae, sumina, et porcae foecae intestinum embryonem recipiens (vulva) et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, similesque quaedam conditurae, et thrymmatides, et inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartilaginosa multa, ex quae corium habent testaceum, et frusta Pontica de sporta, et Copaicae (anguillae) et gallina domestica, et gallus qui iam canere desit: et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus totam in furno assatam, atque edentuli bouis pedem anteriorem. Verum panes erant siliginei non mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum venerant,

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intritum. Guicetus.

φοι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπὲρ γαίᾳ, καὶ τὰ ὑπερφυῆ· οἶνος δὲ ἦν ἔγερων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἄπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἕκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης Μεντορεγγῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέξκον, καὶ βομβυλίδος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῇ πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὥπτα, εὐρυχαδῆ τε, καὶ ἄλλα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῆθεν, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφύετα, καὶ ὑμενόερακα. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά. ὥς τε μέσον ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

nerant, et olera tum quae sub terra, tum quae supra illam crescunt. Vinum autem erat non senex, sed de vire, non illud quidem adhuc mustum, sed nondum tamen percoctum.

7. Pocula posita erant omnis generis in Delphica mensa, fronticetum illud, et triclauium illud, Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam, et libiens (angusti colli) et ceruicatum illud, et terrigena multa, qualia affabat Thericles, late hiantia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae leuitate) et testam membranac (instar tenuem) habentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae, et literata pocula: itaque plenum erat pocularium (poculorum armarium.)

8. Sed

Ὁ μέντοι ἱππολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἕς κα-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν
 δὲ ἀμυσί, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἤμεν· εἴτ' ἐ-
 χρίομεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
 τὴν ποδακτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρίχισάμενος,
 ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἔπαξεν, ἄλλος
 ἐρρίκνετο σὺν γέλῳ τὴν ὄσφυν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελαυμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
 εὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης,
 καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νότον ποι-
 κίλος, καὶ ὁ Ὠρκάταξις Εὐδήμος. καὶ γὰρ ἡρό-
 μην αὐτὰς, τί παθόντες ὀψὲς ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
 Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείρον τινα ἀνέρεταν, καὶ
 ἑλλό-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 put nobis evertit carbones. Bibimus autem amys-
 ti-
 da: et iam bene poti eramus, cum ungeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedifonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
 alius quidem in cantherium enisus, insultum para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore loci commissarium non vocati
 ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor ouorum Eudemos. Et ego interrogavi illos,
 Qua causa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinnaba-
 bam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
διὰ τῆτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφῖγμα. Ἐγὼ δὲ
ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
γὰρ ἀδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴσε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
ἐν ἐχεγλωττίας ἄτης ἄτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἄτε
ἡμερόλεγον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
φρησα ἐμαυτόν.

Εἰτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερο-
φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρέητοποιοῖς, Δεινίαν
σύρεσιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐγκλημα ἐπά-
γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὰς, καὶ ταῦτα εὖ εἶ-
δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ
εἰσι,

bam, et inanes, et compedes filiae, ac propterea
post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
bus inusitatis (novis) boni staminis, calceis autem
ingestis (novis) extuli me ipsum.

10. Deinde statim incido in facigerum et bievo-
phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
rent, crimen obiciētes hoc, quod illos nominasset,
idque cum bene sciret, a quo tempore consecrati
essent,

εἶσι, καὶ ἐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερῶνυμοι ἦδη
γεγενημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις,
τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τ' ὄνομα. Ἔσιν,
ἦ δ' ὅς, ἐν τοῖς σκυρραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄν-
θρωπος, τῶν αὐτοληκνύθων, καὶ τῶν αὐτοκαβ-
δάλων, αἰὶ κερειῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος, ἢ
βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ'
ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λάξ πατήσας
ᾤχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦ δ' ὅς, ὁ τέως αὐ-
λόμενος 8), ἦδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός,
καὶ τοι ἀτιμαγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ
περι-

*essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine
suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant.
Non noui, inquam, quem dicas Deiniam. Voca-
bat igitur me nomine. Est, inquit, in foris alea-
toris cepiuarus homo, ex illo genere qui lecythum
ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt,
semper horrido capillitio sunt, endromides aut bau-
cides soleas semper gerens, habensque tunicam utrin-
que manicatam. Quid ergo, inquam, deditne poe-
nas aliquo modo, an iactatus calcibus abiit? Quia
ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immotus est.
Praetor enim, licet segregare (et subducere) se
vellet,*

8. Αὐλόμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμε-
νος, saltans, exultans lascive, vt respondeat
illi λάξ πατήσας. Si quis αὐλόμενος melius
intelligat, libenter festinatum a me esse con-
fitebor. Gesner.

περίθεις, καὶ περιδέραιον ἐν ποδοκάκαις, καὶ πο-
δοσάβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὦν,
ὑπέβδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶν δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χεῖματα ἀντίψυχα διδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δέ, ἥ δ' ἔς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκρονε-
Φές μετεσείλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρωος ἑξάθ-
λος ὦν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
διετέ-

*vellet, et manicis circumdatis et collarī, in cippis et
nervo illum esse fecit. Quare vincētus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.*

II. Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damafias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute experts certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
affando

9. Πυττῶν] Πυττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν *picans*, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠκατάξις, quasi tu dicas *onifraCTOR*,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὖειν quod apud
Homerum *torrere* est, *adurere*, pilos v. g.
suis mactati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro *culi-
nae*

διετέλεσα. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλουνεν αὐτήν. εἶτα μερμέριόν τι κακὸν ἐμπεσόν, διέκοψε τὴν ἐορτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῷ ὁ Δίων, ἐκ οἷδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοεχθία σχεθεὶς, ἀπῆγγεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴξε, ἀπολώλει ἂν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστάς, ἀπηγγώνισά τε αὐτόν, καὶ παρ-
έλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολώ τε οὐλὰς παρὰ
καθῆ-

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat ho-
die viro filiam, et iam illam comebat. Deinde so-
licitum malum quoddam incidens festum diem tur-
bauit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens,
vel potius, deorum odio implicatus, ipse se suspendit.
Et, scitote, perierat, nisi superueniens ego, abla-
queassem illum, et soluissem a nexu, multumque
geni-

nae altero opere *affare* posuerunt, cui πέσ-
σων, πέπτων, πέπτων, *coquens* cognatum
significatione est, et a πιστῶν vel πυστῶν
non nisi apice vno alteroque abhorret. Id
igitur interea secutus sum. Si tamen vtrum-
que participium *πιπτῶν* et *εὖων* ad infamem
prope artem dropacistarum et *glab̄ratorum*,
pice et psilathris mollium hominum quid-
quid vsquam pilorum est euellentium, re-
ferre malis, ipsa verba non repugnant; sed
non video, qui *ωπάταξις* huc conuenire
possit. *Gesner.*

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν, καὶ διακωδονίζων, μή πη ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκεῖνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτῷ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκεῖνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινὰ πεῶδη καὶ πέσθωνα αἰσθηταί μιν ἔων. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, θαυμάσας. Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμασσίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ, πρεσβύτις ἦδη, καὶ τὴν

• *geniculatio affidens, fodiens hominem, titillans, explorans undique, ne qua adhuc continens (compressus, elisus) effert gulā. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenens compressi.*

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et lenisicum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascive contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe mutoniatum senserit, illum admittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, inquit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadeum opus, huic igitur supplicantes, Damascius et uxor illius, senex iam, et cana caput

τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἐκέτευεν ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευτε· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφαιῶς Ἀρτεμίδω-
ρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν ἔν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τού-
τοις· τρεῖς γάρ, καὶ ἐκηβόλος, καὶ τηλέμα-
χος ἡ Ἀρτεμὶς.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον τραπεζῶν παρηβηκότος, ἦν ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρᾷ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσιν θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευσῆς, καὶ πῆ-
λινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξύσρακα, εὐπυρδάνκωτα,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

*accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: at illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igi-
tur illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
nus-pugnans est Diana.*

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis attuli;
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare ero-
sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
tea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus; et placentiam ex intestinis cincinnati
plexu

κρωβυλώδῃ τὴν πλοκήν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέσον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, κατὰ σοὶ τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἔ γάρ ἀκείρον δῆπρ' εὖ ἐνοίνο-
φλύειν. ἐπαινῶ τῷτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἀκρόν. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς· τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλους συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδήμας, κρύος γὰρ ἐσιν, ἥδιον ἂν
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειροθνή-
σιμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulcum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam crucier, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.

14. Post potum autem coniugabimur, qualia et
quae solemus: neque enim intempestium sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim frons ipse
et medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari corticula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, lubentius meraciore pocula suffrequentarem,
etenim frigore enectus sum: et calefactus lubentius
Ee 2 audirem

ρασόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ὦ Εὐδήμει, ἢν δ' ἐγὼ ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀσέμοις ἔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττα τε ἤδη λογιᾶ, καὶ δὴ ἀπεγέμεν γε ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης 10) ἅπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὀλκάδα τριάρμενον ἐν ἄρίῳ πλέεσσαν, ἐμπενευματομένην τῇ ἀκατίᾳ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ ἀκροα-

audirem mansapientes illos, et tibicinem, et barbizicinem.

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indictionem (silentium) nobis iniungis, quasi ore carentibus, et elinguis. Mibi vero et lingua iam sermocinaturit, et iam prouehabar, ut qui antiquo apud vos sermone usus essem, et nunc vos de lingua mea conspuiturus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis trium velorum onerariam nauem, secundo nauigantem, sinuavis velis scaphae, felici cursu per sum-*

mos

10. Κατανίψων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανίψων hoc deriuandum a κατανίψω, respicique ad Homericum Nestora, eiusque ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίησιν: ut neque Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Furius, qui *bibernas cana nunc conspuis Alpes*, ad quem interpretatio nostra alludit. *Gesner.*

ἀκροκυματῶσαν, ἔκτορας τινες ἀμφισόμους, καὶ
 ἰσχυράς σιδηρᾶς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χαλιτίζοι τῷ δρόμῳ τὸ ῥόθιον, Φθόνῳ τῆς εὐη-
 νεμίας. ἔκῃν, ἥδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βάλῃ, πλεῖ-
 καὶ νεῖ καὶ θεῖ κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλάκρων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκροκρανίας, ὁψο-
 μαί διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνη-
 θεν ἀπὸ τῷ ἀνέμῳ κατὰρξμένην 12).

ATK.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus navium,
 comis retrabat impetuosum illud cursus, invidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Ju-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videbo te differri, ac navim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

Ee 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλάκρων] Φαλάκραι vel Φάλα-
 κρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατὰρξμένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: κατὰρξισθαί
 est permingi, sed de nomine ἄρος et ἔριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΤΚ. "Αλις ὦ Λεξιφάνες καὶ ποτὲ καὶ ἀνα-
γνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ,
καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ἐπό-
σα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι
δοκῶ, περιβομβάμενος ὑφ' ὧν κατεσκευάσας
μα ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελαῶν
ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάν-
τα ὅμοια ἦν, ἤλεξεν σε τῆς κακοδαμονίας, ὁρῶν
εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νο-
σῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχο-
λῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, convivi et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac
nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum macurus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἔκτορες, ἰσχάδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dum spectat, alienam et novam
significationem contingit. *Gesner.*

Ζητῶ ἐν πρὸς ἑμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως
κατακλείας εἶχες τοσῶτον ἐσθλὸν ἀτόπων καὶ
διαστροφῶν ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθέν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ὅλοισι θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς"
τοσῶτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντησάς
μα, μηδὲν σε δευρὸν εἰργασμένε. δοκεῖς δέ μοι
μῆτε φίλον τινα, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὖνεν ἔχειν, μῆ-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημέναι, ὃς τάληθές εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῃ διαρραγῆναι κινδυνεύοντα, στυπῶ δὲ εὐ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, ut
ex iambico illo tibi dici possit, Percas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeferim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut benevolum habere, neque in vi-
rum liberum unquam, et fiducia vtentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem; dum te corpus fecisse putas, et fir-

σάρκον εἶναι δοκῶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰόμενεν τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινέ-
 μενον, ἀγνοούντων αὐτὸ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παδευμένων, εἰκότως ἐλεάωσεν.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τετανὶ Σωπόλιν ὄρω τὸν
 ἱατρὸν προσίοντα, Φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλειτουργήσαντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἰατὴν τι-
 νὰ σοι εὐρώμεθα, συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπὴν ἀλάξεν, ἐγχείας φάρμακον. χαῖρε
 Σωπόλι, καὶ τετανὶ Λεξιφῶνῃν παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυρόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τολῶς ἀπολωλάναι, σῶσεν ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

Λ Ε Ξ.

nam valitudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito:
 18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberavit. Salue Sopolis, et assumptum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacumque demum ratione licuerit.

19. LEX.

ΛΕΞ. Μὴ ἐγὼ, Σώπολι, ἀλλὰ τῷτονι-Λυκί-
νον, ὃς περὶ Φανῶς μακκοῦ, καὶ ἀνδρας πεφρενω-
μένους ὀλισθογιωμεῖν οἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
σάρχην τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυντον Ἀ-
θηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
ὃδ' ὅσον τῷ γρύ καὶ τῷ Φνεί φροντιᾶμεν αὐτῷ.
ὅττεύομαι ἔν μὴδέ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· εἰ-
κα δὲ καὶ ἐνκαυθήσειν (3), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-
τος

19. LEX. Non me, Sopoli, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, ut Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnam monstripugna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. Ἐνκαυθήσειν] Verbum Ἐνκαυθήσειν nec in-
telligo, nec unde derivatum sit comminū-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somnare aliquid lubeat. Certe *de con-*
trahunt austera; quae molesta sunt *corrugant*
nares, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, ut
et illud, quod cogitabam, an Ἐνκαυθήσειν
q. d. *naso ut tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος ἀνέων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι πέρα τὸν ἑταί-
ρισιν Κλενίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνον ἤδη ἀνά-
σχετον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι ἐδ' ἀναβαίνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβρατος καὶ ἀνήροτος ἐστὶ.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίως, Λεξιφάνης;
ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκούεις,
οἷα φθγγεταί; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῶν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπερδὴν παίζμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad sodalicium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *faris longo im-*
puram (non purgatam) illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fluit. Itaque non am-
plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanés? LYC. Ipsum hoc, Sopoli, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-
fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi-
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φιωνῆς παρακόπτοι.
ΣΩΠ. Μὰ Δι', ἔ μικράν τινα λέγεις τήν νόσον,
ὦ Λυκίε. βοηθητέα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάση μη-
χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν χολωτῶν τινι
Φάρμακον ταχὶ κερασάμενος ἀπῆειν, ὡς πινὼν
ἐμέσσειε· Φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξιφα-
νες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαροῦς γένοιο, τῆς τοι-
αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς· ἀλλὰ πεί-
σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔσθι. ΛΕΞ.
Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δρᾶστέ με, ὦ Σώπολι, σὺ τε,
καὶ Λυκίος, πιπίσκοντες ταχέϊ τῷ Φαρμάκῳ.
δεδόκα γὰρ μὴ πτώμα γένοιτό μοι τῷ τῶν
λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
λς,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
peregrinum se instituat, et constantem lingue
monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
igitur omni ope viro, et diuina quadam forte
atribulario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
que ipam ad illum, vt eo potu vomeret. Age
prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη Φρονοίοις, καὶ λόγοις.
 ΛΕΞ. Ἰδὲ πείθεμαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
 τῆτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστρέβυθόν 14)
 τινὰ εἶμαι πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὲ ἐμεῖν βαβαί. πρῶτον τε-
 τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξέλυθε τὸ,
 καὶ τα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶζε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
 ἄττα. βίασαι δ' ἔμως, καὶ καθες εἰς τὴν Φά-
 ρυγγα

eunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris mouens daemonium glutuisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καὶ τα.
 Tum post illa, et ἦ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶζε,
 et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen-
 vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστρέβυθον] Ἐγγαστρέμυθον, puto,
 in mentem venit, quilibet vocem hanc in-
 solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminerimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστρέμυθῳ con-
 cinnant ἐγγαστρέβυθον, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλας, ἔδέπω τὸ ἵκταρ ἐμήμε-
 κας, ἔδὲ τὸ σκορδιᾶσθαι, ἔδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
 ἔδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ
 μετῇ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κα-
 τῷ διαχωρήσειεν ἂν ἑνία. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔσσι,
 πλὴν εἴ τι μεμνήκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω εν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτο, παραλαβὼν αὐ-
 τόν, ὦ Λυκῖνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἅ-
 χρῇ λέγειν.

ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σὲ· καὶ πρὸς
 σὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξιφάνες, ἡ συμβεβηλὴ. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἵκταρ euomisti, neque σκορδιᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenusque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorsum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumptum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμειν, ἵτα μὲν
 τοιαῦτα πάντα Φεύγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξά-
 μενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ δι-
 δασκάλοις αὐτὸς ἀνγνῆς, μέτιθι ἐπὶ τῆς ῥήτο-
 ρικῆς, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντρέφῃς, ἐπὶ τὰ
 Θεκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολ-
 λὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγω-
 δίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τῶν ἅπαντα
 τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις·
 ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορο-
 πλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς,
 κηχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ'
 ἔνδοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτος ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ἐλίγον τὸν ἐπὶ τῇ
 ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδέσθεις

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auersare.
 Facto autem initio a poetarum optimis, cum ma-
 gistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi,
 eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et
 Platonis libros tempestiue transi, multum in pul-
 chra etiam Comoedia et Tragoedia graui exer-
 citandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque
 florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquen-
 tia studio, qui nunc imprudens similis fuisti his,
 quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem
 ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore insci-
 tiae reprehensionem sustinueris; neque discere

de

μεταμαρθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ ἐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἐδὲ δια-
τόματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀπσκαλόντων σε, τὸν μὴδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖ-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν
τὰ φαυλότατα, μὴδὲ περισθίεν 15) ἐκεῖνα, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴδὲ
σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερῆά σοι τρο-
φή

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fecteris, vti nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
fit.

15. Περισθίεν] Interpretantur *depascere*: neu-
trum bene percipio. Suspicio *περιέπειν*
fuisse, quod studium et curam intentionem
significat. *Gesner.*

Φη συνήθης ἔσω, μάλις δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύς, ὡν πάμπολυ λῆαν νῦν ἀπελέλειψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔση αὐτός, ἦν τὰ πάντων συνοφαντῆς. καὶ μὴν καὶ κείνο ἄμικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἐπρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν πρὶν ῥῆμα ἐκφυλον εὖρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τὰ τῶν ζητῆς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῆ, ἂν μὴ παρὰ βύσης αὐτόπτε, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀναγκάων

fit. Maxime vero Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala confuetudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et infectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumnieris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaueris, huic studeas aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

καῖον ἦ· οἷον πρώην, τὸν ἐμάλωπα, ἐδὲ εἰδὼς
ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ἐδὲν εἰκότα τῷ
ὑποκειμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
πεισαν, ὑπὸ τῷ ξένῳ πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
ἐπανῆσιν, ἐγγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνόν ἐστιν,
ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια,
μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμυγνύεις τοῖς λό-
γοις, ἃ μὴδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσειεν.
οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶσι κατὰ γῆς δύναι ἠυχόμενῳ,
ἀκέων σὲ ἐπιδεικνυμένῳ· ὅτε χιτώνιον μὲν,
καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· ἐκλάρια δὲ, καὶ
τὰς

tur plane necessarium non sit. Vt nuper ἐμά-
λωπα illud, cum neque quid significaret Ἰκρες,
proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque
imperiti quidem omnes obstupescabant, cum au-
res illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utrof-
que, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod,
cum super omnes esse Atticos postules, et ad an-
tiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen
talia quaedam, -potius vero plurima immisces ora-
tioni, quae neque puer modo discens ignorare
possit: ut illa, quid putas? terram mihi hircere
optabam, cum audirem te, specimen eloquen-
tiae edentem. χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀπολέθων ἀπενάλεις· ἃ τίς
 ἐκ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέζερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ,
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθείς, ἐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπανῆμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γράφοντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρα-
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδης βωμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῷ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέζερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβηλευμένος
 ὑπὲρ σεαυτῆς ἔσῃ. ἦν δὲ λάθῃς αὐθις εἰς τὴν
 λιχνείαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρω-
 ται,

re, δελάρια autem etiam mares pedissequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθείς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, vt pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lyco-
 phronis, et si quis adhuc est linguae quam isti
 infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄνγρε καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis, si quidem aliquando deteriores te factum intelliges.

Ευνῦχος.

ΠΑΜΦ. **Π**όθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφίξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὦν τυγχάνεις. τετὶ δὲ πλέον τᾷ συνήθους εἶναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ τὸν γέλωτα. ΛΤΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τᾷ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαι σε, ἣν ἀκρότης οἷα δίκη διαζομένη παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων. ΠΑΜΦ. Καὶ τᾷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον

Eunuchus.

PAMPH. **V**nde nobis, Lycine, aut quid ridens aduenis? Nam semper quidem hilaris esse soles: hoc autem solito plus mihi videtur, in quo neque risum continere potes. LYC. E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem statim faciam te participem, si audieris, cui caussae disceptandae interfuerim contendentibus inter se philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας δικάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΤΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεί-
νοι, οἳ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίνε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτεροῖόν τι τῆτο ἦν. ἐμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ἑμῶς συνειση-
κει, καὶ δικαστὴ ψηφοφορῶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ, παρὰ μέλος τι
φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se criminia dissoluere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sent contententes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae. L Y C. Minimè. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
diciū constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouecti et sa-
pientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet ali-
quem.

Φθεγγόμενος, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυν-
 τίκην τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκ ἔν λέγοις ἂν
 ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἶ-
 δέην ὃ, τι σοι τὸ κεινηκὸς εἴη τὸν τασᾶτον
 γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
 οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις ἐ Φαύλη
 κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικυρεῖοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐν τῇ Περιπύτῃ, τὰ ἴσα τέτοιοις ἅπασιν. ἔδεα
 δὲ ἀποθανόντας αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθί-
 σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
 τὰ ἄλλα, ἐ βούη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 ἐδ' ἱερῆιον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνκαυτὸν, ἐφ'
 ὅτῳ

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum ut eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, ut et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platonici-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
erat, secundum poetam, *neque victima*, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, ut iuvenes do-

ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί,τινα Φασὶν αὐτῶν ἑναγχος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὐτῇ, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἄχρι γε τέττε, γελοῖον εἰδέν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφες εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τέτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσσης, καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τέτό γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τέτο οἶεσθαι. ΛΥΚ. Ὅρθῶς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἔν ταῦτα, καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τὰ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄνκε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντι ἐκείνῃ ἡγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἷσθα ἐν λέγω, τὸν ἐρισικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνῆχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἔν τῶν λόγων προηγωνίσο. αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δί', ἑδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἔν τέλος τῆς δίκης ἐς τῆτο περιέσκη· ἀφόμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνύειν τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχετο ἐπειρᾶτο, μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum vterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omissio ostendere sua merita, ad Bagoam transiit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνῃ βίον. ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γὰρ τῶ λόγῳ περὶ τέττα μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς· ὥς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιῶντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομίζων.

ΛΤΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τέττω ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄλλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώῳ μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ἀριστείων, εὐνέχῳ γὰρ ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιούτους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius vitam inquisiuit. PAMPH. Merito illud quidem, Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa hoc potius debebat. Equidem si iudex essem, in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-ramque potius, vter melius vixerit, quam qui promptior sit oratione, eumque magis affinem victoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragantem tibi habes. Cum vero satis haberent conuictorum et criminum, denique iam negavit Dio-cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam, et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκεκληῖσθαι ἤξιε, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρρύχνητρίων, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἁπάντων συλλόγων, δυσκοιωνισόν τι ἀπο-
 Φαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἐξίων ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιᾶντίν τινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τᾶν λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνᾶχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτὸν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα φῆς, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἤδη γελαῖν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 τῆς κατηγορίας ἀκέων. τί δ' ἔν' ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντεπεῖν ἐτόλμησε;

ΛΥΚ.

les verò non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, fodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

F f 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῶς, καὶ δειλίας (οἰκῆιον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιῷτον). ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἡρεσθρία, καὶ ἰδίῳ Φανερὸς ἦν· τέλος δὲ λεπτὸν τι καὶ γυναικῆιον ἐμφθεγξάμενος, ἃ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνῆχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετέειναι· καὶ παρήγαγτο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργῆλία, συνηγορήσασα αὐτῷ· καὶ τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνῆχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκμήσας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς δὲ κακῆϊνον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἶρξεν αὖν, ἃ καταπλαγαῖς αὐτῷ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπὸ

τῆ

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu, quod familiare his est, multum tacebat, aestuabat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit Dioclem, qui philosophia arceat cum qui sit eunuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi possint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et Thargelia, quae causam ipsius iuarent; atque aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset, et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse memorabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cynicis

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλις αἰρημένους πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματος.

Ἐν τέτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τῷτο ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμασῆς εὐνῆχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προσασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξίων· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς προσεῖσσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιοπίσον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρηὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνῆχῃ, καὶ τῶν βασιλέων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπεισθῆναι

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium iuncta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam in eo vertebatur, probandumne esset eunuchus, philosophiam profiteri, et adolescentium praefecturam sibi demandari postulans? altero dicente, Habitum et integritatem partium omnium corporis inesse philolopho debere, praesertim, prolixam eum barbam habere, quae fidem ei apud accedentes et discere volentes auctoritatemque praestet, dignam denique decem millibus, quae ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditionem, exsectorum etiam statu deteriore. Hos enim tamen aliquando expertos esse virilitatem; hunc

ῥᾶσθαι ποτε ἀνδρείας, τῷτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
 θὺς ἀπεικείσθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
 κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μὴτε περιτρεῖς,
 μὴτε κίραξιν ἐναριθμοῦντο ἄν.

Τῷ δὲ ἔσωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
 δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπισή-
 μης. εἰθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μαρτυρὸς τοῦ
 λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
 εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
 τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
 καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιῷ-
 τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
 διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὰς
 ἐνδὲ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
 guum quoddam animal esse, cornicum instar,
 quæ neque in columbis neque in coruis nume-
 rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
 hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
 examen mentis oportere fieri, atque scientiæ do-
 gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
 tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
 eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
 ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
 faceret. Quin etiam illud adlicere ausus est Ba-
 goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
 chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
 illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, ἔδὲ τῷ Σωκράτῃ ἐκεί-
νο ἐγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ με-
ράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώ-
φθη, χαριέντως τῷτο ὡς γὰρ ᾤετο, προσέρρι-
ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος κρί-
νεσθαι δέοι τὴν φιλοσοφῶντας, τὸν τράχον ἂν
δικαιότερον προκριθῆναι πάντων.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἄλλος παρεστὼς (τὸ δὲ ὄνο-
μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
δικασαί, ἔτοσι ὁ τὰς γνάθας λεῖος, καὶ τὸ φώ-
νημα γυναικῆος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχω εἰκῶς, εἰ
ἀποδύσαιο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται· εἰ
δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῷ λέγοντες, καὶ μοι-
χὸς ἐάλω ποτέ, ὡς ὁ Ἀξων φησὶν, ἄρθρα ἐν
ἄρθροις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
illud crimen locum habere, quasi corrumpere
adulescentulos. Cum in mentum imberbe in
primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
barba prolixa iudicari philosophos oporteat, ca-
prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu-
ius nomen in obscuro relinquitur, Verum tamen,
inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
bula

ἀρεθροῖς ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῷ κρησφύγετον εὐρέμενος, ἀφείθη, ἀπίσησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπὸ γε τῆς φανεραῆς ὀφείας. νῦν δὲ καὶ παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ, τῷ προκειμένῳ μισθῷ ἕνεκα.

Τῶν δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλωτος ἐγένετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ῥέόμενος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾔετο, ἔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum quidem ad eunuchum se recipiens, inuento illo perfugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum iudicabant, negantibus, ex specie manifesta: iam vero etiam retractaturus mihi videatur propositae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus, ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas vero magis etiam est perturbatus, in mille formas atque colores versus, frigidoque sudore diffuens: qui neque honestum putaret adulterii crimen non refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridicula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἂ τὴν τυχε-
σαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἔν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΛΥΚ. Οὐχ ἐμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ
μὲν ἡξίαν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
τάγε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον
μεταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ἐπιτεῖν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πι-
σέτατον ἐφεςῶτα ὁρᾶν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντας γέλως κατέῃχε, καὶ ἄδεις ὅσις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῇ, ἔγνω-
σαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praeuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar man-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congrēdi, et inire, et iudicium ali-
quem, aetate maximum et fide dignissimum adfiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρὰσκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἔτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τῶτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῷ ἔγκληματος καταλέγων. τῷ Βαγῳ δὲ ἔτερα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσεν ἐλπίζει, ἢν ἐπιδείξῃ ὡς ἄδεν χειρῶν ἐς τῶν τὰς ἵππας ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὦ ἐταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt relicere et remittere causam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem ut aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum causidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se asinis, qui equas ineunt, deteriorem. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐχαίμην ἄν, οὐ
τὴν γνώμην, εἰδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἔτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχεν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίας.

Αμφί τε ἄραν, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφή·
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, εἰδ' αὐτέα περὶ ἄρα-
ν, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐκ ὑποθημοσύνης ἔχει, εἰδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην δι-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὅσοι σοφοὶ ἔόντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασμέεσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων ἀπηγέρονται· μάνην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέεσιν, ἔτ' ἐπασμέεσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίνετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλῆων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη, καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισί τε ἀντίξοα φρονέεσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψεύδεα μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέεσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέεσιν, ἐδέ μιν ἔτε ὑγίεια ἔτε ἀληθεία νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, ἃ δικάως, ἐμοὶ δοκεῖ, φρονέοντες. ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖη, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφωΐη, ἐδὲ αὐλητέω ἀμασίη, μουσικῆς ἀσοφίη.

ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, neque recens demum ad nos venit, sed opus est antiquorum regum Dis carorum. Verum qui nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper laboris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si quando in homines incidunt falsa diuinantes, et fidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam, eamque neque sanam neque veram arbitrantur, sed disciplinam mendacem et ventosam, inique, ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.

Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθέες τῶν τεχνέων, ἐκάστη δ' ἐν
ἐωυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὦν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατεσχέσαντο. αἰτὶν δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἢ σοφίῃ τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκί-
σεως ἢ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσσαν· ἔδὲ τῶν τῷ ἔτειος τροπέων
ἀνέχονταί, ἀλλ' ἐν μὴ ὥρῃ οἰκέεσιν. ἰδόντες
ὦν πρῶτα τὴν σεληναίην ἐκ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τροπομένην, ἐδόκεον αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἔνθεν δὲ ζητέοντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίᾳ ἔρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὴ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μῆνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀσέρων κινέοντα) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυνασεῖν, καὶ ἔργα, τὰ ἑκάστος ἐπιτελέσιν. ἐν δὲ καὶ ἐνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, ἕκ ὀνόματα, ὅπως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήϊα.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἄρανῳ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδосαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμερηγέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγειραν μέτρα τε τῆς ἐκάστω κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
 ὥρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, ut videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accepere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ῥέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετα· ἔτεος δὲ ἡ ἥλιος, καὶ ἡ τῆς ἡελίης περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μεζωτετέων· ἐκ γὰρ δὴ τῆς παντὸς ἡέρος, καὶ ἀσέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ ἔδαμνα κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι I), καὶ οἰκεία ζῶα ὄντα, ἕκαστον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et mensium quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes reseruerunt, in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animalia, in aliam singula formam expressere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrium alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Vn-

I. Ἐν τοῖσι κινεομένοισι] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεέται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔσιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τράγον κτείνουσιν. ὅσοι αἰγόνεων ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἱλάσκονται. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῷ ἡερίῳ ταύρῳ σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰσώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀνατιθέασιν, σημήϊον τῆς ἐκείνου τῷ ταύρῳ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῷ λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῷ Ἀμμωνός,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nomine illo* signauerant: neque caprum mactant, quicumque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

νος, καὶ τὸτο ἐς τὸν ἡέρα καὶ ἐς τὴν τετέα σα-
Φίην εἴρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ αἱ τοὶ κριο-
πρόσωπον ποιεύονται.

Ἔγνωσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι,
αἱ τοὶ μὲν λέγουσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεῖ, πολλὸν ὑπερὸν ἐς τετέας ὁ λόγος ἀπίκετο.

Ἕλληνες δὲ αἵ τε παρ' Αἰθιοπίων, αἵ τε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι εἰδέν ἤκησαν, ἀλλὰ
σφίσις Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρε καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, εἰ μάλᾳ ἐμφανέως, εἰδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
σίην, καὶ ἱερολογίην, οἷα διανοίη ἐκείνη. πηξά-
μενος

tulum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarrauit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

spesta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gesner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερά
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔσσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀξέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἐβλεπεν, εἰδὲ οἱ ἄλλης ἕμελε
 μασσαργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφείως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἕλληνές τε τὰδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀξέρες πολλοὶ καλέονταί
 λύρῃ Ὀρφείως, ἣν δέ ποτε Ὀρφέα ἰδῆς, ἡ λί-
 θοισίν, ἡ χροίῃ μωμιμημένον ἐν μέσῳ ἔζετο· ἱκε-
 λος αἰδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν αἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabas. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, *quam fe-*
cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκασον· εὖ τ' ἂν
ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τετῶν, κοίη ἐκείνου
αἰοιδῇ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἡ ὁκοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαίχσιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέρεκεο
ἑκασον τετῶν.

Λέγασσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης περὶ πολλὸν αἰίρεται, τῷτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
νεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θήλειες, οἱ δὲ ἀρρενεαὶ
εἶντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέσσι· τῷ καὶ μιν διφυεῖα
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρενα.

Ἀτρεῶς δὲ καὶ Θυέστω περὶ τῇ πατρῷῃ βα-
σιληΐῃ Φιλονεικεόντων, ἥδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
Φαντ

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas nosse,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: vnde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreco autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάλιν ἔμελλε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχεν
 ἔγνωσαν ἑαυτῶν, ὅς τις τῶν ἑτέρων σοφίην προφε-
 ρέσερος. ἔνθα δὴ Θυέσης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἔρῳ σημενόμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶν δὴ
 ἄρνα χρύσειον Θυέση γενέσθαι μυθολογέεσιν.
 Ἀτρεὺς δὲ τῶν ἡελίω περὶ καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τέα λόγον ἐποίησατο, ὅτι καὶ ἐς ὁμοίην Φορὴν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέεσσι. καὶ αἱ νῦν δύοσις
 δοκέεσθαι τῶν κόσμου δύοσις εἶναι, τοῦ ἡελίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τὰ δὲ εἰπόντα, βασιλῆά μιν
 Ἀργεῖοι ἐποίησαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ
 αὐτέα ἐγένετο.

Ἐγώ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare cum apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius fer-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 sit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fece-
 runt, magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔμάλᾳ πείθομαι, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλὰ τε φρονέοντα, καὶ ἀστροῖσι ὁμιλέοντα, ἐς ἔρανὸν ἔχει τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ.

Ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλαῖσαι μυθέονται. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἱστορία, δοκέω γέ μιν ἐκ ἔξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδί τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίᾳ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερεθεὶς
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta sunt, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalum Atheniensem: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
 πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
 ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυ-
 θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
 θαλάσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀκί-
 σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινο-
 μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
 γῳ ἀπίνετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
 τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρος τὴν ἐπισήμην διε-
 λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενήσαντο, οἱ
 μὲν τὰ ἐς τὴν σεληνάην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
 τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
 πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
 et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
 tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
 illo sinum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
 Daedalo de tauro fidere in astris lucente, et ipsa
 astrologia in amorem doctrinae deuenit: vnde pu-
 tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
 plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
 nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
 ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
 tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ εἰς τὴν σεληνάϊν δια-
τάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, καὶ
μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολι-
πὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡελίῳ
παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐ-
τέῳ ἔδαμᾶ πεισὼν διηγέονταί. ἐλθόντα γάρ μιν
παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ φω-
τὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δῶνα τε οἱ, καὶ
ὑποθέσθαι τῆς ἱππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέ-
θων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ,
ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν
τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος
τε καὶ θάλλπος καὶ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ
τοῖσι.

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam
pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit;
non sane exploratis omnibus, sed imperfectam
artem relinquens mortuus est. Qui autem ista
ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fa-
bulam de eo nulla parte credibilem narrant: ve-
nisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse;
ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero de-
disse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaë-
thon consensu curru prae iuventute et imperitia
alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias
nimium a terra sublatus, unde homines frigus
calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iouem
indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρησῆρι
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περιζῶσαι, πένθος μέγα ἐποίειον, ἔς τε μετ-
 ἔβαλλον τὰ εἶδρα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγείοι, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσειν. ἔχ-
 ῶτω ταῦτα ἐγένετο, ἔδδ' ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδδ' ἥελιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδδ' ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείθομαι. κῶς γάρ δὴ
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 Φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοις, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci;
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minoem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venus, hunc Jupiter,
 hunc

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἰκόσοι γὰρ δὴ ἀν-
 θρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν,
 ἔτοι ὅκως τοκέες ἑωυτοῖσι πάντα ἱκελα ἐκτε-
 λέουσι, καὶ χροίην, καὶ μερφὴν, καὶ ἔργα, καὶ
 διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεο-
 μένχ, καλὸς δὲ Αἰνείης Ἀφροδίτης βεβλήσει ἐγγέ-
 νετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτι-
 κὴ ἐξ Ἑρμῆω ἀπίκετο.

Οὕμενχν ἔδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, ἔδὲ ἐς
 τάρταρον ἔρριψεν, ἔδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκό-
 σα ἀνθρώποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ
 Κρόνος τὴν ἔξω φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ
 οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ ἔρῃϊί τοῖσι ἀνθρώ-
 ποισι ὀρέσσθαι. διὸ δὴ μιν ἐξάναι λέγουσιν,
 ὅκως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim ho-
 minibus in hac genitura domum, *ut domini vel*
decani, regunt, illi tanquam parentes similia sibi
 omnia efficiunt, et colorem, et formam, et ope-
 ra, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce,
 pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
 autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio
 venit.

21. Iam vero neque Saturnum Iupiter vinxit,
 neque in tartarum detruxit, neque reliqua ma-
 chinatus est, quae putant homines. Sed enim
 fertur Saturnus per orbem extimum procul a no-
 bis, estque illi languidus motus, neque obser-
 vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare

Luc. Op. T. IV.

Hh

illum

ὅπως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τῆς
ἡέρος, τάρταρος καλέεται.

Μάλισα ἔκ τε Ὀμήρου τῆς ποιητέως, καὶ τῶν
Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάλα τοῖς ἀ-
στρολογέσιν ὁμοφυνέοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σει-
ρὴν τῆς Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τῆς ἡελίος τὰς βο-
λὰς, τὰ δὴ ἐγὼ ἡμᾶτα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστος ἐποιή-
σατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν
γὰρ ὅκοντα εἰς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τῆς Ἀ-
ρεος τὴν μοιχείην λέλονται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα·
ἢ γὰρ δὴ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἀρεος ὁμοδρομίη
τὴν Ὀμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοις δὲ
ἔπεισι

illum aiunt tanquam vinctum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

. 22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse conti-
tutio; et vrbes, quas in clypeo *Achillis* fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, *ad astrologiam*
pertinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, *ac verè*
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-
ra

ἔπεςσι τὰ ἔργα ἑκάστω αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀ-
Φροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμερόεντα μετέρχεα ἔργα γάμοιο.
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρηϊ Θοῶ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα
μελήσει.

Ἄπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντήσιον
ἔχρεόντο, καὶ ἐπ' αὐτὴν ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλιος ἔκιστον, ἔδὲ τείχεα περιβάλλοντο,
ἔτε Φόνος ἐργάζοντο, ἔτε γυναικας ἐγάμεον,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀνῆσθαι ἑκάστω. καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήια αὐτέοισι ἐκ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς ἑρανίης,
καὶ

ra uniuscuiusque illorum definiuit, cum Venem
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt connubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars ceter ista quidem Pallasque armata pa-
trabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticipandi munus habet, caelestis virginis symbo-

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φάνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντήϊον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τῷτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτέοισι χρεῖμα ἱρώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδέκκεν, ὥςτε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἕκαμπε πλανέμενος, ἐθελήσας ἀτρεκέως ἀκῆσαι περὶ τῶν ἑωυτῷ πρηγμαμάτων, ἐς τὸν αἶδην ἀπίκετο, ἐκ ὅφρα ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' εἰς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκρῶν παρσόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτῷ, τῷ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων,

καὶ πρό-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quoniam inter sidera quoque lucet Draco. Quod autem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis (*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa diuination est. Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret, verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos descendit, non *Cerneret ut functos vita, illaetabile regnum*; sed in colloquium Tiresiae venire qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem designauerat Circe, et fossam fodisset, mactassetque oves; mortuis multis praesentibus, interque illos matrem ipsius, ac bibere de sanguine volentibus,

ἔκ πρότερον ἀφῆκεν ἔδενί, ἔδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἶπεῖν οἱ τὸ μαντήϊον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν δρέων τῆς μητρὸς τὴν σκῆην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκουργος τὴν πολιτείην παῖσαν ἐκ τῆς ἔραν διετάξατο, καὶ νόμον σφίσις ἐποίησατο μηδαμῶς μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεα γενέσθαι· ἔγὰρ ἴσῃ ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανόμενης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφ᾽ ἀνιζόμενης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μὲνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, ἔδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι.

Οἱ

tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris vinbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne vîquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrefcentis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμέων ἔτῳ κάρτα ἦσαν Φιλο-
μύντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶ-
ναι λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρασθαι μαντι-
κῆς. ἔ γὰρ εἶναί μιν ἔτε πισην, ἔτε ἀληθέα·
ἔδὲ τὸν Ἄρσεν ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔραυνῳ ἡμέων ἔνε-
κα κινέσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπότητων πρη-
γμαίων ἐδεμίην ὥρην ἐκείνοι ποιεόνται, ἔδ’
ἔσιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη· κατὰ σφέας
δὲ χρεΐη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ’ εἶναι λέγουσιν. ἔ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλάσ-
σασθαι, ὅκόσα τῆσι μοίρησι δοκέοντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem *certumque fundamentum* diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei causa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem vtilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fato-
rum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰδε αὐφω ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἔρηνῳ τὴν σφετέρην εἰλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἑκάστον ἐπιγίγνεται. ἡ ἐθέλεις ἵππεα μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλονομένων λίθας ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δυνέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀσέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγα πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ ἔ' δι' ἡμέας καίει τι, ἔδὲ οἱ μέλει τῷ ἡμετέρῳ θάλπει· ἀσέρων δὲ ἑδεμίνῃ ἀπορροίην δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, ἔδὲ ἀλλάξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς
 χρεο-

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dicere, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui, sed obiter, praeter suum illum motum, nostra quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem currente, aut aubus, hominibusue commotis moveri lapides, et festucas agitari a vento, quem effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud nihil fieri? Et ex paruulo quidem igni aliquid ad nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit quidquam, neque ille nos vt calefiamus curat: stellarum autem influxum non recipimus? Et sane Astrologiae quae mala sunt in melius mutare non licet, neque mutare quidquam rerum quae inde fluunt; sed qui ea vtuntur, illis
 proudest

χρεομένους τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδόμενα ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀποπροσθεν εὐφρανέει, τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρέως δέχοντα. ἡ γὰρ σφισι ἀγνοέουσι ἐπέσχετα. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσδοκίῃ ῥηΐδια καὶ πρηέα ἡγεῖται. τὰ δὲ ἀστρολογίης περὶ ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos multo ante exhilarant, mala autem facilius accipiunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed exercitatione et expectatione facilia leniaque ducuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	I
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E
EX OFFICINA SOMMERIA